

**3. NASTAVNI PLAN DRUGOG CIKLUSA STUDIJA SA SILABUSIMA
(SMJER: ZDRAVSTVENI MENADŽMENT)**

***3.1. NASTAVNI PLAN DRUGOG CIKLUSA STUDIJA PREMA
KONCEPTU 4+1***

**(ZA JEDNOGODIŠNJI STUDIJSKI PROGRAM ZA STUDENTE KOJI SU
ZAVRŠILI PRVI CIKLUS U TRAJANJU OD 4 GODINE, ODNOSNO SA 240 ECTS
BODOVA;
(4+1)**

A=P+V (ukupni sati kontakt nastave)

GODINA I - SEMESTAR I						
STATUS, ŠIFRA, I NAZIV PREDMETA		Sati kontakt nastave: A =P+V	Broj sati samostalnog rada studenta	Ukupno broj sati rada studenta	Broj ECTS kredita	Šifra predmeta
OBAVEZNI PREDMETI	IZBORNI PREDMETI					
1.MENADŽMENT I MENADŽERI U ZDRAVSTVU		60=30+30	75	135	5	02.57-M
2. PSIHOLOGIJA MENADŽMENTA U ZDRAVSTVU		60=30+30	75	135	5	02.058-M
3. MENADŽMENT LJUDSKIH POTENCIJALA U ZDRAVSTVU		60=30+30	75	135	5	02.059-M
4. MENADŽMENT ZDRAVSTVENIH ORGANIZACIJA		60=30+30	75	135	5	02.060-M
5. MENADŽMENT KVALITETA ZDRAVSTVENE ZAŠTITE		60=30+30	75	135	5	02.061-M
6. SISTEMI FINANSIRANJA ZDRAVSTVENE ZAŠTITE		60=30+30	75	135	5	02.062-M
UKUPNO -SEMESTAR I						
6 OBAVEZNIH SMJERNIH PREDMETA	0 IZBORNIH PREDMETA	360	450	810	30	

GODINA I- SEMESTAR II

STATUS, ŠIFRA, I NAZIV PREDMETA		Sati kontakt nastave: A =P+V	Broj sati samostalnog rada studenta	Ukupno broj sati rada studenta	Broj ECTS kredita	Šifra predmeta
OBAVEZNI PREDMETI	IZBORNIPREDMETI					
1. MENTALNO ZDRAVLJE		60=30+30	102	162	6	02.063-M
2. MENADŽMENT ZDRAVSTVENIH TEHNOLOGIJA		60=30+30	102	162	6	02.064-M
3.PROJEKTNI MENADŽMENT U ZDRAVSTVU		60=30+30	102	162	6	02.065-M
4. IZRADA I ODBRANA MAGISTARSKOG RADA		30=15+15	294	324	12	02.057-M
UKUPNO -SEMESTAR II						
4 OBAVEZNA (SMJERNA) PREDMETA	0 IZBORNIH PREDMETA (0 ECTS KREDITA)	210	600	810	30	

A=P+V (ukupni sati kontakt nastave)

**3.2. NASTAVNI PLAN DRUGOG CIKLUSA STUDIJA PREMA
KONCEPTU 3+2**

**DVOGODIŠNJI STUDIJSKI PROGRAM ZA STUDENTE KOJI SU
ZAVRŠILI PRVI CIKLUS U TRAJANJU OD 3 GODINE, ODNOSNO SA
180 ECTS BODOVA
(3+2)**

GODINA I - SEMESTAR I

STATUS, ŠIFRA, I NAZIV PREDMETA		Sati kontakt nastave: A =P+V	Broj sati samostalnog rada studenta	Ukupno broj sati rada studenta	Broj ECTS kredita	Šifra predmeta
OBAVEZNI PREDMETI	IZBORNI PREDMETI					
1. MENADŽMENT I MENADŽERI U ZDRAVSTVU		60=30+30	75	135	5	02.057-M
2. PSIHOLOGIJA MENADŽMENTA U ZDRAVSTVU		60=30+30	75	135	5	02.058-M
3. MENADŽMENT LJUDSKIH POTENCIJALA U ZDRAVSTVU		60=30+30	75	135	5	02.059-M
4. MENADŽMENT ZDRAVSTVENH ORGANIZACIJA		60=30+30	75	135	5	02.060-M
5. MENADŽMENT KVALITETA ZDRAVSTVENE ZAŠTITE		60=30+30	75	135	5	02.061-M
6. SISTEMI FINANSIRANJA ZDRAVSTVENE ZAŠTITE		60=30+30	75	135	5	02.062-M
UKUPNO- SEMESTAR I						
6 OBAVEZNIH (SMJERNIH) PREDMETA	0 IZBORNIH PREDMETA	360	450	810	30	

A=P+V (ukupni sati kontakt nastave)

GODINA I -SEMESTAR II

STATUS, ŠIFRA, I NAZIV PREDMETA		Sati kontakt nastave: A =P+v	Broj sati samostalnog rada studenta	Ukupno broj sati rada studenta	Broj ECTS kredita	Šifra predmeta
OBAVEZNI PREDMETI	IZBORNIPREDMETI*					
1. MENTALNO ZDRAVLJE		60=30+30	102	162	6	02.063-M
2. MENADŽMENT ZRAVSTVENIH TEHNOLOGIJA		60=30+30	102	162	6	02.064-M
3. PROJEKTNI MENADŽMENT U ZDRAVSTVU		60=30+30	102	162	6	02.065-M
	4. MENADŽMENT JAVNOG ZDRAVSTVA	60=30+30	102	162	6	02.068-M
	5. ORGANIZACIJSKO PONAŠANJE U ZDRAVSTVU	60=30+30	102	162	6	02.069-M
	6. MAKRO I MIKRO EKONOMIJA ZDRAVSTVENOG SEKTORA	60=30+30	102	162	6	02.070-M
UKUPNO -SEMESTAR II						
3 OBAVEZNA PREDMETA (18 ECTS KREDITA)	3-2 IZBORNIH PREDMETA (12 ECTS KREDITA)	300	510	810	30	

A=P+E (ukupni sati kontakt nastave=prezentacije+vježbe)

*Od 3 izborna predmeta student bira 2 koji po izboru za njega postaju obavezni predmeti

GODINA II-SEMESTAR III

STATUS, ŠIFRA, I NAZIV PREDMETA		Sati kontakt nastave: A =P+V	Broj sati samostalnog rada studenta	Ukupno broj sati rada studenta	Broj ECTS kredita	Šifra predmeta
OBAVEZNI PREDMETI	IZBORNI PREDMETI*					
1. PLANIRANJE I EVALUACIJA ZDRAVSTVENIH POLITIKA, PROGRAMA I USLUGA		60=30+30	102	162	6	02.071-M
2. PSIHOLOGIJA KOMUNICIRANJA U ZDRAVSTVU		60=30+30	75	135	5	02.066-M
3. SPECIFIČNA ISTRAŽIVANJA ZA ZDRAVSTVENI MENADŽMENT		60=30+30	75	135	5	02.073-M
	4. SOCIJALNI MARKETING I ODNOS SA JAVNOŠĆU ZDRAVSTVENIH MENADŽERA	60=30+30	75	135	5	02.074-M
	5. STRES MENADŽMENT	60=30+30	75	135	5	02.075-M
	6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA U ZDRAVSTVU	60=30+30	75	135	5	02.076-M
	7. STRATEŠKI MENADŽMENT U ZDRAVSTVU	60=30+30	75	135	5	02.077-M
8.ZDRAVSTVENA EKONOMIKA ZA ZDRAVSTVENE MENADŽERE		30=15+15	78	108	4	02.067-M
UKUPNO SEMESTAR III, KUMULATIVNO SEMESTAR IX						
4 OBAVEZNA PREDMETA (20 ECTS KREDITA)	4-2 IZBORNA PREDMETA (10 ECTS KREDITA)	330	480	810	30	

A=P+V (ukupni sati kontakt nastave=prezentacije+vježbe)

*Od 4 izborna predmeta student bira 2 koji po izboru za njega postaju obavezni predmeti

GODINA II - SEMESTAR IV

STATUS, ŠIFRA, I NAZIV PREDMETA		Sati kontakt nastave: A =P+V	Broj sati samostalnog rada studenta	Ukupno broj sati rada studenta	Broj ECTS kredita	Šifra predmeta
OBAVEZNI PREDMETI	IZBORNI PREDMETI					
IZRADA I ODBRANA MAGISTARSKOG RADA		30=20+10	780	810	30	02.032-M
UKUPNO SEMESTAR IV						
		30	780	810	30	
Magistarski rad se radi i brani na način i po postupku kako je to utvrđeno odgovarajućim dokumentima Univerziteta						

3.3. SILABUSI OBAVEZNIH I IZBORNIH PREDMETA

Naziv fakulteta:	Fakultet za menadžment i poslovnu ekonomiju		
Naziv studijskog programa:	ZDRAVSTVENI MENADŽMENT		
Šifra predmeta: 02.057-M	Naziv predmeta: MENADŽMENT I MENADŽERI U ZDRAVSTVU		
Nivo: master studij	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni	Broj sati kontakt nastave sedmično: 4 ukupno: 2 predavanja i 2 vježbe	Broj sati kontakt nastave u semestru: 60 ukupno; 30 predavanja i 30 vježbe	
1. Komponente predmeta			
1.1.Svrha i cilj predmeta	<p>Zdravstveni menadžment je već danas, a mnogo više će postati izazovan, pošto je to tačka gdje se neminovno susreću teško pomirljivi fenomeni kao: stalno povećani zahtjevi za zdravstvenom zaštitom a posebno „skupom“, uvijek u svugdje „veoma ograničeni resursi“, nastojanja za uštedama, međuprofesionalne tenzije, pritisak stalno novih i skupih tehnologija, primjena kliničkih i drugih stručnih vodiča i tehničkih uputstava čija korist je sve više upitna i u suprotnosti sa proklamovanom PERSONALIZOVANOM zdravstvenom zaštitom i na kraju sve veći zahtjevi za unapređenjem kvaliteta, čiji su krajnji ocjenjivači sami korisnici zdravstvene zaštite a ne bilo koji eksperti. .Zbog toga je menadžerska funkcija u zdravstvenom sektoru jedinstvena; prvo, zbog relativne autonomije neposrednih davalaca usluga u zdravstvu (koji faktički daju “bianco čekove” korisnicima) i drugo zbog složenosti ocjene kvaliteta i posebno efektivnosti pruženih usluga. Osnovna pitanja iz ovog kompleksa treba da budu razjašnjena i shvaćena od strane studenata!</p> <p>Osnovni cilj predmeta je: razumijevanje i usvajanje teorijskih, iskustvenih i praktičnih koncepata menadžmenta u zdravstvu kao sistemu i njihove primjerenosti različitim internim i eksternim situacionim i drugim okolnostima; razumijevanje i usvajanje poimanja distinkcije između menadžmenta u zdravstvu i menadžmenta u drugim oblastima, ali i razumijevanje i usvajanje uloga i funkcija zdravstvenih menadžera, njihovih potrebnih znanja, vještina, stilova i prakse za efektivan menadžment na svim nivoima zdravstvene zaštite kako bi sistem bio “cost-efektivan” i održiv.</p> <p>Menadžerska znanja i vještine su nekada veoma slični i teško je reći šta je znanje a šta vještina u praksi menadžmenta (teorijski to je jasno), te u praksi ustvari ostaje set ključnih elemenata i aspekata kompetentnosti koje omogućuju menadžeru da prakticira menadžment. Svrha ovog predmeta jeste da se shvati i usvoji menadžerska uloga u zdravstvenoj djelatnosti, da se identifikuju faktori koji doprinose i utiču na tu ulogu i ispituju njihove implikacije na organizaciju i sam menadžment, specificiraju vještine i znanja potrebni da zadovolje izazove stalno promjenjive sredine i potrebe za stalno promjenljivom zdravstvenom organizacijom primjerenom potrebama.</p>		
1.2.Ishod(i) učenja	<p>Na kraju predmeta, student će biti u stanju da: (željeno i uslovno očekivano)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Razumije i objasni teorije i prakse menadžmenta u zdravstvu • Identifikuje glavne trendove u razvoju zdravstvenog menadžmenta • Prepozna različitost u pristupima, konceptima, teoriji i praksi menadžmenta • Procijeni vrijednost i adekvantnost različitih teorija i prakse menadžmenta u zdravstvu kao sistemu i u različitim zdravstvenim organizacijama • Razumije i usvoji ulogu i funkcije uspješnih zdravstvenih menadžera • Razumije i usvoji znanja, vještine i stilove bitne za zdravstvene menadžere na različitim nivoima menadžmenta i u različitim okruženjima i promjenama • Razumije kako i koji faktori utiču na zdravstvene menadžere • Spozna izazovi sa kojima se menadžer susreće, a koji su rezultat stalnih promjena kako onih spolja tako i u zdravstvu i u zdravstvenoj ustanovi • Razumije izmjenjenu i promjenljivu ulogu menadžera u prilagođavanju organizacije njenom okruženju i u dizajniranju zdravstvene organizacije za izvršavanje njene misije i dostizanju njenih ciljeva, • Bude svjestan promjenljivosti zahtjevanih znanja i vještina menadžera u svjetlu aktualne i projicirane sredine i dinamike razvoja zdravstvene organizacije ali i savremenih kretanja u zdravstvenoj politici, zdravstvenoj zaštiti, tehnologijama i samom menadžmentu. • Shvati da je kvalitet samog menadžmenta centralno pitanje ukupnog razvoja zdravstvene organizacije i unapređenja njene djelatnosti-efikasnosti i 		

	<p>racionalnosti (u korišćenju resursa i izboru aktivnosti) efektivnosti (u ostvarivanju pozitivnih rezultata u zdravlju ljudi)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utvrđi koristi od svoje zdravstvene organizacije kao mjesta za QA, TQM, CQI, LLL, CPD i proces poslovnog inženjeringa. • Definiše kriterije za evaluaciju efektivnosti organizacionog menadžmenta. • Identificira važno i hitno u svom poslu u zdravstvenoj organizaciji • Delegira poslove na druge, raščlanjuje zadatka u ostvarljive operacije, Organizuje svoje radno mjesta i «radni sto» menadžera, • Sačinjava dnevne liste rada i određuje prioritete (To do list) 																					
1.3. Osnovne tematske jedinice-sadržaj predmeta	<ul style="list-style-type: none"> • Zna savremene trendove u: zdravstvenim politikama, ekonomskim politikama relevantnim za zdravstvo, organizaciji zdravstva, razvoju zdravstvene zaštite i razvoju push i pool zdravstvenih tehnologija, • Razvoj i trendovi u razvoju zdravstvenog menadžmenta • Teorije o menadžmentu relevantne za zdravstveni menadžment • Klasične teorije, naučni menadžment, top-down, humani pristup • Teorije zdravstvenog menadžmenta bazirane na teoriji sistema • Contingentni-situacioni pristup i teorije zdravstvenog menadžmenta • Drugi pristupi menadžmentu: orijentacija na zadatak i/ili na ljude; na koje zadatke i na koje ljude kad je riječ o zdravlju, zaštiti zdravlja i zdravstvu? • Uloga i funkcije zdravstvenih menadžera, potrebna znanja, vještine i odgovarajući stilovi zdravstvenih menadžera na različitim nivoima menadžmenta u “svom sistemu” i u različitim okolnostima i promjenama • Promjenljivost zahtjevanih znanja i vještina menadžera u svjetlu aktualne i projicirane sredine, dinamike i trendova razvoja zdravstvene zaštite i organizacije ali i savremenih kretanja u zdravstvenoj politici i menadžmentu • Evaluacija efektivnosti organizacionog menadžmenta. • Menadžersko ponašanje i efektivnost zdravstvene organizacije • Identifikacija važnog i hitnog u poslu menadžera u zdravstvenoj organizaciji-kriterijumi za prioritizaciju poslova • Delegiranje poslova na druge, • Raščlanjivanje zadataka, ostvarljive operacije. • Logički okvir- “LogFrame” menadžmenta u zdravstvu • Organizacija vlastitog radnog mjesta i «radni sto» zdr. menadžera, • Sačinjavanje dnevne liste rada (To do list) 																					
2. Način organiziranja edukacijskog procesa-nastave																						
Opis edukacijskih aktivnosti (%)																						
2.1. Način-metod izvođenja nastave (edukacije)	<table border="1"> <tr> <td>1. Exkatedra-plenarna predavanja</td> <td>1. 50%</td> </tr> <tr> <td>2. Rad u grupama-izvještaji</td> <td>2. 15%</td> </tr> <tr> <td>3. Seminari i kolokviji-prezentacija</td> <td>3. 10%</td> </tr> <tr> <td>4. Diskusije-interaktivna nastava</td> <td>4. 10%</td> </tr> <tr> <td>5. Studije slučaja</td> <td>5. 5%</td> </tr> <tr> <td>6. Konsultacije: student-nastavnik</td> <td>6. 5%</td> </tr> <tr> <td>7. Instrukcije za seminare i testove</td> <td>7. 5%</td> </tr> </table>	1. Exkatedra-plenarna predavanja	1. 50%	2. Rad u grupama-izvještaji	2. 15%	3. Seminari i kolokviji-prezentacija	3. 10%	4. Diskusije-interaktivna nastava	4. 10%	5. Studije slučaja	5. 5%	6. Konsultacije: student-nastavnik	6. 5%	7. Instrukcije za seminare i testove	7. 5%							
1. Exkatedra-plenarna predavanja	1. 50%																					
2. Rad u grupama-izvještaji	2. 15%																					
3. Seminari i kolokviji-prezentacija	3. 10%																					
4. Diskusije-interaktivna nastava	4. 10%																					
5. Studije slučaja	5. 5%																					
6. Konsultacije: student-nastavnik	6. 5%																					
7. Instrukcije za seminare i testove	7. 5%																					
2.2. Broj sati opterećenja studenta	<table border="1"> <tr> <td>1. Predavanje – direktna nastava</td> <td>1. 30</td> <td>1.1111</td> </tr> <tr> <td>2. Grupni rad-dinamika-izvještaji</td> <td>2. 15</td> <td>0.5555</td> </tr> <tr> <td>3. Seminari i kolokviji-prezentacija</td> <td>3. 20</td> <td>0.7407</td> </tr> <tr> <td>4. Studije slučaja</td> <td>4. 5</td> <td>0.1852</td> </tr> <tr> <td>5. Konsultacije sa nastavnicima</td> <td>5. 10</td> <td>0.3704</td> </tr> <tr> <td>6. Pripreme za seminare i testove</td> <td>6. 15</td> <td>0.5555</td> </tr> <tr> <td>7. Samostalno učenje.</td> <td>7. 40</td> <td>1.4815</td> </tr> </table>	1. Predavanje – direktna nastava	1. 30	1.1111	2. Grupni rad-dinamika-izvještaji	2. 15	0.5555	3. Seminari i kolokviji-prezentacija	3. 20	0.7407	4. Studije slučaja	4. 5	0.1852	5. Konsultacije sa nastavnicima	5. 10	0.3704	6. Pripreme za seminare i testove	6. 15	0.5555	7. Samostalno učenje.	7. 40	1.4815
1. Predavanje – direktna nastava	1. 30	1.1111																				
2. Grupni rad-dinamika-izvještaji	2. 15	0.5555																				
3. Seminari i kolokviji-prezentacija	3. 20	0.7407																				
4. Studije slučaja	4. 5	0.1852																				
5. Konsultacije sa nastavnicima	5. 10	0.3704																				
6. Pripreme za seminare i testove	6. 15	0.5555																				
7. Samostalno učenje.	7. 40	1.4815																				
Ukupno opterećenje:	135 SATI 5 ECTS kredita																					
Učešće u ocjeni (%)																						
2.3.Način ocjenjivanja	<table border="1"> <tr> <td>1. Prisustvo na nastavi (%)</td> <td>0–10%</td> </tr> <tr> <td>2. Participacija u nastavi u plenumu</td> <td>0–10%</td> </tr> <tr> <td>3. Rad u grupi-grupna dinamika</td> <td>0-10%</td> </tr> <tr> <td>4. Seminarski radovi i prezentacije</td> <td>0–15%</td> </tr> <tr> <td>5. Parcijalni testovi-kolokviji-eseji</td> <td>0-10%</td> </tr> <tr> <td>6. Završni ispit-evaluacija znanja.</td> <td>0–45%</td> </tr> </table>	1. Prisustvo na nastavi (%)	0–10%	2. Participacija u nastavi u plenumu	0–10%	3. Rad u grupi-grupna dinamika	0-10%	4. Seminarski radovi i prezentacije	0–15%	5. Parcijalni testovi-kolokviji-eseji	0-10%	6. Završni ispit-evaluacija znanja.	0–45%									
1. Prisustvo na nastavi (%)	0–10%																					
2. Participacija u nastavi u plenumu	0–10%																					
3. Rad u grupi-grupna dinamika	0-10%																					
4. Seminarski radovi i prezentacije	0–15%																					
5. Parcijalni testovi-kolokviji-eseji	0-10%																					
6. Završni ispit-evaluacija znanja.	0–45%																					
3. Literatura	Preporučena literatura:																					

	<ul style="list-style-type: none"> • Skipton, M. D. 'Management and the Organisation', <i>Management Research News</i>, vol. 5, no. 3, 1983, pp. 9-15. • Brech, E. F. L. <i>Organisation: The Framework of Management</i>, Second edition, Longman (1965). • Taylor, F. W. <i>Scientific Management</i>, Harper and Row (1947). Comprises <i>Shop Management</i> (1903), <i>Principles of Scientific Management</i> (1911) and <i>Taylor's testimony to the House of Representatives' Special Committee</i> (1912). • Stewart, R. <i>The Reality of Management</i>, Second edition, Pan Books (1986). • Caulkin, S. 'Faceless Corridors of Power', <i>Management Today</i>, January 1988, p. 65 • Alexander, J. A., & D'Aunno, T A. (1990). Transformation of institutional environments: Perspectives on the corporatization of U. S. health care. In S. S. Mick and Associates, <i>Innovations in health care delivery: Insights for organizational theory</i> (pp. 53-85). Ann Arbor, MI: Health Administration Press. • Alexander, J. A., Kaluzny, A. D., & Middleton, S. C. (1986). • Organizational growth, survival and death in the U. S. hospital industry: A population ecology perspective. <i>Social Science and Medicine</i>, 22, 303-308. • Bazzoli, G. J., Shortell, S. M., Dubbs, N., Chan, C, & Kralovec, P. (1999, February). A taxonomy of health networks and systems: Bringing order out of chaos. <i>Health Services Research</i>, 34 • Shortell S M and Kaluzny A D. 2000. <i>Health care management: Organisation design and behaviour</i>. Delmar: Albany, NY • Weightman J. (1999), <i>Managing People</i>, CIPD, London • Verma V K. 1996. <i>Human resource skills for the project manager</i>. Project Management Institute, Pennsylvania • Letourneau, B., & Curry, W. (1997, Spring). Physicians as executives: Boon or boondoggle? <i>Frontiers of Health Services Management</i>, 13(3), 3-25,43-45. • Longest, B. B., Jr. (1998, March/April). Managerial competence at senior levels of integrated delivery systems. <i>Journal of Healthcare Management</i>, 43(2), 115-135. • Sheldrake, J. (1996), <i>Management Theory: From Taylorism to fapanization</i>, International Thomson Business Press • Porter, I. W, & Lawler E. E., III. (1968). <i>Managerial attitudes and performance</i>. Homewood, IL: Irwin-Dolsey
--	--

Naziv fakulteta:	Fakultet za menadžment i poslovnu ekonomiju		
Naziv studijskog programa:	ZDRAVSTVENI MENADŽMENT		
Šifra predmeta: 02.058-m	Naziv predmeta: PSIHLOGIJA MENADŽMENTA U ZDRAVSTVU		
Nivo: master studij	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni	Broj sati kontakt nastave sedmično: 4 ukupno: 2 predavanja i 2 vježbe	Broj sati kontakt nastave u semestru: 60 ukupno; 30 predavanja i 30 vježbe	
1. Komponente predmeta			
1.1.Svrha i cilj predmeta	<p>Menadžment kao interdisciplinarna nauka već decenijama unazad predstavlja okosnicu reformi u savremenim ekonomskim trendovima. Nikada se više stvari za manje vremena nije promjenilo, kako u samom ponašanju svih konzumenata upravljačkog procesa, tako i u kognitivnom, konativnom i afektivnom odnosu individue i zahtjeva posla koja se pred nju postavlja u zdravstvu. Činjenica je da psihologija postaje nezamjenjiv i dominantan kompas u menadžmentu bez kojeg bi se svaki menadžer lako izgubio. Menadžment se uglavnom definiše i proučava kao aktivnost usmjerena ka postizanju unarprijed postavljenih ciljeva, sa osnovnim funkcijama: planiranje, organizovanje, usmjeravanje (motivisanje), vođenje i kontrola. Navedene aktivnosti je lakše, adekvatnije i produktivnije izvoditi ukoliko poznamo i primjenjujemo psihologiju. Stoga psihologija menadžmenta u zdravstvu zauzima značajno mjesto na studijskom smjeru Zdravstveni menadžment jer je i Zdravstvu i Psihologiji zajednički predmet proučavanja isti –čovjek.</p> <p>Osnovni cilj predmeta je:. Upoznavanje studenata sa osnovama psihologije menadžmenta u zdravstvu i primjenom u svakodnevnom radu sa ljudima. Rad na struktuiranju praktičnih smjernica za rad u timovima i uklapanje individue u kolektiv i poslovno okruženje. Razumijevanje uloge psihologije u menadžerskim poslovima u zdravstvu , kao i potvrđivanje da razvoj kreativnosti kod zaposlenih pozitivno utječe na ukupne rezultate, tj. pokazuje koncizan uvid u mehanizme motivacije.</p>		
1.2.Ishod(i) učenja	<p>Na kraju predmeta, student će biti u stanju da: (željeno i uslovno očekivano)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Student poznaje osnovne pojmove iz psihologije menadžmenta u zdravstvu • Upoznat je sa ulogom čovjeka u organizaciji-zdravstvu • Upoznat je sa stvaranjem organizacijske kulture i klime • Poznaje organizacijsku pravdu • Usvaja osnovna znanja o kognitivnim sposobnostima • Usvaja znanja o radnom ponašanju i tipovima ličnosti. • Razumije zaposlene u zdravstvu • Adekvatno motiviše zaposlene u zdravstvu • Poznaje prednosti i nedostatke timskog rada. • Usvaja teroijska znanja o modele kojima se objašnjava ponašanje učesnika na tržištu kao i sposobnost primjene u praktičnim poslovnim interakcijama • Razumije teorije psihologije menadžmenta i njihovu primjenu u zdravstvu • Identifikuje mobing, burnaut na poslu • Spoznaje ulogu pojedinca u grupi • Sačinjava strategije poboljšanja radne atmosfere, motivacije i zadovoljstva radnika u zdravstvu • Percipira moguće uzročnike konflikata među uposlenim u zdravstvenom sistemu 		
1.3. Osnovne tematske jedinice-sadržaj predmeta	<ul style="list-style-type: none"> • Pojam menadžmenta • Teorije menadžmenta • Moć, uticaj i autoritet • Menadžer i zdravstvo • Znanje i sposobnosti • Psihologija ličnosti i menadžment u zdravstvu • Poželjne i nepoželjne osobine menadžera u zdravstvu • Burnoaut – sagorevanje na poslu • Mobing • Emocije u poslovnom okruženju 		

	<ul style="list-style-type: none"> • Motivacija u menadžmentu • Poslovno pregovaranje • Podsjetnik za menadžere • Tehnike i metode nastupanja u medijima • Liderstvo i menadžment u zdravstU • Psihologija promjena u menadžmentu • Kompetencija i razvoj kadrova • Poslovno pregovaranje • Izbor pregovaračkih strategija i taktika • Elementi pregovaranja • Kontekst pregovaranja • Manipulacija u komunikaciji • Konflikti u poslovnim organizacijama • Psihologija radnih grupa i timova • Psihosocijalni aspekti marketinga u menadžmenta • Poslovna etika 																					
2. Način organiziranja edukacijskog procesa-nastave																						
Opis edukacijskih aktivnosti (%)																						
2.1. Način-metod izvođenja nastave (edukacije)	<table border="1"> <tr> <td>1. Exkatedra-plenarna predavanja</td> <td>1. 50%</td> </tr> <tr> <td>2. Rad u grupama-izvještaji</td> <td>2. 15%</td> </tr> <tr> <td>3. Seminari i kolokviji-prezentacija</td> <td>3. 10%</td> </tr> <tr> <td>4. Diskusije-interaktivna nastava</td> <td>4. 10%</td> </tr> <tr> <td>5. Studije slučaja</td> <td>5. 5%</td> </tr> <tr> <td>6. Konsultacije: student-nastavnik</td> <td>6. 5%</td> </tr> <tr> <td>7. Instrukcije za seminare i testove</td> <td>7. 5%</td> </tr> </table>	1. Exkatedra-plenarna predavanja	1. 50%	2. Rad u grupama-izvještaji	2. 15%	3. Seminari i kolokviji-prezentacija	3. 10%	4. Diskusije-interaktivna nastava	4. 10%	5. Studije slučaja	5. 5%	6. Konsultacije: student-nastavnik	6. 5%	7. Instrukcije za seminare i testove	7. 5%							
1. Exkatedra-plenarna predavanja	1. 50%																					
2. Rad u grupama-izvještaji	2. 15%																					
3. Seminari i kolokviji-prezentacija	3. 10%																					
4. Diskusije-interaktivna nastava	4. 10%																					
5. Studije slučaja	5. 5%																					
6. Konsultacije: student-nastavnik	6. 5%																					
7. Instrukcije za seminare i testove	7. 5%																					
2.2. Broj sati opterećenja studenta	<table border="1"> <tr> <td>1. Predavanje – direktna nastava</td> <td>1. 30</td> <td>1.1111</td> </tr> <tr> <td>2. Grupni rad-dinamika-izvještaji</td> <td>2. 15</td> <td>0.5555</td> </tr> <tr> <td>3. Seminari i kolokviji-prezentacija</td> <td>3. 20</td> <td>0.7407</td> </tr> <tr> <td>4. Studije slučaja</td> <td>4. 5</td> <td>0.1852</td> </tr> <tr> <td>5. Konsultacije sa nastavnicima</td> <td>5. 10</td> <td>0.3704</td> </tr> <tr> <td>6. Pripreme za seminare i testove</td> <td>6. 15</td> <td>0.5555</td> </tr> <tr> <td>7. Samostalno učenje.</td> <td>7. 40</td> <td>1.4815</td> </tr> </table>	1. Predavanje – direktna nastava	1. 30	1.1111	2. Grupni rad-dinamika-izvještaji	2. 15	0.5555	3. Seminari i kolokviji-prezentacija	3. 20	0.7407	4. Studije slučaja	4. 5	0.1852	5. Konsultacije sa nastavnicima	5. 10	0.3704	6. Pripreme za seminare i testove	6. 15	0.5555	7. Samostalno učenje.	7. 40	1.4815
1. Predavanje – direktna nastava	1. 30	1.1111																				
2. Grupni rad-dinamika-izvještaji	2. 15	0.5555																				
3. Seminari i kolokviji-prezentacija	3. 20	0.7407																				
4. Studije slučaja	4. 5	0.1852																				
5. Konsultacije sa nastavnicima	5. 10	0.3704																				
6. Pripreme za seminare i testove	6. 15	0.5555																				
7. Samostalno učenje.	7. 40	1.4815																				
Ukupno opterećenje:	135 SATI 5 ECTS kredita																					
Učešće u ocjeni (%)																						
2.3. Način ocjenjivanja	<table border="1"> <tr> <td>1. Prisustvo na nastavi (%)</td> <td>0–10%</td> </tr> <tr> <td>2. Participacija u nastavi u plenumu</td> <td>0–5%</td> </tr> <tr> <td>3. Rad u grupi-grupna dinamika</td> <td>0-10%</td> </tr> <tr> <td>4. Seminarski radovi i prezentacije</td> <td>0–15%</td> </tr> <tr> <td>5. Parcijalni testovi-kolokviji-eseji</td> <td>0-15%</td> </tr> <tr> <td>6. Završni ispit-evaluacija znanja.</td> <td>0–45%</td> </tr> </table>	1. Prisustvo na nastavi (%)	0–10%	2. Participacija u nastavi u plenumu	0–5%	3. Rad u grupi-grupna dinamika	0-10%	4. Seminarski radovi i prezentacije	0–15%	5. Parcijalni testovi-kolokviji-eseji	0-15%	6. Završni ispit-evaluacija znanja.	0–45%									
1. Prisustvo na nastavi (%)	0–10%																					
2. Participacija u nastavi u plenumu	0–5%																					
3. Rad u grupi-grupna dinamika	0-10%																					
4. Seminarski radovi i prezentacije	0–15%																					
5. Parcijalni testovi-kolokviji-eseji	0-15%																					
6. Završni ispit-evaluacija znanja.	0–45%																					
3. Literatura	<p>Preporučena literatura:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bajraktarević, J., (2014), Psihologija menadžmenta, Avery, Sarajevo • Robbins, P. S., (1995), Bitni elementi organizacijskog ponašanja, Mate, Zagreb • Maslow, A., (2004), Psihologija u menadžmentu, Adizes, Novi Sad • Srića, V., (1994), Invetivni menadžer, Croman i MEP Consult, Zagreb. • Bahtijarević-Šiber, F. , (1999), Management ljudskih potencijala, <i>Golden Marketing, Zagreb</i> • Maslow A., „ (1970), Motivacija i ličnost (Motivation and Personality), Harper Row, New York • Bajraktarević, J., (2014), Stres menadžment, Avery, Sarajevo • Adizes, I., (2006), Stilovi dobrog i lošeg upravljanja, Adizes, Novi Sad • Bahtijarević-Šiber, F. , (1993), Zadaci menadžera u upravljanju konfliktima u poduzećima, Računovodstvo i fininacije, Zagreb • Bojanović, R., (1998), Psihologija međuljudskih odnosa, DPS, Beograd • Dunderović, R. (2005), Osnovi psihologije menadžmenta, FAM, Novi Sad • Argyrys, C., (1957): Personality and Organization, New York, Harper & Row 																					

	<ul style="list-style-type: none"> • Bahtijarević-Šiber, F. , (1995), Značaj I zadaci managmenta u motiviranju zaposlenih, Slobodno poduzetništvo 14/15 • Martinac, M., Vranić, A., Zarevski, P., Zarevski, Z., (2015), Psihologija za liječnike, Jastrebarsko, Naklada Slap
--	--

Naziv fakulteta:	Fakultet za menadžment i poslovnu ekonomiju		
Naziv studijskog programa:	ZDRAVSTVENI MENADŽMENT		
Šifra predmeta: 02.059-M	Naziv predmeta: MENADŽMENT LJUDSKIH POTENCIJALA U ZDRAVSTVU		
Nivo: master studij	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni	Broj sati kontakt nastave sedmično: 4 ukupno: 2 predavanja i 2 vježbe	Broj sati kontakt nastave u semestru: 60 ukupno; 30 predavanja i 30 vježbe	

1. Komponente predmeta

1.1. Cilj predmeta	<p>Cilj ovog predmeta je da uvede studente u koncept strategije i razvoja ljudskih resursa zdravstvenog menadžmenta kao i osnovni koncept primjene organizacije i odabira kadrova u operativnom djelu zdravstvenog menadžmenta, kroz sisteme prepoznavanja i usavršavanja kadrova na stručnim pozicijama vodstva a na osnovu analiza posla, znanja stvarnih kompetencija.</p> <p>Osposobiti kandidate da znaju jasno utvrditi podjelu poslova i zadataka kao i unapređenje njihovih ličnih i profesionalnih vještina u zdravstvenoj ustanovi.</p>
1.2. Ishod(i) učenja	<p>Na kraju predmeta student će biti u stanju da: (željeno i uslovno očekivano)</p> <p>Razumije koncept kvaliteta i potrebe menadžmenta ljudskih potencijala u zdravstvu i uslove njegovog održavanja, unapređenja i usavršavanja</p> <p>Prepoznaje kvalitetan pristup obezbjeđenju kvaliteta menadžmenta ljudskih potencijala kao QA, TQM, CQI</p> <p>Zna organizaciju unutrašnje i spoljne evaluacije kvaliteta menadžmenta ljudskih potencijala (internal & external quality appraisal & audit)</p> <p>Razumije odnos i vezu između kvaliteta odabira kadrova, efektivnosti i racionalnosti menadžmenta ljudskih potencijala</p> <p>Demonstrira znanje i razumijevanje osnovnih principa odnosa između unapređenja zdravlja i zdravstvenog</p> <p>Prepoznaje sadašnje stanje kvaliteta zdravstvene zaštite u BiH uključujući aktualno stanje u regulativnoj-zakonodavnoj sferi, politici, institucijama, aktivnostima (akreditacija i licenziranje)</p> <p>Koristi međunarodna iskustva izborom modela evaluacije odabira kadrova koji su najbliži realnoj radnoj situaciji kod nas i iste koristi za unapređenje zdravstvene zaštite i zdravstvenog menadžmenta.</p> <p>Da menadžment ljudskih potencijala kao poslovna aktivnost i funkcija unutar organizacija ujedinjuje menadžersku funkciju i filozofiju jer su u praksi međusobno povezane i neodvojive.</p> <p>Kandidati će ovladati znanjem iz oblasti upravljanja ljudskim potencijalima u zdravstvenom sistemu, uticajem radnih procesa i kvaliteta radne sredine na produktivnost i efektivnost radnika.</p> <p>Kandidat će steći kompetencije da vrši procjenu, upravlja znanjem, talentima, motivacijom, radnim navikama radnika.</p> <p>Razumije i zna da primjeni „banchmarketing“ u unapređenju kvaliteta kadrova</p>
1.3. Osnovne tematske jedinice-sadržaj predmeta	<p>Uvod u menadžment ljudskih potencijala</p> <p>Razmatranje kvaliteta menadžment ljudskih potencijala</p> <p>Istorija menadžment ljudskih potencijala</p> <p>Analiza (i statistička) i ocjena kvaliteta menadžment ljudskih potencijala</p> <p>Osiguranje kvaliteta (QA)</p> <p>Totalni menadžment kvaliteta (TQM)</p> <p>Kontinuirano unapređenje kvaliteta (CQI)</p> <p>Odabir i selekcija radnika u zdravstvu – generičko profiliranje</p> <p>Psihološka procjena radnika u zdravstvu</p> <p>Mentalno zdravlje radnika</p> <p>Upravljanje kompetencijama</p> <p>Upravljanje talentima</p>

	Upravljanje znanjem Upravljanje intelektualnim kapitalom Upravljanje različitostu Međunarodni menadžment ljudskih potencijala Kvalitet radne sredine i zadovoljstvo radnika Motivacije i produktivnost radnika u zdravstvu Upravljanje apsentizmom radnika u zdravstvu Radne navike i produktivnost radnika Prava i obaveze radnika u zdravstvu- zakonske regulative i podzakonski akti																					
2. Način organiziranja edukacijskog procesa-nastave																						
Opis edukacijskih aktivnosti (%)																						
2.1. Način-metod izvođenja nastave (edukacije)	<table border="1"> <tr><td>1. Exkatedra-plenarna predavanja</td><td>1. 50%</td></tr> <tr><td>2. Rad u grupama-izvještaji</td><td>2. 15%</td></tr> <tr><td>3. Seminari i kolokviji-prezentacija</td><td>3. 10%</td></tr> <tr><td>4. Diskusije-interaktivna nastava</td><td>4. 10%</td></tr> <tr><td>5. Studije slučaja</td><td>5. 5%</td></tr> <tr><td>6. Konsultacije: student-nastavnik</td><td>6. 5%</td></tr> <tr><td>7. Instrukcije za seminare i testove</td><td>7. 5%</td></tr> </table>	1. Exkatedra-plenarna predavanja	1. 50%	2. Rad u grupama-izvještaji	2. 15%	3. Seminari i kolokviji-prezentacija	3. 10%	4. Diskusije-interaktivna nastava	4. 10%	5. Studije slučaja	5. 5%	6. Konsultacije: student-nastavnik	6. 5%	7. Instrukcije za seminare i testove	7. 5%							
1. Exkatedra-plenarna predavanja	1. 50%																					
2. Rad u grupama-izvještaji	2. 15%																					
3. Seminari i kolokviji-prezentacija	3. 10%																					
4. Diskusije-interaktivna nastava	4. 10%																					
5. Studije slučaja	5. 5%																					
6. Konsultacije: student-nastavnik	6. 5%																					
7. Instrukcije za seminare i testove	7. 5%																					
2.2. Broj sati opterećenja studenta	<table border="1"> <tr><td>1. Predavanje – direktna nastava</td><td>1. 30</td><td>1.1111</td></tr> <tr><td>2. Grupni rad-dinamika-izvještaji</td><td>2. 15</td><td>0.5555</td></tr> <tr><td>3. Seminari i kolokviji-prezentacija</td><td>3. 20</td><td>0.7407</td></tr> <tr><td>4. Studije slučaja</td><td>4. 5</td><td>0.1852</td></tr> <tr><td>5. Konsultacije sa nastavnicima</td><td>5. 10</td><td>0.3704</td></tr> <tr><td>6. Pripreme za seminare i testove</td><td>6. 15</td><td>0.5555</td></tr> <tr><td>7. Samostalno učenje</td><td>7. 40</td><td>1.4815</td></tr> </table>	1. Predavanje – direktna nastava	1. 30	1.1111	2. Grupni rad-dinamika-izvještaji	2. 15	0.5555	3. Seminari i kolokviji-prezentacija	3. 20	0.7407	4. Studije slučaja	4. 5	0.1852	5. Konsultacije sa nastavnicima	5. 10	0.3704	6. Pripreme za seminare i testove	6. 15	0.5555	7. Samostalno učenje	7. 40	1.4815
1. Predavanje – direktna nastava	1. 30	1.1111																				
2. Grupni rad-dinamika-izvještaji	2. 15	0.5555																				
3. Seminari i kolokviji-prezentacija	3. 20	0.7407																				
4. Studije slučaja	4. 5	0.1852																				
5. Konsultacije sa nastavnicima	5. 10	0.3704																				
6. Pripreme za seminare i testove	6. 15	0.5555																				
7. Samostalno učenje	7. 40	1.4815																				
Ukupno opterećenje:	135 SATI 5 ECTS kredita																					
Učešće u ocjeni (%)																						
2.3. Način ocjenjivanja	<table border="1"> <tr><td>1. Prisustvo nastavi (%)</td><td>0–10%</td></tr> <tr><td>2. Participacija u nastavi u plenumu</td><td>0–5%</td></tr> <tr><td>3. Rad u grupi-grupna dinamika</td><td>0-10%</td></tr> <tr><td>4. Seminarski radovi i prezentacije</td><td>0–15%</td></tr> <tr><td>5. Parcijalni testovi-kolokviji-eseji</td><td>0-15%</td></tr> <tr><td>6. Završni ispit-evaluacija znanja.</td><td>0–45%</td></tr> </table>	1. Prisustvo nastavi (%)	0–10%	2. Participacija u nastavi u plenumu	0–5%	3. Rad u grupi-grupna dinamika	0-10%	4. Seminarski radovi i prezentacije	0–15%	5. Parcijalni testovi-kolokviji-eseji	0-15%	6. Završni ispit-evaluacija znanja.	0–45%									
1. Prisustvo nastavi (%)	0–10%																					
2. Participacija u nastavi u plenumu	0–5%																					
3. Rad u grupi-grupna dinamika	0-10%																					
4. Seminarski radovi i prezentacije	0–15%																					
5. Parcijalni testovi-kolokviji-eseji	0-15%																					
6. Završni ispit-evaluacija znanja.	0–45%																					
3. Literatura	Preporučena literatura <ul style="list-style-type: none"> • <i>Bajraktarević, J., 2014. Psihologija menadžmenta. Avery, Sarajevo.</i> • <i>Bajraktarević, J., 2013. Opća psihologija. Avery, Sarajevo.</i> • <i>Bahtijarević-Šiber, F., 2014. Strateški menadžment ljudskih potencijala. Školska knjiga, Zagreb.</i> • <i>Buble, M., Belak, J., Sikavica, P., 2005. Strateški menadžment. Sinergija.</i> • <i>Bahtijarević-Šiber, F., Sikavica, P., Vokić, N.P., 2008. Suvremeni menadžment: vještine, sustavi i izazovi. Školska knjiga, Zagreb.</i> • <i>Bajraktarević, J., Bajraktarević, F., Solaković, Š., 2013. Organizacijsko ponašanje. Avery, Sarajevo.</i> • <i>Muratović, H., 2006. Organizacijski preokret. Ekonomski fakultet Sarajevo, Sarajevo.</i> 																					

Naziv fakulteta:	Fakultet za menadžment i poslovnu ekonomiju		
Naziv studijskog programa:	ZDRAVSTVENI MENADŽMENT		
Šifra predmeta: 02.060-M	Naziv predmeta: MENADŽMENT ZDRAVSTVENH ORGANIZACIJA (U PRIMARNOJ, SEKUNDARNOJ I TERCIJARNOJ ZAŠTITI)		
Nivo: master studij	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni	Broj sati kontakt nastave sedmično: 4 ukupno: 2 predavanja i 2 vježbe	Broj sati kontakt nastave u semestru: 60 ukupno; 30 predavanja i 30 vježbe	
1. Komponente predmeta			
1.1.Svrha i cilj predmeta	<p>Bez efektivnog menadžmenta nije moguće ostvariti društvenu misiju ni funkciju zdravstva (kao sistema zdravstvene zaštite) niti zdravstvene organizacije u bilo kom vidu-oblasti-nivou zdravstvene zaštite (primarnoj, sekundarnoj, tercijarnoj i posebno specijalizovanoj). Zato je primarni cilj predmeta razumijevanje misije i društvene funkcije samog zdravstva u cjelini i svake zdravstvenih organizacija, te suštine njihovog organizovanja i korišćenja (resursa za zdravlje a posebno u zdravstvu kao organizovanom sistemu), te razumijevanje prirode i stvarne posebnosti zdravstvene organizacije u odnosu na druge organizacije u drugim sektorima i njenu determinišuću ulogu u distinkciji menadžmenta u zdravstvenoj organizaciji u odnosu na menadžment u organizacijama u drugim oblastima djelatnosti, kao i razumijevanje esencijelne različitosti između menadžmenta različitih koncepata, vidova i nivoa zdravstvene zaštite i njima pripadajućih koncepata i oblika organizovanja djelatnosti i menadžmenta. U ostvarenju tog cilja, fokus predmeta je na istraživanju različitosti u dizajniranju organizacione strukture koja je tipična za određenu vrstu zdravstvene organizacije u datim okolnostima i istraživanju dizajna i radnog procesa (performace) koji daje najbolji radni efekat. Uzimajući u obzir stalne promjene u okruženju, posebno su osvjetljeni aspekti koji će omogućiti organizaciji najviši stepen efektivnosti, efikasnosti i racionalnosti, a time i kvaliteta njene djelatnosti, za šta je ipak neophodan efektivni menadžment.</p> <p>Praktični cilj predmeta je da obradi teorijska i praktična pitanja sa kojima se suočavaju menadžeri koji rade u zdravstvenim organizacijama i upozna studente sa sredstvima i tehnikama koja su na raspolaganju menadžerima u zdravstvenim organizacijama koje obezbjeđuju i pružaju zdravstvene usluge korisnicima zdravstvene zaštite u višeprofilnim zdravstvenim ustanovama .</p> <p>i da se studentima ponudi razumijevanje i osposobljavanje za analizu ključnih operacija koje utiču na funkcionisanje zdravstvenih organizacija i pruži studentima znanja, sredstva i vještine da efektivan menadžment u zdravstvenim organizacijama. Poseban cilj predmeta je da student stekne znanja i vještina za menadžment zdravstvenim organizacijama u primarnoj, sekundarnoj i tercijarnoj zdravstvenoj zaštiti kao i u specijalizovanim institucijama javnog ali i privatnog sektora koje se mogu prema sadržaju i metodi rada svrstati u jednu od navedene 4 oblasti zdravstvene zaštite ili su pak zasebne institucije koje mogu sadržavati samo pojedine aspekte i vidove zdravstvene zaštite ili obrnuto, koje mogu sadržavati djelatnost koja pruža usluge iz oblasti dvije ili više oblasti zdravstvene zaštite, t.j. koje su veoma složene organizacije i kao takve mogu obezbjeđivati i neke druge oblasti djelatnosti kao što su obrazovanje, consulting, razvoj, istraživanje i sl. Ovo ima poseban značaj za studente, jer će veliki broj studenata po završetku cjelokupnog studija iz menadžmenta raditi (ili već rade) kao menadžeri ili direktori zdravstvenih ustanova ili rukovodioci pojedinih odjeljenja ili radnih jedinica.</p>		
1.2.Ishod(i) učenja	<p>Na kraju predmeta, student će biti u stanju da: (željeno i uslovno očekivano)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Razumije i zna organizaciju zdravstva kao društvenog (pod)sistema i strukturu i organizaciju zdravstvene djelatnosti, • Razumije i zna principe zdravstvene zaštite koji su osnov za organizovanje zdravstvene djelatnosti i zdravstvenih organizacija koje obezbjeđuju funkcionisanje zdravstvene zaštite na tim principima • Razumije i zna savremene trendove u zdravstvenoj zaštiti i njihove implikacije na menadžment zdravstvenih organizacija svih profila • Razumije funkcije, strukturu, i operacije zdravstvenih organizacija. • Objasni smisao i prirodu organizacione strukture organizacije • Identifikuje nivo organizacije i njihove kapacitete prema potrebama • Detaljno analizira različite metode podjele rada i grupiranja poslova 		

	<ul style="list-style-type: none"> • Identifikuje resurse za organizaciju i rad zdravstvene organizacije • Ocjeni prirodu veze između zdravstvene organizacije i resursa • Razumije principe organizacionog dizajna i njihovu evoluciju • Razumije i primjeni upravljačke metode, sredstva i tehnike u zdravstvenoj organizaciji u domenu primarne, sekundarne, tercijarne i specijalizovane zdravstvene zaštite • Zna odnose između zdravstvenih organizacija u ove 4 oblasti (nivoa) a posebno referalnost i back-referalnost kao uslov za kontinuitet • Pocjenjuje, identifikuje i definiše potrebe i zahtjeve za pojedinim vidovima i oblastima zdravstvene zaštite i zdravstvenih usluga, • Ocjenjuje potrebe za zdravstvenim resursima i planira ih, obezbjeđuje i upravlja zdravstvenim resursima u zdravstvenoj organizaciji • Upravlja radnim procesom u navedenim tipovima organizacije • Upravlja kompletnim inventarom i dobrima radne organizacije • Naručuje usluge drugih organizacija za proizvodnju vlastitih usluga • Vodi razvojnu i poslovnu politiku organizacije i predlaže strateške i operativne planove zdravstvene organizacije • Obavlja poslovno planiranje i predlaže poslovne (business) planove • Planira i realizuje kapitalne investicije i tekuće troškove • Programira organizacioni dizajn ili «proizvodnu liniju» zdravstvenih usluga 	
<p>1.3. Osnovne tematske jedinice-sadržaj predmeta</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Organizacija zdravstvene zaštite-zdravstva i zdravstvene djelatnosti, • Principi organizovanja i funkcionisanja zdravstvene zaštite • Savremeni trendovi u zdravstvenoj zaštiti i njihove implikacije na menadžment zdravstvenih organizacija svih profila • Funkcije, strukture, i operacije zdravstvenih organizacija. • Oblasti-vidovi („nivoi“) zdravstvene zaštite i profili organizacija • Dimenzioniranje zdravstvenih organizacija prema potrebama • Podjela rada i grupiranja poslova unutar zdravstva i organizacija • Resursi za organizaciju i eksploataciju zdravstvene organizacije • Veze između zdravstvene organizacije i potrebnih resursa • Principi organizacionog dizajna i njihova evolucija • Upravljačke metode, sredstva i tehnike u zdravstvenoj organizaciji u domenu primarne, sekundarne, tercijarne i specijalizovane zdravstvene zaštite • Odnose između zdravstvenih organizacija u 4 oblasti (nivoa) a posebno referalnost i back-referalnost kao uslov za kontinuitet • Potrebe, zahtjevi i korišćenje za pojedinim vidovima i oblastima zdravstvene zaštite, • SWOT analiza zdravstvene organizacije-potrebe i rezultati • Potrebe za zdravstvenim resursima i njihovo planiranje • Menadžment zdravstvenih resursima (osim ljudskih) • Menadžment radnim procesom (performance management) u zdravstvu i zdravstvenim organizacijama • Usluge drugih organizacija za “proizvodnju” zdravstvenih usluga • Razvojna i poslovna politika zdravstvenih organizacije • Poslovno planiranje i poslovni (business) planovi • Planiranje i realizacija kapitalnih investicije i tekućih troškova • Programiranje-dizajniranje «proizvodne linije» zdravstvenih usluga 	
<p>2. Način organiziranja edukacijskog procesa-nastave</p>		
<p>Opis edukacijskih aktivnosti (%)</p>		
<p>2.1. Način-metod izvođenja nastave (edukacije)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Exkatedra-plenarna predavanja 2. Rad u grupama-izvještaji 3. Seminari i kolokviji-prezentacija 4. Diskusije-interaktivna nastava 5. Studije slučaja 6. Konsultacije: student-nastavnik 7. Instrukcije za seminare i testove 	<ol style="list-style-type: none"> 1. 50% 2. 15% 3. 10% 4. 10% 5. 5% 6. 5% 7. 5%
<p>2.2. Broj sati opterećenja</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Predavanje – direktna nastava 	<ol style="list-style-type: none"> 1. 30 1.1111

studenta	2. Grupni rad-dinamika-izvještaji 3. Seminari i kolokviji-prezentacija 4. Studije slučaja 5. Konsultacije sa nastavnicima 6. Pripreme za seminare i testove 7. Samostalno učenje.	2. 15 3. 20 4. 5 5. 10 6. 15 7. 40	0.5555 0.7407 0.1852 0.3704 0.5555 1.4815
Ukupno opterećenje:		135 SATI	5 ECTS kredita
Učešće u ocjeni (%)			
2.3.Način ocjenjivanja	1. Prisustvo na nastavi (%). 2. Participacija u nastavi u plenumu 3. Rad u grupi-grupna dinamika 4. Seminarski radovi i prezentacije 5. Parcijalni testovi-kolokviji-eseji 6. Završni ispit-evaluacija znanja.	0–10% 0–5% 0-10% 0–15% 0-15% 0–45%	
3. Literatura	Preporučena literatura: <ul style="list-style-type: none"> • Peckham, M.; (1997), Scientific bases of Health services, BMJ Publishing Group, London • Bradford, D. L., & Cohen, A. R. (1984). Managing for excellence. New York: John Wiley & Sons. • Brook, R. H., & Lohr, K. N. (1985). Efficacy, effectiveness, variations and quality: Boundary-crossing research. Medical Care, 23, 710-722. • Cameron, K., & Whetten, D. A. (1981). Perceptions of organizational effectiveness across organizational life cycles. Administrative Science Quarterly, 26, 525-544. • Camp, R. C. (1989). Benchmarking: The search for industry best practices that lead to superior practices. Milwaukee, WI: American Society for Quality Control, Quality Press. • Campbell, J. P. (1977). On the nature of organizational effectiveness. In P. S. Goodman, & J. M. Pennings (Eds.), New perspectives on organizational effectiveness. San Francisco: Jossey-Bass. • Galbraith, J. R. (1977). Organization design. Reading, MA: Addison-Wesley. • Georgopoulos, B. S., & Mann, F. C. (1962). The community general hospital. New York: Macmillan. • Brider, P. (1992). The move to patient-focused care. American Journal of Nursing, 9, 26-33. • Charns, M. P., & Schaefer, M. J. (1983). Health care, organizations: A model for management. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall • Ramić, H.; (1989), Primary health care in Europe; WHO/EURO, Copenhagen • Ramić, H.; (1990) Health Centre-an integrated PHC resources and services within the district and coordinative role of GP; in: Bergerhoff, P.; Primary health care, Springer Verlag, Berlin-Heidelberg-New York • Miller, E. J. (1959). Technology, territory and time: The internal differentiation of complex production systems. Human Relations, 12(3), 243-272. • Mintzberg, H. (1979). The structuring of organizations. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall. • Nelson, E., Jacobs, A., & Breer, D. (1975). A study of the validity of the task inventory method of job analysis. Medical Care, 13(2), 104-113. • Shortell, S. M., Zimmerman, J., Rousseau, D., Gillies, R., Wagner, D., Draper, E., Knaus, W., & Duffy, J. (1994). The performance of intensive care units: Does good management make a difference? Medical Care, 32(5). • Stoelwinder, J. U., & Charns, M. P. (1981). A task field model of organization design and analysis. Human Relations, 34(9), 743-762. • Daft, R. L. (1998). Organization theory and design (6th ed.). St. Paul: West Pub. Co. • Duncan, R. (1978, Winter). "What is the right organization structure? Decision tree analysis provides the answer" Organizational Dynamics, 7(4), 59-80. • Ellis, P., & Closson, T. (1994). "Realigning around the patient: The 		

	<p>application of restructuring and process re-engineering at Sunnybrook Health Science Centre" In Program Management and Beyond: Management Innovations in Ontario Hospitals. P. Leatt, L. Lemieux-Charles, & C. Aird (Eds.). Ottawa: Canadian College of Health Service Executives.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gellerman, S. W. (1990). In organizations, as in architecture, form follows function. <i>Organizational Dynamics</i>, 18(3), 57-68. • Gillies, R. R., Shortell, S. M., & Young, G. L. (1997, Fall). Best practices in managing organized delivery systems. <i>Hospitals and Health Services Administration</i>, 42(3), 299-321. • Gittell, J. H., & Weiss, L. (1997, November). How organization design shapes informal networks: The case of patient care coordination. Working paper. • Kimberly, J. R. (1984). The anatomy of organizational design. <i>Journal of Management</i>, 30(1), 109-126. • Lawrence, P., & Lorsch, J. (1967). <i>The organization and its environment</i>. Cambridge, MA: Harvard University Press • WHO, 1988, The challenge of implementation. District health systems for PHC, WHO/SHS/88.1.Rev.1. Geneva, • WHO, 1988, Making it work. Organization and management of district health systems based on PHC, WHO/SHS/88.1; Geneva,
--	--

Naziv fakulteta:	Fakultet za menadžment i poslovnu ekonomiju		
Naziv studijskog programa:	ZDRAVSTVENI MENADŽMENT		
Šifra predmeta: 02.061-M	Naziv predmeta: MENADŽMENT KVALITETA ZDRAVSTVENE ZAŠTITE (I ZDRAVSTVENIH USLUGA)		
Nivo: master studij	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni	Broj sati kontakt nastave sedmično: 4 ukupno: 2 predavanja i 2 vježbe		Broj sati kontakt nastave u semestru: 60 ukupno; 30 predavanja i 30 vježbe
1. Komponente predmeta			
1.1. Cilj predmeta	Ovaj predmet ima za cilj da uvede studente u koncepte, principe, metode, tehnike, sredstva i instrumente za ocjenu-analizu, unapređenje i evaluaciju kvaliteta zdravstvene zaštite i menadžment kvaliteta u zdravstvu kao i unapređenje njihovih ličnih i profesionalnih vještina za unapređenje i evaluaciju kvaliteta.		
1.2. Ishod(i) učenja	<p>Na kraju predmeta student će biti u stanju da: (željeno i uslovno očekivano)</p> <p>Razumije concept kvaliteta zdravstvene zaštite i uslove njegovog održavanja i unapređenja</p> <p>Zna i razlikuje pristupe obezbjeđenju kvaliteta zdravstvene zaštite kao QA, TQM, CQI</p> <p>Zna organizaciju unutrašnje i spoljne evaluacije kvaliteta (internal & external quality appraisal & audit)</p> <p>Razumije odnos i vezu između kvaliteta, efektivnosti i racionalnosti</p> <p>Demonstrira znanje i razumijevanje osnovnih principa odnosa između unapređenja zdravlja i zdravstvenog menadžmenta u sistemu zdravstvene zaštite u istorijskom i aktualnom kontekstu, (Avedis Donabedian's model i savremeni sistemski model)</p> <p>Opiše sadašnje stanje kvaliteta zdravstvene zaštite u BiH uključujući aktualno stanje u regulativnoj-zakonodavnoj sferi, politici, institucijama, aktivnostima (akreditacija i licenziranje),.</p> <p>Koristi međunarodna iskustva izborom modela evaluacije koji su najbliži realnoj radnoj situaciji kod nas i iste koristi za unapređenje zdravstvene zaštite i zdravstvenog menadžmenta.</p> <p>Koristi osnovna sredstva i instrumente kao i statističke metode u okviru ciklusa kvaliteta za rješavanje problema vezanih za kvalitet zdravstvene zaštite počev od karaktera i prirode potreba i očekivanja pacijenta kao i izgradnju timova za prikupljanje i analizu podataka potrebnih za implementaciju odgovarajućih promjena za unapređenje kvaliteta zdravstvene zaštite,</p> <p>Opiše način i instrumente mjerenja djelatnosti i djelotvornosti zdravstvene organizacije i proces razvijanja indikatora djelatnosti i stručnih uputstava (uklj. i kliničkih vodiča) za praksu zdravstvene zaštite u cilju unapređenja kvaliteta</p> <p>Razumije i zna da primjeni „banchmarking“ u unapređenju kvaliteta</p> <p>Zna ulogu centara izvrsnosti za unapređenje kvaliteta zdravstvene zaštite</p>		
1.3. Osnovne tematske jedinice-sadržaj predmeta	<p>Uvod u kvalitet zdravstvene zaštite</p> <p>Razmatranje kvaliteta i menadžmenta kvaliteta</p> <p>Concepcijska i terminološka razjašnjenja</p> <p>Istorija menadžmenta kvaliteta</p> <p>Analiza (i statistička) i ocjena kvaliteta</p> <p>Osiguranje kvaliteta (QA)</p> <p>Totalni menadžment kvaliteta (TQM)</p> <p>Kontinuirano unapređenje kvaliteta (CQI)</p> <p>Donabedian-ov model kvaliteta</p> <p>Kvalitet kao sistem: strukturalni, procesni i ishodni elementi kvaliteta</p> <p>Kvalitet u kontekstu odnosa koštanja i efektivnosti odnosno efikasnosti</p> <p>Markiranje i praćenje uspješnih iz vlastitog domena djelatnosti („banchmarking“)</p> <p>Poredjenje: komparativne analize i studije</p> <p>Standardizacija (zdravstvo zasnovano na dokazima-EBM)</p> <p>Licenziranje i akreditacija: uloga regulatornih tijela-agencija</p> <p>Kontrola kvaliteta: interna i eksterna</p> <p>Institucionalizacija upravljanja kvalitetom u zdravstvu</p> <p>Formiranje i razvoj menadžera kvaliteta zdravstvene zaštite i njihova</p>		

	<ul style="list-style-type: none"> uloga Politička dimenzija kvaliteta Odnos između kvaliteta i sigurnosti, efektivnosti, efikasnosti, racionalnosti Deming-ovih 14 tačaka kontinuiranog unapređenja kvaliteta Uključivanje pacijenata u ocjenu kvaliteta zdravstvene zaštite, t.j. anketiranje zadovoljstva pacijenata, siste pritužbi Uloga i odgovornost zdravstvenih profesionalaca Podsticaji za efektivni menadžment i akreditaciju kvaliteta 		
2. Način organiziranja edukacijskog procesa-nastave			
Opis edukacijskih aktivnosti (%)			
2.1. Način-metod izvođenja nastave (edukacije)	<ul style="list-style-type: none"> 1. Exkatedra-plenarna predavanja 2. Rad u grupama-izvještaji 3. Seminari i kolokviji-prezentacija 4. Diskusije-interaktivna nastava 5. Studije slučaja 6. Konsultacije: student-nastavnik 7. Instrukcije za seminare i testove 	<ul style="list-style-type: none"> 1. 50% 2. 15% 3. 10% 4. 10% 5. 5% 6. 5% 7. 5% 	
2.2. Broj sati opterećenja studenta	<ul style="list-style-type: none"> 1. Predavanje – direktna nastava 2. Grupni rad-dinamika-izvještaji 3. Seminari i kolokviji-prezentacija 4. Studije slučaja 5. Konsultacije sa nastavnicima 6. Pripreme za seminare i testove 7. Samostalno učenje 	<ul style="list-style-type: none"> 1. 30 2. 15 3. 20 4. 5 5. 10 6. 15 7. 40 	<ul style="list-style-type: none"> 1.1111 0.5555 0.7407 0.1852 0.3704 0.5555 1.4815
Ukupno opterećenje:		135 SATI	5 ECTS kredita
Učešće u ocjeni (%)			
2.3. Način ocjenjivanja	<ul style="list-style-type: none"> 1. Prisustvo na nastavi (%) 2. Participacija u nastavi u plenumu 3. Rad u grupi-grupna dinamika 4. Seminarski radovi i prezentacije 5. Parcijalni testovi-kolokviji-eseji 6. Završni ispit-evaluacija znanja. 	<ul style="list-style-type: none"> 0–10% 0–5% 0-10% 0–15% 0-15% 0–45% 	
3. Literatura	<p>Preporučena literature</p> <ul style="list-style-type: none"> • Donabedian, A.; (1965) Quality of health care, Harvard University Press, MA • Deming, K.; (1974), Key points for quality of health care, Stanford University Series of quality of health care, No 12-74, Stanford • Graham N O. 1995. Quality in Health Care: Theory, Application and Evolution. Aspen, Maryland. • National Association for Healthcare Quality (NAHQ). 1998. Guide to Quality Management. (8th ed). NAHQ, Phoenix • GTZ/ITHOG, 1990, Indicators for district health systems. GTZ, Frankfurt-Heidelberg, • Hill, J.: 1997, Managing performance, Gower House, Aldershot, UK, • Husein, K., De Vit, V., Lobo, M., Cara, N.: 1993, Planning and assessing health worker activities; Aga Khan Foundation and Aga Khan University; Geneva, • Neufeld, V.R., Norman, G.R.; 1985, Assessing Clinical Competence; Springer series on Medical Education, Volume 7, Springer Publishing, NY, • Sacket, D.L., Straus, S.; , 2000, Evidence Based Medicine, How to practice and teach EBM, Churchill Livingstone, London, • Varoeun, T., Donaghy, K., Coyette, Y; 1999, Clinical and Therapeutic Guideline Referral Hospitals, GSP HSC, Heidelberg, • Wilson, R., 1993, Planning and assessing health workers activities; PHC-MAP Teaching Module 3, Aga Khan Foundation&Aga Khan University; URC/CHS, Geneva-Bangkok, 		

Naziv fakulteta:	Fakultet za menadžment i poslovnu ekonomiju		
Naziv studijskog programa:	ZDRAVSTVENI MENADŽMENT		
Šifra predmeta: 02.062-M	Naziv predmeta: SISTEMI FINANSIRANJA ZDRAVSTVENE ZAŠTITE		
Nivo: master studij	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni	Broj sati kontakt nastave sedmično: 4 ukupno: 2 predavanja i 2 vježbe	Broj sati kontakt nastave u semestru: 60 ukupno; 30 predavanja i 30 vježbe	
2. Komponente predmeta			
1.1.Svrha i cilj predmeta	<p>Finansijska sredstva, odnosno novac predstavljaju jedan od 4 esencijelna resursa (4M) za razvoj, funkcionisanje i održavanje sistema zdravstvene zaštite; esencijelan, znači da bez osiguranja novca nije moguće početi, razvijati, koristiti i održavati zdravstveni sistem u cjelini niti bilo koji njegov segment, uključiv i zdravstvene ustanove i pojedinačne aktivnosti, odnosno usluge. Međutim, treba uvažiti činjenicu da je sistem osiguranja finansijskih sredstava za razvoj, funkcionisanje i korišćenje zdravstvene zaštite izuzetno složen i da po pravilu u svim društvenim i ekonomskim sistemima predstavlja najveći problem za zdravstvene menadžere; ne samo zbog toga što su finansijska sredstva zakonomjerno nedostatna već i zbog toga što je veoma složen proces odlučivanja o alokaciji raspoloživih sredstava unutar sistema i unutar samih zdravstvenih organizacija kako bi se stvorili uslovi za efektivno funkcionisanje zdravstvenog sistema i zdravstvenih organizacija u zadovoljavanju zdravstvenih potreba i zahtjeva korisnika s jedne strane i stalnog pritiska raznih ograničenja u osiguranju sredstava i njihovom racionalnom korišćenju a to je upravo zadatak menadžera u sistemu zdravstvene zaštite i zdravstvenim organizacijama.</p> <p>Cilj ovog predmeta je osposobljavanje studenata za pravilno razumijevanje izvora finansiranja zdravstva, mehanizama obezbjeđivanja sredstava, mehanizama transfera sredstava u zdravstvene ustanove ili programe i kriterija i mehanizama distribucije sredstava te uticaj i korist finansijskog menadžmenta za unapređenje organizacione efektivnosti.</p>		
1.2.Ishod(i) učenja	<p>Na kraju predmeta, student će biti u stanju da: (željeno i uslovno očekivano)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Identifikuje i definiše izvore, mehanizme i instrumente obezbjeđivanja finansijskih sredstava i modele finansiranja zdravstvene zaštite uopšte • Identifikuje i definiše izvore, mehanizme i instrumente finansiranja zdravstvenih organizacija i tokove novca („money flow“) • Razumije sistem zdravstvenog osiguranja; svih vidova i modela • Razumije druge sisteme osiguranja sredstava za zdravstvenu zaštitu • Razumije specifičnosti i metode finansiranja PZZ i organizacija PZZ • Razumije specifičnosti i metode finansiranja sekundarne I tercijarne zaštite I zdravstvenih organizacija sekundarne i tercijarne zaštite • Razumije specifičnosti i metode finansiranja javnog zdravstva • Razumije specifičnosti finansiranja specijalizovanih organizacija • Zna kako da koristi javna sredstva (budžeta), fondova zdravstvenog osiguranja (obaveznog, proširenog, dobrovoljnog i privatnog) ali i sredstva iz privatnih “džepova” korisnika zdravstvene zaštite • Razumije normiranje i standardizaciju u finansiranju zdravstva, • Razumije i primjeni poslovno i finansijsko planiranje • Izradi poslovni i finansijski plan zdravstvene organizacije • Zna upravljanje promjenama u poslovanju: strateski plan reforme • Zna da planira budžet zdravstvene organizacije: prihode i rashode • Prepozna i primjeni najbolje mehanizme budžetiranja • Zna i primjenjuje evaluaciju uspješnosti finansijskog poslovanja • Razumije značaj istraživanja u funkciji finansijskog poslovanja • Razumije i uvažava kako bioetiku tako i poslovnu etiku • Razumije značaj menadžerske strukture za finansijsko poslovanje • Razumije funkciju i svoju ulogu u ugovornim odnosima i „tržištu“ 		
1.3. Osnovne tematske jedinice-sadržaj predmeta	<ul style="list-style-type: none"> • Izvori, mehanizmi i instrumenti finansiranja zaštite zdravlja, zdravstvene zaštite kao sistema i iz zdravstvenih organizacija • Sistemi i modeli zdravstvenog osiguranja u svijetu i kod nas • Specifičnosti i metode finansiranja PZZ i djelatnosti organizacija PZZ 		

	<ul style="list-style-type: none"> • Specifičnosti i metode finansiranja specijalističke i bolničke zaštite • Specifičnosti i metode finansiranja javnog zdravstva • Specifičnosti finansiranja drugih specijalizovanih organizacija • Javna sredstva (budžeta), fondovi zdravstvenog osiguranja • Uloga normiranja i standardizacije u finansiranju zdravstva, • Poslovno planiranje i poslovni plan zdravstvene organizacije • Planiranje i upravljanje promjena u poslovanju: plan reforme • Planiranje budžeta zdravstvene organizacije: prihoda i rashoda • Evaluacija uspješnosti finansijskog poslovanja • Istraživanje u funkciji finansijskog poslovanja • Finansijsko poslovanje, bioetika i poslovna etika • Menadžerska struktura i finansijsko poslovanje u zdravstvu • Struktura i sadržaj finansijskog plana zdravstvene organizacije • Funkcija finansijskog plana u ugovornim odnosima i tržištu 																					
2. Način organiziranja edukacijskog procesa-nastave																						
Opis edukacijskih aktivnosti (%)																						
2.1. Način-metod izvođenja nastave (edukacije)	<table border="1"> <tr> <td>1. Exkatedra-plenarna predavanja</td> <td>1. 50%</td> </tr> <tr> <td>2. Rad u grupama-izvještaji</td> <td>2. 15%</td> </tr> <tr> <td>3. Seminari i kolokviji-prezentacija</td> <td>3. 10%</td> </tr> <tr> <td>4. Diskusije-interaktivna nastava</td> <td>4. 10%</td> </tr> <tr> <td>5. Studije slučaja</td> <td>5. 5%</td> </tr> <tr> <td>6. Konsultacije: student-nastavnik</td> <td>6. 5%</td> </tr> <tr> <td>7. Instrukcije za seminare i testove</td> <td>7. 5%</td> </tr> </table>	1. Exkatedra-plenarna predavanja	1. 50%	2. Rad u grupama-izvještaji	2. 15%	3. Seminari i kolokviji-prezentacija	3. 10%	4. Diskusije-interaktivna nastava	4. 10%	5. Studije slučaja	5. 5%	6. Konsultacije: student-nastavnik	6. 5%	7. Instrukcije za seminare i testove	7. 5%							
1. Exkatedra-plenarna predavanja	1. 50%																					
2. Rad u grupama-izvještaji	2. 15%																					
3. Seminari i kolokviji-prezentacija	3. 10%																					
4. Diskusije-interaktivna nastava	4. 10%																					
5. Studije slučaja	5. 5%																					
6. Konsultacije: student-nastavnik	6. 5%																					
7. Instrukcije za seminare i testove	7. 5%																					
2.2. Broj sati opterećenja studenta	<table border="1"> <tr> <td>1. Predavanje – direktna nastava</td> <td>1. 30</td> <td>1.1111</td> </tr> <tr> <td>2. Grupni rad-dinamika-izvještaji</td> <td>2. 15</td> <td>0.5555</td> </tr> <tr> <td>3. Seminari i kolokviji-prezentacija</td> <td>3. 20</td> <td>0.7407</td> </tr> <tr> <td>4. Studije slučaja</td> <td>4. 5</td> <td>0.1852</td> </tr> <tr> <td>5. Konsultacije sa nastavnicima</td> <td>5. 10</td> <td>0.3704</td> </tr> <tr> <td>6. Pripreme za seminare i testove</td> <td>6. 15</td> <td>0.5555</td> </tr> <tr> <td>7. Samostalno učenje.</td> <td>7. 40</td> <td>1.4815</td> </tr> </table>	1. Predavanje – direktna nastava	1. 30	1.1111	2. Grupni rad-dinamika-izvještaji	2. 15	0.5555	3. Seminari i kolokviji-prezentacija	3. 20	0.7407	4. Studije slučaja	4. 5	0.1852	5. Konsultacije sa nastavnicima	5. 10	0.3704	6. Pripreme za seminare i testove	6. 15	0.5555	7. Samostalno učenje.	7. 40	1.4815
1. Predavanje – direktna nastava	1. 30	1.1111																				
2. Grupni rad-dinamika-izvještaji	2. 15	0.5555																				
3. Seminari i kolokviji-prezentacija	3. 20	0.7407																				
4. Studije slučaja	4. 5	0.1852																				
5. Konsultacije sa nastavnicima	5. 10	0.3704																				
6. Pripreme za seminare i testove	6. 15	0.5555																				
7. Samostalno učenje.	7. 40	1.4815																				
Ukupno opterećenje:	135 SATI 5 ECTS kredita																					
Učešće u ocjeni (%)																						
2.3. Način ocjenjivanja	<table border="1"> <tr> <td>1. Prisustvo na nastavi (%).</td> <td>0–10%</td> </tr> <tr> <td>2. Participacija u nastavi u plenumu</td> <td>0–5%</td> </tr> <tr> <td>3. Rad u grupi-grupna dinamika</td> <td>0-10%</td> </tr> <tr> <td>4. Seminarski radovi i prezentacije</td> <td>0–15%</td> </tr> <tr> <td>5. Parcijalni testovi-kolokviji-eseji</td> <td>0-15%</td> </tr> <tr> <td>6. Završni ispit-evaluacija znanja.</td> <td>0–45%</td> </tr> </table>	1. Prisustvo na nastavi (%).	0–10%	2. Participacija u nastavi u plenumu	0–5%	3. Rad u grupi-grupna dinamika	0-10%	4. Seminarski radovi i prezentacije	0–15%	5. Parcijalni testovi-kolokviji-eseji	0-15%	6. Završni ispit-evaluacija znanja.	0–45%									
1. Prisustvo na nastavi (%).	0–10%																					
2. Participacija u nastavi u plenumu	0–5%																					
3. Rad u grupi-grupna dinamika	0-10%																					
4. Seminarski radovi i prezentacije	0–15%																					
5. Parcijalni testovi-kolokviji-eseji	0-15%																					
6. Završni ispit-evaluacija znanja.	0–45%																					
3. Literatura	<p>Preporučena literatura:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ron, A.; (1993), Health insurance in developing countries: the social security approach, ILO, Geneva • Mach, E.P., Abel-Smith, B.: 1983, Planning the finances of the health sector; WHO, Geneva, • OECD; 1990, Health Care Systems in Transition: Search for Cost-Efficiency; OECD Social Policy Studies No 7; • Mellett H, Marriott N and Harries S. 1993. <i>Financial Management in the NHS: A Manager's Handbook</i>. International Thomson Business Press: ISBN 0412473208 • Creese, A., Parker, D.: 1992, Cost analysis in Primary Health Care, WHO Geneva, • OECD, Paris Mott G. 1999. <i>Accounting for Non-Accountants</i>. Kogan Page: ISBN 0749428597 																					

Naziv fakulteta:	Fakultet za menadžment i poslovnu ekonomiju		
Naziv studijskog programa:	ZDRAVSTVENI MENADŽMENT		
Šifra predmeta: 02.036-M	Naziv predmeta: MENTALNO ZDRAVLJE		
Nivo: master studij	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 6
Status: obavezni	Broj sati kontakt nastave sedmično: 4 ukupno: 2 predavanja i 2 vježbe	Broj sati kontakt nastave u semestru: 60 ukupno; 30 predavanja i 30 vježbe	
1. Komponente predmeta			
1.1. Svrha i cilj predmeta	<p>Mentalno zdravlje je aktualna problematika savremenog društva. Predmet proučavanja je, prije svega, prevencija i promocija psihičkog zdravlja. Broj faktora koji direktno ili indirektno doprinose pojavi psihičkih smetnji izuzetno je velik. Stoga bavljenje mentalnog higijenom svakodnevno dobija na značajnosti. Istraživanja iz oblasti mentalnog zdravlja usmjerena su na "traženje" faktora koji čuvaju mentalno zdravlje, kao i primjenu različitih mjera koje unapređuju i održavaju mentalnu ravnotežu. Dakle, osnovno polje djelovanja mentalno zdravlja je PREVENCIJA, dok širi aspekt obuhvata dijagnosticiranje i terapijsku intervenciju. Da bi se čuvalo i očuvalo duševno zdravlje nije dovoljno da se drugi o tome brinu. Potrebno je da i sami postupamo na određeni način čime doprinosimo globalnom poboljšanju opšteg mentalnog zdravlja društva kojem pripadamo. Upravo zbog utjecaja i učesća u prevenciji samog pojedinca cilj predmeta je upoznavanje studenata sa poremećajima ličnosti, ponašanja i stanja kao i sagledavanje osnovnih principa očuvanja mentalnog zdravlja.</p>		
1.2. Ishod(i) učenja	<ul style="list-style-type: none"> • Poznavanje psihopatologije • Klasifikacije poremećaja • Poznavanje i primjena načina suočavanja sa poremećajima • Znanje iz psihoterapije i primjena istog • Razumijvanje i osvještavanje utjecaja pozitivne psihologije • Upoznavanje sa DSM IV • Upoznavanje sa protokolom za sprečavanje nasilja u školama • Primjena Intervja • Koraci psihoterapijskog postupaka • Prepoznavanje simptoma poremećaja ličnosti, ponašanja i stanja • Poznavanje faktora koji djeluju preventivno na mentalno zdravlje • Razumijevanje uloge porodice, škole, institucija kao preventivnih jedinica očuvanja mentalnog zdravlja 		
1.3. Osnovne tematske jedinice-sadržaj	<ul style="list-style-type: none"> • Stres • Klasifikacija psihičkih poremećaja • Uzroci nastanka psihičkih poremećaja • Shizofrenija • Poremećaji ponašanja u ishrani • Poremećaji spavanja • Poremećaji ličnosti • Poremećaji raspoloženja • Psihološki aspekt suicida • Psihoterapija • Porodica • Narkomanija • Alkoholizam • Meloljetnička delikvencija • Nasilje • Uloga škole u psihosocijalnom razvoju djeteta • Odgoj i obrazovanje djece sa posebnim potrebama • Pozitivna psihologija 		
2. Način organiziranja edukacijskog procesa-nastave			
Opis edukacijskih aktivnosti (%)			
2.1. Način-metod izvođenja	1. Exkatedra-plenarna predavanja	1. 50%	

nastave (edukacije)	2. Rad u grupama-izvještaji 3. Seminari i kolokviji-prezentacija 4. Diskusije-interaktivna nastava 5. Studije slučaja 6. Konsultacije: student-nastavnik 7. Instrukcije za seminare i testove	2. 15% 3. 10% 4. 10% 5. 5% 6. 5% 7. 5%	
2.2. Broj sati opterećenja studenta	1. Predavanje – direktna nastava 2. Grupni rad-dinamika-izvještaji 3. Seminari i kolokviji-prezentacija 4. Studije slučaja 5. Konsultacije sa nastavnicima 6. Pripreme za seminare i testove 7. Samostalno učenje.	1. 30 2. 15 3. 30 4. 10 5. 10 6. 15 7. 52	1.1111 0.5555 1.1111 0.3704 0.3704 0.5555 1.9262
Ukupno opterećenje:		162 SATI	6 ECTS kredita
Učešće u ocjeni (%)			
2.3.Način ocjenjivanja	1. Prisustvo na nastavi (%). 2. Participacija u nastavi u plenumu 3. Rad u grupi-grupna dinamika 4. Seminarski radovi i prezentacije 5. Parcijalni testovi-kolokviji-eseji 6. Završni ispit-evaluacija znanja.	0–10% 0–5% 0-10% 0–15% 0-15% 0–45%	
3. Literatura	Preporučena literature: <ul style="list-style-type: none"> • Bajraktarević, J., (2015), Mentalno zdravlje, Avery, Sarajevo • Hrnjica, S., (2004), Klinička psihologija, Naučna knjiga, Beograd • Spenser, R., (2001), Temelji psihologija Mladinska knjiga, Zagreb • Ajduković, D. (2007), Psihosocijalni tretman počinitelja nasilja u obitelji. Zagreb, Društvo za psihološku pomoć • Alexander, F., (1957), Psychoanalysis and Psychotherapy, George Allen and Unwin, New York • Američka psihijatrijska udruga, (1996), Dijagnostički i statistički priručnik za duševne poremećaje DSM.IV, međunarodna verzija sa MKB-10 širfama, Naklada Slap, Jastrebarsko • Bajraktarević, J., (2014), Stres menadžment, Avery, Sarajevo • Arambašić, L., (2000), <i>Psihološke krizne intervencije</i> (odabrana poglavlja). Zagreb: Društvo za psihološku pomoć • Kocijan-Hercigonja, D. i dr., (2000), Mentalna retardacija, Naklada Slap, Jastrebarsko • Kecmanović, D., (1980), Psihijatrija, Medicinska knjiga, Beograd-Zagreb • Lalić, D., i Nazor, M., (1997), Narkovami-Smrtoopis, Alineja, Zagreb • Milosavljević, M., (2003), Devijacije i društvo, Beograd, Draganić • Munjiza, M., (2002), Važniji simptomi koji se najčešće javljaju u psihopatologiji, Elot- Medika, Beograd • Pinel, J.P.J. (2001), Biološka psihologija, Naklada Slap, Jastrebarsko • Popović, M. i Jetrović, V., (1988), Psihodinamika i psihoterapija neuroza, Nolit, Beograd • Sakoman, S. (2002), Obitelj i prevencija ovisnosti, Zagreb, SysPrint • Seligman, MEP, (2009), Naučimo se optimizmu, IEP doo, Zagreb • Vujuč, V., (1956), Medicinska psihologija i opšta psihopatologija, Medicinska knjiga, Beograd- Zagreb 		

Naziv fakulteta:	Fakultet za menadžment i poslovnu ekonomiju		
Naziv studijskog programa:	ZDRAVSTVENI MENADŽMENT		
Šifra predmeta: 02.064-M	Naziv predmeta: MENADŽMENT ZDRAVSTVENIH TEHNOLOGIJA		
Nivo: master studij	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 6
Status: obavezni	Broj sati kontakt nastave sedmično: 4 ukupno: 2 predavanja i 2 vježbe		Broj sati kontakt nastave u semestru: 60 ukupno; 30 predavanja i 30 vježbe
1. Komponente predmeta			
1.1.Svrha i cilj predmeta	<p>Zdravstvene, a posebno medicinske tehnologije su u savremenoj zdravstvenoj zaštiti, posebno onoj koja je institucionalizovana kroz zdravstvene organizacije (koje su u praksi mnogo više medicinske nego zdravstvene) je primarna determinanta u organizaciji i menadžmentu u zdravstvu, iako bi svakako to mjesto trebalo pripasti prirodi, sadržaju i strukturi zdravstvenih potreba pa i zahtjeva za zdravstvenom zaštitom, iako zdravstvene tehnologije uglavnom ne korespondiraju sa potrebama i zahtjevima, već upravo obrnuto: potrebe i zahtjevi se fasetiraju prema raspoloživim tehnologijama koje vrše ogroman pritisak i na menadžere.</p> <p>Da bi studenti razumjeli realni (ali ne i potrebni) značaj savremenih zdravstvenih tehnologija za menadžment, neophodno je da razumiju zakonitost ciklične prirode razvoja i primjene zdravstvenih tehnologija. Menadžment zdravstvenih tehnologija počinje metodama ocjene (evaluacije) zdravstvenih tehnologija u savremenom sistemu zdravstvene zaštite. Studenti će dobiti teorijska znanja i praktične vještine potrebne za razumijevanje pitanja koja se tiču obezbjeđenja zdravstvenih tehnologija, dinamiku tehnološkog transfera i distribucije, uključujući kritičko ispitivanje metoda za ocjenu sigurnosti, efikasnosti, efektivnosti i racionalnosti zdravstvenih tehnologija i njihovog menadžmenta.</p> <p>Zdravstvene i/ili medicinske tehnologije kao primijenjeno znanje u njihovoj proizvodnji, distribuciji i korišćenju jesu bitna sredstva za prevenciju, liječenje i rehabilitaciju. Međutim, holistički koncept zdravstvene zaštite (nasuprot departmentalizaciji i dekartizmu u medicini koji su ponovo zaživjeli u eri neoliberalizma) treba da uzme u obzir zdravstvene, a posebno medicinske tehnologije samo kao jedno od mnogih sredstava da bi se izbjeglo suviše, odnosno neracionalno korišćenje ovih tehnologija. Broj i vrsta tehnologija, posebno skupih konstantno rastu dok sredstva za zdravstvenu zaštitu generalno ostaju ograničena. Prema tome racionalni menadžment tehnologija postaje sve više značajna tema čiji je cilj postizanje optimalnog korišćenja i tehnologija kao preduslova i za optimalno korišćenje finansijskih sredstava potrebnih za njih u okviru ukupnih sredstava koja se odvajaju ili se mogu odvojiti za zdravstvenu zaštitu stanovništva i da bi se ostvario visok standard i kvalitet efektivne i cost-efektivne zdravstvene zaštite i djelatnosti zdravstvenih organizacija.</p> <p>Cilj predmeta je jednostavan: razumijevanje naprijed opisane svrhe predmeta, odnosno sticanje znanja i vještina u planiranju, monitoringu i evaluaciji zdravstvenih tehnologija i to planiranju tehnologija prema zdravstvenim potrebama ljudi, monitoringu za eventualno redizajniranje structure i profila zdravstvenih tehnologija i evaluaciji sigurnosti (po zdravlje korisnika), efikasnosti u kontrolisanim uslovima i efektivnosti u realnim uslovima rada.</p>		
1.2.Ishod(i) učenja	<p>Na kraju predmeta, student će biti u stanju da: (željeno i uslovno očekivano)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Razumije pojmove, termine, osnovne koncepte i praktična pitanja menadžmenta zdravstvenih tehnologija • Objasni osnovne korake u ocjeni (evaluaciji) zdravstvenih tehnologija • Razumije i evaluira zdravstveno-promotivne tehnologije • Razumije i evaluira zdravstveno-preventivne tehnologije • Razumije i evaluira zdravstveno-dijagnostičke tehnologije • Razumije i evaluira zdravstveno-terapeutske tehnologije • Razumije i evaluira zdravstveno-habilitacijske tehnologije • Razumije i evaluira zdravstveno-rehabilitacijske tehnologije • Razumije, izvrši i evaluira komparativne analize sigurnosti, efektivnosti, efikasnosti i racionalnosti navedenih tehnologija • Pretraži na internetu izvore informacija i već raspoložive informacije za evaluaciju zdravstvenih tehnologija koji baziraju na dokazima • Identifikuje i unaprijedi efikasnost menadžmenta tehnologija 		

	<ul style="list-style-type: none"> • Unaprijedi racionalno korišćenje tehnologija na svim nivoima zaštite • Racionalizira zdravstvene troškove za skupe i nisko cost-efektivne tehnologije na svim nivoima i svim profilima zdravstvenih organizacija • Razumije i primjeni koncepte i principe “odgovarajućih” (potrebama odgovarajućih) tehnologija (“appropriate technologies for health”) kao i njihove racionalne upotrebe prema uputstvima WHO/SZO • Uvažava podršku koju daju internacionalne i nacionalne politike zdravstvenih tehnologija bazirane na dokazima (EBM) • Unapređuje znanje i profesionalne vještine za racionalni menadžment tehnologija u svojoj radnoj organizaciji • Primjeni sredstva za razvoj i implementaciju kliničkih vodiča i protokola za dijagnostiku i liječenje, 	
1.3. Osnovne tematske jedinice-sadržaj predmeta	<ul style="list-style-type: none"> • Osnovni pojmovi, terminologija, definicije, koncepti i konteksti • Tehnologija (etimologija i pojmovno određenje), zdravstvena tehnologija, medicinska tehnologija, • Menadžment zdravstvenih tehnologija; koncepti, pristupi, praksa • Proces tehničke evaluacije-ocjene zdravstvenih tehnologija • Životni ciklus razvoja zdravstvene tehnologije (svake pojedinačne) • Faktori koji utiču na dobijanje/nabavku zdravstvenih tehnologija • Nove tehnologije: testiranje sigurnosti, tehničke efikasnosti i efektivnosti organizacijom i sprovođenjem “clinical trial-a”, “ field trial-a” i “lab-experiment-a”; uslovi, pouzdanost, prednosti i nedostaci • Strateško planiranje zdravstvenih tehnologija i alokativna efikasnost • Standardizacija; • Tehnološki audit (kontrola sigurnosti i kvaliteta zdravstvenih tehnologija) • Tehnološki transfer i tehnološka difuzija u zdravstvenom sistemu • Koncepti koji reliraju direktno sa menadžmentom zdravstvenih tehnologija: (EBM, RCT, sigurnost, tehnička efikasnost, utilitarna efikasnost, alokativna efikasnost, ekonomska efikasnost, efektivnost, HSR, istraživanje i analiza tehnološke politike, proces ekonomske evaluacije i ekonomske studije o zdravstvenoj tehnologiji, pregled-analiza korišćenja, CPG, klinički protokoli) • Propisi, regulatorni mehanizmi i instrumenti • Uloga vlade i državnih organa u menadžmentu tehnologija uloga regulatornih tijela i agencija, (sigurnost, efikasnost, efektivnost, kvalitet) • Uloga međunarodnih i multilateralnih organizacija (WHO, EU, CADREAC; WTO/TRIPS), 	
2. Način organiziranja edukacijskog procesa-nastave		
Opis edukacijskih aktivnosti (%)		
2.1. Način-metod izvođenja nastave (edukacije)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Exkatedra-plenarna predavanja 2. Rad u grupama-izvještaji 3. Seminari i kolokviji-prezentacija 4. Diskusije-interaktivna nastava 5. Studije slučaja 6. Konsultacije: student-nastavnik 7. Instrukcije za seminare i testove 	<ol style="list-style-type: none"> 1. 50% 2. 15% 3. 10% 4. 10% 5. 5% 6. 5% 7. 5%
2.2. Broj sati opterećenja studenta	<ol style="list-style-type: none"> 1. Predavanje – direktna nastava 2. Grupni rad-dinamika-izvještaji 3. Seminari i kolokviji-prezentacija 4. Studije slučaja 5. Konsultacije sa nastavnicima 6. Pripreme za seminare i testove 7. Samostalno učenje. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. 30 1.1111 2. 15 0.5555 3. 30 1.1111 4. 10 0.3704 5. 10 0.3704 6. 15 0.5555 7. 52 1.9262
Ukupno opterećenje:		162 SATI 6 ECTS kredita
Učešće u ocjeni (%)		
2.3. Način ocjenjivanja	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prisustvo na nastavi (%). 2. Participacija u nastavi u plenumu 3. Rad u grupi-grupna dinamika 4. Seminarski radovi i prezentacije 5. Parcijalni testovi-kolokviji-eseji 	<ol style="list-style-type: none"> 0–10% 0–5% 0-10% 0–15% 0-15%

	6. Završni ispit-evaluacija znanja.	0–45%
3. Literatura	<p>Preporučena literatura:</p> <ul style="list-style-type: none"> • USA National Academy of Science; (1979), <i>Medical technology and the health care system</i>, NAS, Washington D.C. • Szczepura A and Kankaanpaa J. 1996. <i>Assessment of Health Care Technologies. Case Studies, Key Concepts and Strategic Issues</i>. Wiley • <i>Health Technology Assessment on the Net: a distance education course</i>. http://hta.uvic.ca/ • Goodman C S. 1998. <i>Introduction to Health Care Technology Assessment</i>. www.nlm.nih.gov/nichsr/ta101/ta101_c1.htm (National Information Center on Health Services Research & Health Care Technology). • Marting, W. E., Dehays, D. W., Hoffer, J. A., & Perkins, W. C. (1991). <i>Managing information technology: What managers need to know</i>. New York: Macmillan Publishing Co. 	

Naziv fakulteta:	Fakultet za menadžment i poslovnu ekonomiju		
Naziv studijskog programa:	ZDRAVSTVENI MENADŽMENT		
Šifra predmeta: 02.065-M	Naziv predmeta: PROJEKTI MENADŽMENT U ZDRAVSTVU		
Nivo: master studij	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 6
Status: obavezni	Broj sati kontakt nastave sedmično: 2 ukupno: 1 predavanja i 1 vježbe	Broj sati kontakt nastave u semestru: 60 ukupno; 30 predavanja i 30 vježbe	
1. Komponente predmeta			
1.1.Svrha i cilj predmeta	<p>Projektovanje u zdravstvu je “condition sine qua non” razvoja i “dobrog” funkcionisanja zdravstva i svih njegovih segmenata baziranih na fundamentalnim sistemskim i operacionim istraživanjima kao i empirijskim i primijenjenim i razvojnim istraživanjima pošto samo naučno bazirana i iskustvena znanja stečena kroz opetovano potvrđene činjenice garantuju razvoj i funkcionisanje zdravstvenog sistema koji obezbjeđuje zadovoljavanje svih principa savremenog zdravstvenog sistema ali što je još važnije zadovoljavanje zdravstvenih potreba i zahtjeva za svim vidovima zdravstvene zaštite na bezbijeđan, efikasan i efektivan način i garantuje ukupnu održivost sistema i njegovu društvenu funkciju. Ovo se postiže samo na taj način da se svaki element zdravstvenog sistema: od zdravstvenog problema zbog kojeg se sistem osniva, razvija i koristi pa do do rješavanja respektivnog problema na efektivan, racionalan i kvalitetan način koncipira, planira, dizajnira, koristi i evaluira kao PROJEKAT. U tom smislu, sve što je dio zdravstva ili je u vezi sa zdravstvom treba razumjeti kao sistem koji se koncipira, planira, dizajnira, koristi i evaluira kao projekat.</p> <p>Cilj ovog predmeta je da obezbijedi studenta znanjem i razumijevanjem osnovnih koncepata, metoda i tehnika neophodnih za projektovanje rješenja zdravstvenih problema kroz efektivan menadžment (najčešće promjena, inovacija I razvoja). Napr. bolnicu (ili bilo koju zdravstvenu organizaciju) treba shvatiti kao projekat; ne samo kada je u fazi planiranja i projektovanja za njeno osnivanje „na papiru“ već i kada je već kao postojeća institucija u svom punom „pogonu“, jer i u toj situaciji bolnica se mora i dalje razvijati u mnogim aspektima svog rada da bi zadovoljila nove potrebe ili postojeće potrebe na efektivniji i kvalitetniji način. Projekti su neophodan ulazni alat za sve vrste istraživanja, kako naučnih tako i empirijskih ali i za razvoj jer isti počinje takođe istraživanjem izvodljivosti razvojnog projekta.</p> <p>Specifičan ili fokusiran cilj predmeta je razumijevanje, usvajanje, razvoj i posjedovanje znanja i kognitivnih vještina u konceptualnom i praktičnom poimanju zdravstvenog projekta, razumijevanju njegove prirode i funkcije, sposobnosti njegovog koncipiranja, formulisanja i prihvatanja od drugih (posebno finansijera i zainteresovanih strana) negovoj primjeni kao pilot ili razvojnog instrumenta-sredstva u svakom segmentu zdravstva, njegovom efektivnom menadžmentu, vještini njegovog praćenja i evaluiranja i korišćenju kao obaveznog načina pristupanja i sredstva za istraživanje, razvoj i uvođenju inovacija u zdravstvu u cjelini, (npr. reforma zdravstvenog sistema), ili pojedinim zdravstvenim organizacijama (unapređenje organizacije rada, uvođenje novih usluga i odgovarajućih tehnologija i sl.)</p>		
1.2.Ishod(i) učenja	<p>Na kraju predmeta student će biti u stanju da: (željeno i uslovno očekivano)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Razumije koncept, osnovna sredstva, metode i tehnike koji se zahtijevaju za uspješno planiranje, menadžment, (monitoring i kontrolu) i evaluaciju projekata u složenim okolnostima I u svim njegovim fazama, bez obzira šta je predmet projekta. • Razvija i primjenjuje bazične, konceptualne, analitičke i praktične tehničke (naučne-stručne) vještine koje moraju posjedovati svi projekt menadžeri: komunikacijske vještine, vještine kritičkog mišljenja i rezonovanja, analitičke vještine (kvantitativne i kvalitativne) sa teorijske i praktične tačke gledišta, vještine timskog rada i vođenja i na kraju samosvijest o odgovarajućoj potrebi i pristupu promjenama • Konstruiše sveobuhvatni projektni plan sa ključnim težišnim tačkama i ocjeni implikacije plana sa stanovišta potrebnih resurs i rizika • Razumije: (a) ključne modele u korišćenju projektnog menadžmenta i menadžmenta promjena, (b) različite pristupe organizacionim promjenama i inovacijama, (c) način ocjenjivanja jakih i slabih strana svakog pristupa, 		

	<p>(SWOT analiza) i (d) način primjene teorija, sredstava metoda i tehnika koje su odgovarajuće za datu zdravstvenu organizaciju u datoj situaciji ili istraživanje bilo kog karaktera.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zna da dizajnira konkretan projekat za razvoj zdravstvene organizacije kao i za istraživački projekat za istraživanje zdravstvenog sistema: počev od istraživanja zdravstvenih potreba pa do evaluacije efektivnosti sistema u zadovoljavanju tih zdravstvenih potreba i na taj način razumije sistemsku prirodu samog projekta (ulaz-proces-izlaz) sa obaveznom povratnom spregom kao uslovom za obezbijedivanje informacija potrebnih za monitoring kao i za formativnu evaluaciju projekta u fazi primjene I završnu evaluaciju po završetku projekta. 		
1.3. Osnovne tematske jedinice-sadržaj predmeta	<ul style="list-style-type: none"> • Razumijevanje svrshodnog i sistematizovanog rada kao projekta • Konceptualizacija i operacionalizacija zdravstvenih projekata • Projektna menadžerska struktura i projektni ciklus: pristupi i modeli • Klasični model zdravstvenog projektnog ciklusa (WHO) • Inovativni model zdravstvenog projektnog ciklusa (WB) • Logički okvir projektovanja u zdravstvu (LogFrame Cycle) • Metodologija planiranja i dizajniranja strukture zdravstvenog projekta • Učesnici u projektu: tehnički i participativni zdravstveni projekti • Menadžment zdravstvenih projekta pomoću ciljeva (MBO-management by objectives) • Menadžment zdravstvenih projekata pomoću sistema (MBS-management by systems) • Naš sistemski model za sve vrste projekata u zdravstvu • Planiranje, praćenje i evaluacije (promjene) zdravstvenog projekata • Korektivne intervencije u dizajniranju i re-dizajniranju projekta • Indikatori za planiranje, implementaciju, monitoring i evaluaciju zdravstvenog projekta • Obezbjedjivanje informacija za projektni menadžment u zdravstvu • Informacioni sistemi za projektni menadžment u zdravstvu (HMIS) • Pilot projekti u zdravstvu; svrha, dizajn, implementacija, monitoring, evaluacija, rezultati, koristi (za šta i za koga?) • Zdravstvena organizacija (u svim fazama ciklusa) kao projekat • <i>Izbor-selektiranje projektnih menadžera</i> • Istraživanje i ocjena menadžerskih potreba za zdravstvene projekte • Ciljne grupe za regrutovanje projektnih menadžera u zdravstvu • Zahtijevane kompetencije (znanja-vještine i dr) projektnih menadžera u zdravstvu (u odnosu na projektne menadžere u drugim oblastima) • Zahtijevane sposobnosti projektnih menadžera u zdravstvu (osim tehničkih znanja i vještina.....) • Formiranje i razvoj menadžera za uspješan projektni menadžment • Odnosi sa zajednicom i drugim sektorima i posebno odnos prema "stakeholderima" zdravstvenog projekta ("stakeholder analysis") 		
2. Način organiziranja edukacijskog procesa-nastave			
Opis edukacijskih aktivnosti (%)			
2.1. Način-metod izvođenja nastave (edukacije)	1. Exkatedra-plenarna predavanja	1. 50%	
	2. Rad u grupama-izvještaji	2. 15%	
	3. Seminari i kolokviji-prezentacija	3. 10%	
	4. Diskusije-interaktivna nastava	4. 10%	
	5. Studije slučaja	5. 5%	
	6. Konsultacije: student-nastavnik	6. 5%	
	7. Instrukcije za seminare i testove	7. 5%	
2.2. Broj sati opterećenja studenta	1. Predavanje – direktna nastava	1. 30	1.1111
	2. Grupni rad-dinamika-izvještaji	2. 15	0.5555
	3. Seminari i kolokviji-prezentacija	3. 30	1.1111
	4. Studije slučaja	4. 10	0.3704
	5. Konsultacije sa nastavnicima	5. 10	0.3704
	6. Pripreme za seminare i testove	6. 15	0.5555

	7. Samostalno učenje.	7.52	1.9262
Ukupno opterećenje:		162 SATI	6 ECTS kredita
Učešće u ocjeni (%)			
2.3. Način ocjenjivanja	1. Prisustvo na nastavi (%). 2. Participacija u nastavi u plenumu 3. Rad u grupi-grupna dinamika 4. Seminarski radovi i prezentacije 5. Parcijalni testovi-kolokviji-eseji 6. Završni ispit-evaluacija znanja.	0–10% 0–5% 0-10% 0–15% 0-15% 0–45%	
3. Literatura	Preporučena literature <ul style="list-style-type: none"> • Bambridge, J. and Sapirie, S., 1974, Health Project Management; Manual of Procedures for Formulating and Implementing Health Projects, World Health Organization, Geneva • Meredith J R and Jr. Mantel S J. 1995. Project management: a managerial approach. (3rd ed). John Wiley & Sons. ISBN 0-471-298298. • Weiss J W and Wzsocki R K. 1992. 5-Phase Project Management – A Practical Planning and Implementation Guide. Perseus Books: Cambridge, Massachusetts • Commission of EC; (1993) Health Project Cycle Management: Manual for Integrated Approach and LogFrame, Ede (NL) • GTZ/ITHOG, 1990, Indicators for district health systems. GTZ, Frankfurt-Heidelberg, • Mullins, J.L.: 1999, Management and organizational behaviour, Pitman Publishing, London-San Francisco, • Shortell, M.S., Kaluzny, D.A.: 2000, Health care management-organization design and behavior; Delmar-Thomson Learning; Albany, NY, 		

Naziv fakulteta:	Fakultet za menadžment i poslovnu ekonomiju		
Naziv studijskog programa:	ZDRAVSTVENI MENADŽMENT		
Šifra predmeta: 02.032-M	Naziv predmeta-modula: IZRADA I ODBRANA MAGISTARSKOG RADA		
Nivo: master studij	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 12
Status: obavezni	Broj sati sedmično: n.a.	Ukupan broj sati: 325	
Komponente predmeta			
*Magistarski rad se radi i brani na način kako je utvrđeno odgovarajućim dokumentima Univerziteta.			

Naziv fakulteta:	Fakultet za menadžment i poslovnu ekonomiju		
Naziv studijskog programa:	ZDRAVSTVENI MENADŽMENT		
Šifra predmeta: 02.068-M	Naziv predmeta: MENADŽMENT JAVNOG ZDRAVSTVA		
Nivo: master studij	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 6
Status: izborni	Broj sati kontakt nastave sedmično: 4 ukupno: 2 predavanja i 2 vježbe		Broj sati kontakt nastave u semestru: 60 ukupno; 30 predavanja i 30 vježbe
1. Komponente predmeta			
1.1. Cilj predmeta	<p>Apsolviranje znanja iz «sistemske» prirode zdravstvenog sistema koji je takode jedan od domena javnog zdravstva neovisno od karaktera vlasništva i svakog njegovog elementa-podsistema kao sistema nižeg nivoa, sistemske teorije primjenjene u zdravstvu, sistemskog pristupa zdravlju, javnom zdravlju, zdravstvenoj zaštiti i javno-zdravstvenoj zaštiti i svakoj javnoj zdravstvenoj intervenciji, te ovladavanje principima organizacije (strukture i funkcionisanja) zdravstvenog sistema i zakonitosti koje u jemu vladaju je jedan od imperativa svakog zdravstvenog menadžera, bez obzira da li je angažovan u javnom zdravstvu ili u drugim oblastima zdravstva, jer su sve zdravstvene organizacije sa stanovišta funkcije javne, pa i one koje su privatne u smislu vlasništva. Ovoje posebno relevantno za menadžere u primarnoj zdravstvenoj zaštiti (PZZ) zbog visokog stepena konvergentnosti između PZZ i JZ. Zbog toga se u predmetu oseban aspekt i značaj daje PZZ kao podsistemu ali istovremeno i njenoj determinišućoj ulozi u izgradnji i dizajniranju cjelovitog sistema zdravstva na principima PZZ i prirodnoj bliskosti PZZ i javnog zdravstva. Imajući u vidu činjenicu da poseban segment sistema zdravstva planira i sprovodi javno-zdravstvenu zaštitu to je mandžment ovog podsistema takode u fokusu ovog predmeta.</p> <p>Treba naglasiti da su mnogi aspekti zdravstvenog sistema pa i javno-zdravstvenog podsistema a posebno PZZ opisani u drugim predmetima te mnogi aspekti ovih pitanja neće ovdje biti ponavljani.</p> <p>Cilj ovog predmeta je sticanje znanja i praktičnih vještina prevashodno iz novog javnog zdravlja i zdravstva kao naučne i stručne oblasti sui generis a ne kompilacije klasičnih preventivno-medicinskih disciplina, naglašavajući multidimenzionalnost svakog aspekta javno-zdravstvenih problema i shodno tome multidimenzionalnost intervencija za rješavanje tih problema koje se mogu sprovoditi samo u javnom sektoru u cjelini a ne samo u zdravstvenom sektoru. Poseban aspekt i značaj daće se PZZ kao podsistemu ali istovremeno i njenoj determinišućoj ulozi u izgradnji i dizajniranju cjelovitog sistema zdravstva na principima PZZ i prirodnoj bliskosti PZZ i javnog zdravstva. Imajući u vidu činjenicu da poseban segment sistema zdravstva planira i sprovodi javno-zdravstvenu zaštitu to je mandžment ovog podsistema takode u fokusu ovog predmeta.</p> <p>Treba naglasiti da su mnogi aspekti zdravstvenog sistema pa i javno-zdravstvenog podsistema a posebno PZZ opisani u drugim predmetima te mnogi aspekti ovih pitanja neće ovdje biti ponavljani.</p>		
1.2. Ishod(i) učenja	<p>Na kraju predmeta student će biti u stanju da: (željeno i uslovno očekivano)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Objasni pojam javnog zdravlja i njegove karakteristike u odnosu na personalno I porodično zdravlje • Razumije i primjeni metode unapređenja, nadzora i kontrole javnog zdravlja • Razumije, objasni i primjeni pristupe javnom zdravlju i javnom zdravstvu • Razumije značaj monitoringa i evaluacije zdravstvenog profila zajednice • Sprovodi promociju javno-zdravstvenih aktivnosti • Organizuje nadzor javno-zdravstvene sigurnosti zajednice • Zna i primjenjuje mjere prevenciju javno-zdravstvenih problema • Saraduje sa drugim sektorima u zajednici (izvan zdravstvenog) • Zna i uvažava Evropsku dimenziju i Evropske trendove novog javnog zdravlja • Razvija i podržava programe i aktivnosti za obezbeđenje kvalitetne zdravstvene zaštite • Propagira uspješne aktivnosti kao dobre prakse i modela za druge • Identifikuje determinante zdravstvenog sistema kao javnog pitanja • Identifikuje i razumije komponente zdravstvenog sistema 		

	<ul style="list-style-type: none"> • Sprovodi komparativne analize zdravstvenih sistema i prepoznaje njihovu vrijednost • Prepoznaje esencijelne karakteristike PZZ i JZ (javnog zdravstva) • Zna principe i komponente-sadržaje PZZ i JZ-njihove implikacije na menadžment • Prepoznaje nivoe PZZ-JZ i njihove implikacije na menadžment i odnos prema drugim • Poznaje vidovi institucionalnog organizovanja i podružljavanja PZZ i JZ • Uvažava multisektoralnost i participativnost: kompetentnost i prednosti PZZ i JZ
<p>1.3. Osnovne tematske jedinice-sadržaj predmeta</p>	<p><i>Javno zdravlje i (novo) javno zdravstvo</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Pojam javnog zdravlja i njegove karakteristike u odnosu na personalno i porodično zdravlje • Unapređenje, nadzor i kontrola javnog zdravlja i zdravlja zajednice • Pet pristupa javnom zdravlju i javnom zdravstvu <ul style="list-style-type: none"> ➤ Medicinski pristup ➤ Promjene ponašanja ➤ Edukativni pristup ➤ Klijent-fokusirani pristup (gdje je klijent i pojedinac i zajednica) ➤ Promjene u društvu-društvo organizovano za zdravlje. • Umjest politike “za javno zdravlje i zdravstvo”, “zdrave javne politike”; šta je to? • Monitoring i evaluacija zdravstvenog profila zajednice i zdravstvena dijagnoza zajednice • Promocija javno-zdravstvenih aktivnosti i nadzor javno-zdravstvene sigurnosti zajednice-uloga menadžera • Prevencija javno-zdravstvenih problema (bolesti od javnog značaja, nesreće, rizici) i uloga menadžera • Unapređenje svijesti o značaju javno-zdravstvenih problema i javno-zdravstvene sigurnosti • Multisektorska saradnja i puno učešće zajednice i građana u javno-zdravstvenim aktivnostima-uloga menadžera • Evropska dimenzija javnog zdravlja i Evropski trendovi u novom javnom zdravstvu • Promocija, praćenje i kontrola zdravlja rizičnih populacionih grupa kroz interventne programme u zajednici (CINDI) • Prevencija i kontrola prevladavajućih preventibilnih oboljenja i stanja, zaraznih I hroničnih degenerativnih oboljenja • Programi i aktivnosti za obezbeđenje dostupne i kvalitetne javno-zdravstvene zaštite • Propagiranje i advokatisanje uspješnih aktivnosti kao dobre prakse i modela za druge-bitna uloga menadžmenta • <i>Organizacija i menadžment javno-zdravstvenog sistema</i> • Determinante zdravlja i zdravstvenog sistema kao javnog pitanja • Komponente javno-zdravstvenog sistema i njihov menadžment • Veze javno-zdravstvenog sistema sa ostalim dijelovima zdravstvenog sistema i sektorima izvan zdravstvenog sistema • Modeli javno-zdravstvenog sistema i njihovog menadžmenta • Nivoi javnog zdravstva, odgovarajući profili javno-zdravstvenih organizacija i njihove menadžerske strukture • Komparativne analize javno-zdravstvenih sistema i njihova vrijednost za menadžment • <i>Posebno poglavlje: javno zdravstvo p rimarna zdravstvena zaštita</i> • Esencijelne filozofske, systemske, organizacijske i funkcionalne karakteristike PZZ i JZ koje dovode do konceptualne i praktične konvergencije ova dva podsistema zdravstva • Zajednički principi i komponente-sadržaj PZZ i JZ-njihove implikacije na menadžment • Nivoi PZZ i JZ i njihove implikacije na menadžment i odnos prema drugim

	<ul style="list-style-type: none"> • Vidovi institucionalnog organizovanja i područjavanja PZZ i JZ • Multisektoralnost i participativnost: zajedničke kompetentnosti i prednosti PZZ i JZ • Javno-zdravstveni sistem baziran na PZZ: multidimenzionalnost koncepta i prakse 																					
2. Način organiziranja edukacijskog procesa-nastave																						
Opis edukacijskih aktivnosti (%)																						
2.1. Način-metod izvođenja nastave (edukacije)	<table border="1"> <tr> <td>1. Exkatedra-plenarna predavanja</td> <td>1. 50%</td> </tr> <tr> <td>2. Rad u grupama-izvještaji</td> <td>2. 15%</td> </tr> <tr> <td>3. Seminari i kolokviji-prezentacija</td> <td>3. 10%</td> </tr> <tr> <td>4. Diskusije-interaktivna nastava</td> <td>4. 10%</td> </tr> <tr> <td>5. Studije slučaja</td> <td>5. 5%</td> </tr> <tr> <td>6. Konsultacije: student-nastavnik</td> <td>6. 5%</td> </tr> <tr> <td>7. Instrukcije za seminare i testove</td> <td>7. 5%</td> </tr> </table>	1. Exkatedra-plenarna predavanja	1. 50%	2. Rad u grupama-izvještaji	2. 15%	3. Seminari i kolokviji-prezentacija	3. 10%	4. Diskusije-interaktivna nastava	4. 10%	5. Studije slučaja	5. 5%	6. Konsultacije: student-nastavnik	6. 5%	7. Instrukcije za seminare i testove	7. 5%							
1. Exkatedra-plenarna predavanja	1. 50%																					
2. Rad u grupama-izvještaji	2. 15%																					
3. Seminari i kolokviji-prezentacija	3. 10%																					
4. Diskusije-interaktivna nastava	4. 10%																					
5. Studije slučaja	5. 5%																					
6. Konsultacije: student-nastavnik	6. 5%																					
7. Instrukcije za seminare i testove	7. 5%																					
2.2. Broj sati opterećenja studenta	<table border="1"> <tr> <td>1. Predavanje – direktna nastava</td> <td>1. 30</td> <td>1.1111</td> </tr> <tr> <td>2. Grupni rad-dinamika-izvještaji</td> <td>2. 15</td> <td>0.5555</td> </tr> <tr> <td>3. Seminari i kolokviji-prezentacija</td> <td>3. 30</td> <td>1.1111</td> </tr> <tr> <td>4. Studije slučaja</td> <td>4. 10</td> <td>0.3704</td> </tr> <tr> <td>5. Konsultacije sa nastavnicima</td> <td>5. 10</td> <td>0.3704</td> </tr> <tr> <td>6. Pripreme za seminare i testove</td> <td>6. 15</td> <td>0.5555</td> </tr> <tr> <td>7. Samostalno učenje.</td> <td>7. 52</td> <td>1.9262</td> </tr> </table>	1. Predavanje – direktna nastava	1. 30	1.1111	2. Grupni rad-dinamika-izvještaji	2. 15	0.5555	3. Seminari i kolokviji-prezentacija	3. 30	1.1111	4. Studije slučaja	4. 10	0.3704	5. Konsultacije sa nastavnicima	5. 10	0.3704	6. Pripreme za seminare i testove	6. 15	0.5555	7. Samostalno učenje.	7. 52	1.9262
1. Predavanje – direktna nastava	1. 30	1.1111																				
2. Grupni rad-dinamika-izvještaji	2. 15	0.5555																				
3. Seminari i kolokviji-prezentacija	3. 30	1.1111																				
4. Studije slučaja	4. 10	0.3704																				
5. Konsultacije sa nastavnicima	5. 10	0.3704																				
6. Pripreme za seminare i testove	6. 15	0.5555																				
7. Samostalno učenje.	7. 52	1.9262																				
Ukupno opterećenje:	162 SATI 6 ECTS kredita																					
Učešće u ocjeni (%)																						
2.3. Način ocjenjivanja	<table border="1"> <tr> <td>1. Prisustvo na nastavi (%).</td> <td>0–10%</td> </tr> <tr> <td>2. Participacija u nastavi u plenumu</td> <td>0–5%</td> </tr> <tr> <td>3. Rad u grupi-grupna dinamika</td> <td>0-10%</td> </tr> <tr> <td>4. Seminarski radovi i prezentacije</td> <td>0–15%</td> </tr> <tr> <td>5. Parcijalni testovi-kolokviji-eseji</td> <td>0-15%</td> </tr> <tr> <td>6. Završni ispit-evaluacija znanja.</td> <td>0–45%</td> </tr> </table>	1. Prisustvo na nastavi (%).	0–10%	2. Participacija u nastavi u plenumu	0–5%	3. Rad u grupi-grupna dinamika	0-10%	4. Seminarski radovi i prezentacije	0–15%	5. Parcijalni testovi-kolokviji-eseji	0-15%	6. Završni ispit-evaluacija znanja.	0–45%									
1. Prisustvo na nastavi (%).	0–10%																					
2. Participacija u nastavi u plenumu	0–5%																					
3. Rad u grupi-grupna dinamika	0-10%																					
4. Seminarski radovi i prezentacije	0–15%																					
5. Parcijalni testovi-kolokviji-eseji	0-15%																					
6. Završni ispit-evaluacija znanja.	0–45%																					
3. Literatura	<p>Preporučena literature</p> <ul style="list-style-type: none"> • Smith D C and Davies L. 1997. Who contributes to the public health function? <i>J Public Health Med.</i> 19: 451-456. • Tataru K. 2002. Philosophy of public health: lessons from its history in England <i>J Public Health Med.</i> 24: 11-15. • Pickett K E and M Pearl M. 2001. Multilevel analyses of neighbourhood socioeconomic context and health outcomes: a critical review <i>J. Epidemiol. Community Health</i>, February 1, 2001; 55(2): 111 - 122. • Martikainen P, Valkonen T, and Mustard J F. 1999. Inequalities in health. <i>BMJ.</i> July 31, 1999; 319(7205): 319 - 319. • Macintyre S. 1994. Understanding the social patterning of health: the role of the social sciences. <i>J Public Health Med.</i> 16: 53-59. • Caldwell J C. 1993. Health transition: the cultural, social and behavioural determinants of health in the Third World. <i>Social Science & Medicine.</i> 36(2):125-35, 1993 Jan. • Starfield B and Shi L. 2002. Policy relevant determinants of health: an international perspective. <i>Health Policy.</i> 60(3):201-18, 2002 Jun. • Leon D and Walt G. (eds) 2001. <i>Poverty, Inequality and Health.</i> Oxford University Press. ISBN 0-19-263 196-9 • Anderson, E.T., McFarlane, J.M.; 1988, <i>Community as Client</i>; Lippincott Company, Philadelphia, • Ashton, J.: 1990, <i>Public health and primary care: towards a common agenda</i>; <i>Public Health</i>, 104: 387-398 • Donaldson, R.J., Donaldson, L.J. 1988, <i>Essential community medicine</i>; MTP Press Ltd., Lankaster, • Ewles, L., Simnett, I.; 1999, <i>Promoting Health: A Practical Guide</i>; Bailliere Tindall; Edinburgh, London • Green, L.W., Kreuter, M.W.; , 1991, <i>Health promotion planning: An educational and environmental approach</i>; Mayfield publishing Company, London, 																					

	<ul style="list-style-type: none"> • GTZ/ITHOG, 1990, Indicators for district health systems. GTZ, Frankfurt-Heidelberg, • Laaser, U., 1993, The contribution of the schools of public health to public health in Europe, ASPHER, Bielefeld School of Public health, • McCusker, J., 1990, How to measure and evaluate community health, MacMillan Education Ltd, London • Milio, N., 1983, Promoting health through public policy, F.A. Davis Company, Philadelphia • Stockman, 1994, Community assessment: guidelines for developing countries, Intermediate Technology Publications, London • WHO, 1987, Improving environmental health conditions in low-income settlements; WHO Offset Publication No. 100; WHO, Geneva, • WHO, 1985, Regional Office for Europe, Primary prevention of coronary heart disease; EURO reports and studies 98 Copenhagen, • WHO, 1986, Community prevention and control of CVD, Technical report Series; Geneva, • WHO, 1988, The challenge of implementation. District health systems for PHC, WHO/SHS/88.1.Rev.1. Geneva, • WHO, 1988, Making it work. Organization and management of district health systems based on PHC, WHO/SHS/88.1; Geneva,
--	--

Naziv fakulteta:	Fakultet za menadžment i poslovnu ekonomiju		
Naziv studijskog programa:	ZDRAVSTVENI MENADŽMENT		
Šifra predmeta:	Naziv predmeta: ORGANIZACIJSKO PONAŠANJE U ZDRAVSTVU		
Nivo: master studij	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 6
Status: izborni	Broj sati kontakt nastave sedmično: 4 ukupno: 2 predavanja i 2 vježbe	Broj sati kontakt nastave u semestru: 60 ukupno; 30 predavanja i 30 vježbe	
1. Komponente predmeta			
1.1. Svrha i cilj predmeta	<p>Organizaciono ponašanje je široko prihvaćen koncept u oblasti rukovođenja. Kako bismo razumijeli, predvidjeli i kontrolirali ljudsko ponašanje u zdravstvu potrebno nam je znanje o organizacionom ponašanju. Upravo to je predmet proučavanja organizacionog ponašanja u zdravstvu. Dakle, proučavanjem ljudskog ponašanja i stavova u zdravstvu stvaramo podlogu za poboljšanje i napredak same organizacije. Organizaciono ponašanje također omogućava razumijevanje ljudske prirode, samim tim daje mogućnost za predviđanje ponašanja zaposlenih u zdravstvu, ali isto tako ukazuje i na to kako organizaciona sredina utječe na ponašanje zaposlenih. Rad na timu i timski rada jedan je od rezultata proučavanja organizacionog ponašanja. Cilj predmeta je da upozna studenta sa osnovama organizacijskog ponašanja i primjenom u svakodnevnom radu sa ljudima u zdravstvu. Rad na strukturiranju praktičnih smjernica za rad u timovima i uklapanje individue u kolektiv i poslovno okruženje, kao i primjena znanja iz psihologije menadžmenta.</p>		
1.2. Ishod(i) učenja	<ul style="list-style-type: none"> • Znanje osnovnih pojmova vezanih za organizacijsko ponašanje u zdravstvu • Upoznati sa modelima kojima se objašnjava ponašanje učesnika na tržištu • Sposobnost primjene modela u praktičnim poslovnim interakcijama • Razumije značaj organizacijskog ponašanja u zdravstvu • Definiše ponašanje ljudi u organizacijama • Predviđamke i ukoliko je moguće utjecaj na ponašanje ljudi s ciljem poboljšanja performansi organizacije i povećanja zadovoljstva njenih članova • Razumijevanje prirode ljudi • Poticanje timskog rada i uspješan rad u organizaciji kao što je zdravstvo • Uočvanje barijera u organizaciji • Primjena metoda smanjena otpora na promjene u roganizaciji • Poticanje promjena u zdravstvu • Motivisanje zaposlenih na zajednički rad i suradnju 		
1.3. Osnovne tematske jedinice-sadržaj	<ul style="list-style-type: none"> • Definicija i značaj proučavanja organizacionog ponašanja u zdravstvu • Individualni procesi i/u organizacionom ponašanju 		

	<ul style="list-style-type: none"> • Percepcija, učenje i performanc • Stres i nasilje na radnom mjestu • Moć, sukobi i konflikti u organizaciji • Proces odlučivanja • Grupe, interpersonalni procesi • Komunikacija u organizaciji • Organizacioni procesi – organizaciona kultura i klima • Organizaciona struktura i dizajn • Organizaciona dinamika • Uputstvo za smanjivanje otpora promjenama u organizaciji • Instrumenti za samoprocjenu elemenata organizacionog ponašanja • Motivacija i oblikovanje poslova koji motiviraju • Temelji ponašanja timova i timski rad u zdravlju 																					
2. Način organiziranja edukacijskog procesa-nastave																						
Opis edukacijskih aktivnosti (%)																						
2.1. Način-metod izvođenja nastave (edukacije)	<table border="1"> <tr> <td>1. Exkatedra-plenarna predavanja</td> <td>1. 50%</td> </tr> <tr> <td>2. Rad u grupama-izvještaji</td> <td>2. 15%</td> </tr> <tr> <td>3. Seminari i kolokviji-prezentacija</td> <td>3. 10%</td> </tr> <tr> <td>4. Diskusije-interaktivnanastava</td> <td>4. 10%</td> </tr> <tr> <td>5. Studijeslučaja</td> <td>5. 5%</td> </tr> <tr> <td>6. Konsultacije: student-nastavnik</td> <td>6. 5%</td> </tr> <tr> <td>7. Instrukcije za seminare i testove</td> <td>7. 5%</td> </tr> </table>	1. Exkatedra-plenarna predavanja	1. 50%	2. Rad u grupama-izvještaji	2. 15%	3. Seminari i kolokviji-prezentacija	3. 10%	4. Diskusije-interaktivnanastava	4. 10%	5. Studijeslučaja	5. 5%	6. Konsultacije: student-nastavnik	6. 5%	7. Instrukcije za seminare i testove	7. 5%							
1. Exkatedra-plenarna predavanja	1. 50%																					
2. Rad u grupama-izvještaji	2. 15%																					
3. Seminari i kolokviji-prezentacija	3. 10%																					
4. Diskusije-interaktivnanastava	4. 10%																					
5. Studijeslučaja	5. 5%																					
6. Konsultacije: student-nastavnik	6. 5%																					
7. Instrukcije za seminare i testove	7. 5%																					
2.2. Broj sati opterećenja studenta	<table border="1"> <tr> <td>1. Predavanje – direktna nastava</td> <td>1. 30</td> <td>1.1111</td> </tr> <tr> <td>2. Grupni rad-dinamika-izvještaji</td> <td>2. 15</td> <td>0.5555</td> </tr> <tr> <td>3. Seminari i kolokviji-prezentacija</td> <td>3. 30</td> <td>1.1111</td> </tr> <tr> <td>4. Studije slučaja</td> <td>4. 10</td> <td>0.3704</td> </tr> <tr> <td>5. Konsultacije sa nastavnicima</td> <td>5. 10</td> <td>0.3704</td> </tr> <tr> <td>6. Pripreme za seminare i testove</td> <td>6. 15</td> <td>0.5555</td> </tr> <tr> <td>7. Samostalno učenje.</td> <td>7. 52</td> <td>1.9262</td> </tr> </table>	1. Predavanje – direktna nastava	1. 30	1.1111	2. Grupni rad-dinamika-izvještaji	2. 15	0.5555	3. Seminari i kolokviji-prezentacija	3. 30	1.1111	4. Studije slučaja	4. 10	0.3704	5. Konsultacije sa nastavnicima	5. 10	0.3704	6. Pripreme za seminare i testove	6. 15	0.5555	7. Samostalno učenje.	7. 52	1.9262
1. Predavanje – direktna nastava	1. 30	1.1111																				
2. Grupni rad-dinamika-izvještaji	2. 15	0.5555																				
3. Seminari i kolokviji-prezentacija	3. 30	1.1111																				
4. Studije slučaja	4. 10	0.3704																				
5. Konsultacije sa nastavnicima	5. 10	0.3704																				
6. Pripreme za seminare i testove	6. 15	0.5555																				
7. Samostalno učenje.	7. 52	1.9262																				
Ukupno opterećenje:	162 SATI 6 ECTS kredita																					
Učešće u ocjeni (%)																						
2.3. Način ocjenjivanja	<table border="1"> <tr> <td>1. Prisustvo na nastavi (%)</td> <td>0–10%</td> </tr> <tr> <td>2. Participacija u nastavi u plenumu</td> <td>0–5%</td> </tr> <tr> <td>3. Rad u grupi-grupna dinamika</td> <td>0-10%</td> </tr> <tr> <td>4. Seminarski radovi i prezentacije</td> <td>0–15%</td> </tr> <tr> <td>5. Parcijalni testovi-kolokviji-eseji</td> <td>0-15%</td> </tr> <tr> <td>6. Završni ispit-evaluacija znanja.</td> <td>0–45%</td> </tr> </table>	1. Prisustvo na nastavi (%)	0–10%	2. Participacija u nastavi u plenumu	0–5%	3. Rad u grupi-grupna dinamika	0-10%	4. Seminarski radovi i prezentacije	0–15%	5. Parcijalni testovi-kolokviji-eseji	0-15%	6. Završni ispit-evaluacija znanja.	0–45%									
1. Prisustvo na nastavi (%)	0–10%																					
2. Participacija u nastavi u plenumu	0–5%																					
3. Rad u grupi-grupna dinamika	0-10%																					
4. Seminarski radovi i prezentacije	0–15%																					
5. Parcijalni testovi-kolokviji-eseji	0-15%																					
6. Završni ispit-evaluacija znanja.	0–45%																					
3. Literatura	<p>Preporučena literature:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bajraktarević, J., Bajraktarević, F., Solaković, S., (2013), Organizaciono ponašanje, Avery, Sarajevo • Janičijević, N., (2008), Organizaciono ponašanje, Beograd: Data status • Bajraktarević, J., (2014), Psihologija menadžmenta, Avery, Sarajevo • Hadžiahmetović, Z., Softić, S., Kulović, Dž., (2009), Ponašanje u organizaciji, Ekonomski fakultet Sarajevo • Andre, R., (2008), Organizational Behaviour, Pearson Prentice Hall, New Jersey • Hadžiahmetović, Z., Softić, S., Kulović, Dž., (2009), Organizacija, Ekonomski fakultet Sarajevo • Hadžiahmetović, Z., Softić, S., Kulović, Dž., (2008), Organizacija – teorije, strukture, ponašanje, Ekonomski fakultet Sarajevo • Robbins, S. P., Judge, T.A., (2009), Organizacijsko ponašanje, Zagreb: MATE • Robbis, S. P., (2002), Bitni elementi oraganizaijskog ponašanja, Zagreb: MATE • Argyris, C., (1999), On Organizational Learning, 2nd Ed, Oxford, Blackwell Publisher • Aronson, E. I., sur (2005), Socijalna psihologija, Zagreb, Mate • Bojanović, R., (1998), Psihologija međuljudskih odnosa, Beograd, CPP 																					

	<ul style="list-style-type: none"> • Cascio, W., (2002), <i>Managing Human Resources</i>. New York: McGraw-Hill • Čizmić, S., Kondić, V., (2003), <i>Psihologija rada u formuli uspjeha organizacije</i>, priručnik, Beograd, CPP • Dunderović, R. (2005), <i>Osnovi psihologije menadžmenta</i>, FAM, Novi Sad • Argyrys, C., (1957): <i>Personality and Organization</i>, New York, Harper & Row • Goleman, D., (2007), <i>Socijalna inteligencija- nova nauka o ljudskim odnosima</i>, Beograd, Geopoetika
--	--

Naziv fakulteta	Fakultet za menadžment i poslovnu ekonomiju		
Naziv studijskog programa	ZDRAVSTVENI MENADŽMENT		
Šifra predmeta: 02.070-M	Naziv predmeta: MAKRO I MIKROEKONOMIJA ZDRAVSTVENOG SEKTORA		
Nivo: master studij	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 6
Status: Izborni	Broj sati kontakt nastave sedmično: 4 ukupno: predavanja i 2 vježbe		Ukupan broj kontakt nastave u semestru: 30 predavanja i 30 vježbe
1. Komponente predmeta			
1. Cilj predmeta	Upoznavanje sa ciljnim funkcijama i načinom na koji osnovni akteri tržišta ekonomije-potrošači, proizvođači i državne agencije donose i na tržištu realiziraju svoje odluke, te izučavanje makro i mikroekonomskih tema u savremenim ekonomskim procesima. Sagledavanje ekonomskih aspekata zdravstvene zaštite, ovladavanje pristupima, modelima i metodima iz oblasti zdravstva, kao i sposobnostima primjene stečenih znanja u menadžerskoj praksi u zdravstvu.		
1.1. Ishod učenja	Nakon odslušanog i položenog predmeta studenti su sagledali ekonomske aspekte zdravstvene zaštite, ovladali pristupima, modelima i metodima iz ekonomskog područja u oblasti zdravstva, kao i sposobnostima primjene ekonomskih znanja u menadžerskoj praksi u zdravstvu u cilju poboljšanja performansi.		
1.3. Osnovne tematske jedinice	<ol style="list-style-type: none"> 1. Značaj ekonomskih znanja u zdravstvenom menadžmentu 2. Mikroekonomski principi u zdravstvenom sektoru 3. Zdravstveni sektor – globalni položaj 4. Privredni razvoj i zdravstvo 5. Karakteristike sektora zdravstvene zaštite 6. Tržište, ponuda i tražnja zdravstvenih usluga 7. Tržišne strukture i modeli tržišta 8. Ulogu javno-privatnog partnerstva u ekonomskoj procjeni racionalnog korištenja resursa u zdravstvu 9. Tržište i konkurentnost zdravstvenih ustanova. 10. Finansiranje zdravstva. 11. Investicije u zdravstvenom sektoru 12. Funkcije troškova i dinamika troškova u zdravstvu. 13. Faktori konkurentnosti davalaca zdravstvenih usluga. 		

	<p>14. Strategije formiranja cijena zdravstvenih usluga.</p> <p>15. Poboljšanje performansi zdravstvenih ustanova.</p> <p>16. Specifičnosti zdravstvene potrošnje.</p> <p>17. Uloga države u sektoru zdravstvene zaštite.</p> <p>18. Zdravstveno osiguranje i korišćenje zdravstvenih usluga.</p> <p>19. Ekonomika reforme zdravstva.</p> <p>20. Politika Evropske unije u oblasti zdravstva.</p> <p><i>Studijski istraživački rad</i></p>												
2. Način organiziranja edukacijskog procesa – nastave													
Opis edukacijskih aktivnosti (%)													
2.1. Način izvođenja nastave	<table border="1"> <tr> <td>1. Ex katedra.</td> <td>60%</td> </tr> <tr> <td>2. Diskusija</td> <td>25%</td> </tr> <tr> <td>3. Gosti predavači</td> <td>15%</td> </tr> </table>	1. Ex katedra.	60%	2. Diskusija	25%	3. Gosti predavači	15%						
1. Ex katedra.	60%												
2. Diskusija	25%												
3. Gosti predavači	15%												
2.2. Broj sati opterećenja studenta	<table border="1"> <tr> <td>1. Predavanje – direktna nastava</td> <td>40</td> <td>1,48</td> </tr> <tr> <td>2. Samostalno učenje</td> <td>40</td> <td>1,48</td> </tr> <tr> <td>3. Ostale aktivnosti studenta</td> <td>82</td> <td>3,04</td> </tr> <tr> <td>UKUPNO</td> <td>162</td> <td>6 ECTS</td> </tr> </table>	1. Predavanje – direktna nastava	40	1,48	2. Samostalno učenje	40	1,48	3. Ostale aktivnosti studenta	82	3,04	UKUPNO	162	6 ECTS
1. Predavanje – direktna nastava	40	1,48											
2. Samostalno učenje	40	1,48											
3. Ostale aktivnosti studenta	82	3,04											
UKUPNO	162	6 ECTS											
2.3. Način ocjenjivanja	<table border="1"> <tr> <td>1. obavezni dolazak (%)</td> <td>0-10 bodova</td> </tr> <tr> <td>2. seminarski rad/drugi oblici aktivnosti</td> <td>0-15 bodova</td> </tr> <tr> <td>3. prvi parcijalni test</td> <td>0-15 bodova</td> </tr> <tr> <td>4. drugi parcijalni test</td> <td>0-15 bodova</td> </tr> <tr> <td>5. završni ispit</td> <td>0-45 ili 0-65 bodova</td> </tr> <tr> <td>6. popravni ispit</td> <td>0-45 ili 0-65 bodova</td> </tr> </table>	1. obavezni dolazak (%)	0-10 bodova	2. seminarski rad/drugi oblici aktivnosti	0-15 bodova	3. prvi parcijalni test	0-15 bodova	4. drugi parcijalni test	0-15 bodova	5. završni ispit	0-45 ili 0-65 bodova	6. popravni ispit	0-45 ili 0-65 bodova
1. obavezni dolazak (%)	0-10 bodova												
2. seminarski rad/drugi oblici aktivnosti	0-15 bodova												
3. prvi parcijalni test	0-15 bodova												
4. drugi parcijalni test	0-15 bodova												
5. završni ispit	0-45 ili 0-65 bodova												
6. popravni ispit	0-45 ili 0-65 bodova												
3. LITERATURA	<p>Preporučena literatura:</p> <p>1. Samuelson, P., Nordhaus, W, Ekonomija, Mate, Zagreb, 2009</p> <p>1. Drummond MF, Sculpher MK, Torrance GW, O'Brien BJ, Stoddart GL. Methods for the Economic Evaluation of Health Care Programmes. 3rd ed. London: Oxford University Press; 2009.</p> <p>2. Bajo, A., O zdravstvu iz ekonomske perspektive, Ekonomski institut, Zagreb, 2014</p> <p>3. Čolaković, N., "Makroekonomija", UNT, Travnik, 2015</p> <p>4. Milićević V., Ilić B., Ekonomika poslovanja, Fakultet organizacionih nauka, Beograd, 2009. (odabrana poglavlja)</p> <p>5. Kragulj D., Ekonomija – Osnovi mikroekonomske i makroekonomske analize, izdanje autora, 2011. (odabrana poglavlja)</p> <p>6. Ilić B., Milićević V., Menadžment troškova – strategijski okvir, Fakultet organizacionih nauka, Beograd, 2009. (odabrana poglavlja)</p> <p>7. Santerre R., Neun S., Health Economics: Theory, Insights, and Industry Studies, South-Western, Cengage Learning, 2010</p> <p>8. Folland S., Goodman A., Stano M., The Economics of Health and Health Care, Pearson Education, 2004</p>												

Učešće u oc

9. McPake B., Normand C., Health Economics: an International Perspective, Routledge, 2008
 10. Babić, M., Makroekonomska analiza, Mate, Zagreb, 2003
 11. Bahtić, S., Dacić, L., "Mikroekonomija", UNT, Travnik, 2015
 12. Bahtić, S., "Ekonomski razvoj, UNT, Travnik, 2015

Naziv fakulteta:	Fakultet za menadžment I poslovnu ekonomiju		
Naziv studijskog programa:	ZDRAVSTVENI MENADŽMENT		
Šifra predmeta: 02.071-M	Naziv predmeta: PLANIRANJE I EVALUACIJA ZDRAVSTVENIH POLITIKA, PROGRAMA I USLUGA		
Nivo: master studij	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 6
Status: obavezni	Broj sati kontakt nastave sedmično: 4 ukupno: 2 predavanja i 2 vježbe	Broj sati kontakt nastave u semestru: 60 ukupno; 30 predavanja i 30 vježbe	
1. Komponente predmeta			
1.1. Svrha I cilj predmeta	<p>Razumijevanje koncepata zdravstvene politike, politike za zdravlje i politike u zdravstvu u konceptijskom i praktičnom smislu i stalno osposobljavanje za multidimenzionalnu analizu zdravstvene politike i njeno planiranje, formulaciju, implementaciju i evaluaciju, posebno u kontekstu novog slogana «zdrave javne politike» i reorijentirajuće reforme zdravstvenih sistema prema cost-efektivnim strategijama i tehnologijama u zdravstvenoj djelatnosti je uslov svih uslova za zdravstveni menadžment, pošto se isti može koncipirati i praktimirati samo u okvirima koje mu određuje zdravstvena politika. Pošto iz politike proističu zdravstveni programi koji također imaju isti životni ciklus kao i same politike, jasno je da je i u jednom i u drugom slučaju ključna riječ planiranje.</p> <p>Ovim predmetom, studenti, budući zdravstveni menadžeri će biti uvedeni u koncepte i trendove zdravstvene politike kao i cikluse planiranja politika i različitih zdravstvenih programa kako bi im bilo omogućeno da prilagode svoje kapacitete prioritetima i ciljevima zdravstvenih politika, planova i programa. Studenti treba da se osposobe za sistematizovani pristup planiranju u zdravstvu i zdravstvenoj organizaciji i to prevashodno za planiranje za zdravlje a ne samo za planiranje zdravstvenih usluga, te u tom kontekstu posebno će se fokusirati planiranje kao društveni proces a manje kao tehnička procedura. Ovaj predmet ima za cilj da opremi studente sa konceptualnim okvirima za razumijevanje zdravstvenih politika, planova i programa i njihovih razvojnih ciklusa od inicijalne faze do završne evaluacije, jer će to biti jedan od ključnih sadržaja njihovog rada kao menadžera.</p>		
1.2. Ishod(i) učenja	<p>Na kraju ovog predmeta student će biti u stanju da: (željeno i očekivano)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Razumije značaj i zna da primjeni okvire analize, planiranja, formulacije, primjene i evaluacije zdravstvene politike i svih njenih komponenti • Razumije značaj i zna da primjeni okvire analize, planiranja, formulacije, primjene i evaluacije zdravstvenih planova i svih njihovih komponenti • Razumije značaj i zna da primjeni okvire analize, planiranja, formulacije, primjene i evaluacije zdravstvenih programa i svih njihovih komponenti • Demonstrira razumijevanje kako se ocjenjuju i mjere zdravstvene potrebe, utvrđuju prioritete alociraju resursi i identifikuju zdravstvene intervencije (svakog nivoa) 		
1.3. Osnovne tematske jedinice-sadržaj predmeta	<p>Zdravstvena politika</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pojam zdravstvene politike • Zdravstvena politika i politika za zdravlje • Analiza i planiranje zdravstvene politike • Analitičke metode i sredstva za političku analizu zdravstvene politike • Formulacija zdravstvene politike • Utvrđivanje strateških, taktičkih i operativnih ciljeva • Politika komponenata zdravstvenog sistema • Šta zdravstvenu politiku čini odgovarajućom i dobrom? • Implementacija zdravstvene politike • Evaluacija zdravstvene politike • Vlast i politika u zdravstvenoj politici • Izvori moći u zdravstvenoj politici 		

	<ul style="list-style-type: none"> • Politički pristup zdravstvenoj politici • Političari u zdravstvenim organizacijama <p><i>Zdravstveno planiranje</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Proces planiranja u zdravstvu • Ciklus planiranja • Metode i tehnike planiranja u zdravstvu • Odnos planiranja i menadžmenta u zdravstvu • Vremenski okviri planiranja (dugoročno, srednjoročno, kratkoročno) • Stratesko, akciono, operativno i poslovno planiranje • Ocjena okruženja (faktora uticaja) u procesu planiranja • Evaluacija zdravstvenih planova • Re-planiranje i re-formiranje kao kontinuiran process • Upravljačka struktura i institucionalizacija planiranja u zdravstvenoj organizaciji <p><i>Zdravstveno programiranje</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Konceptualizacija i operacionalizacija zdravstvenih programa • Vrste zdravstvenih programa i nivoi njihove konceptualizacije, dizajna i primjene • Metodologija programiranja i dizajniranja i struktura zdravstvenog programa • Vertikalni i horizontalni programi zdravstvene zaštite • Interventni programi zajednice-cost-efektivnost participacije u programima • Programiranje pomoću logičkog okvira (LogFrame) • Tehnički i participativni pristup u programiranju zdravstvene zaštite • Planiranje zdravstvenih programa pomoću ciljeva (ZOPP-GTZ) • Kriterijumi za prioritizaciju i hijerarhija ciljeva • Upravljanje programom pomoću sistema • Planiranje evaluacije zdravstvenih programa • Indikatori za planiranje, implementaciju, monitoring i evaluaciju programa • Obezbjedjivanje informacija za programiranje i upravljanje programom • Monitoring i evaluacija zdravstvenih programa 																					
2. Način organiziranja edukacijskog procesa-nastave																						
Opis edukacijskih aktivnosti (%)																						
2.1. Način-metod izvođenja nastave (edukacije)	<table border="1"> <tr> <td>1. Exkatedra-plenarna predavanja</td> <td>1. 50%</td> </tr> <tr> <td>2. Rad u grupama-izvještaji</td> <td>2. 15%</td> </tr> <tr> <td>3. Seminari i kolokviji-prezentacija</td> <td>3. 10%</td> </tr> <tr> <td>4. Diskusije-interaktivna nastava</td> <td>4. 10%</td> </tr> <tr> <td>5. Studije slučaja</td> <td>5. 5%</td> </tr> <tr> <td>6. Konsultacije: student-nastavnik</td> <td>6. 5%</td> </tr> <tr> <td>7. Instrukcije za seminare i testove</td> <td>7. 5%</td> </tr> </table>	1. Exkatedra-plenarna predavanja	1. 50%	2. Rad u grupama-izvještaji	2. 15%	3. Seminari i kolokviji-prezentacija	3. 10%	4. Diskusije-interaktivna nastava	4. 10%	5. Studije slučaja	5. 5%	6. Konsultacije: student-nastavnik	6. 5%	7. Instrukcije za seminare i testove	7. 5%							
1. Exkatedra-plenarna predavanja	1. 50%																					
2. Rad u grupama-izvještaji	2. 15%																					
3. Seminari i kolokviji-prezentacija	3. 10%																					
4. Diskusije-interaktivna nastava	4. 10%																					
5. Studije slučaja	5. 5%																					
6. Konsultacije: student-nastavnik	6. 5%																					
7. Instrukcije za seminare i testove	7. 5%																					
2.2. Broj sati opterećenja studenta	<table border="1"> <tr> <td>1. Predavanje – direktna nastava</td> <td>1. 30</td> <td>1.1111</td> </tr> <tr> <td>2. Grupni rad-dinamika-izvještaji</td> <td>2. 15</td> <td>0.5555</td> </tr> <tr> <td>3. Seminari i kolokviji-prezentacija</td> <td>3. 30</td> <td>1.1111</td> </tr> <tr> <td>4. Studije slučaja</td> <td>4. 10</td> <td>0.3704</td> </tr> <tr> <td>5. Konsultacije sa nastavnicima</td> <td>5. 10</td> <td>0.3704</td> </tr> <tr> <td>6. Pripreme za seminare i testove</td> <td>6. 15</td> <td>0.5555</td> </tr> <tr> <td>7. Samostalno učenje.</td> <td>7. 52</td> <td>1.9262</td> </tr> </table>	1. Predavanje – direktna nastava	1. 30	1.1111	2. Grupni rad-dinamika-izvještaji	2. 15	0.5555	3. Seminari i kolokviji-prezentacija	3. 30	1.1111	4. Studije slučaja	4. 10	0.3704	5. Konsultacije sa nastavnicima	5. 10	0.3704	6. Pripreme za seminare i testove	6. 15	0.5555	7. Samostalno učenje.	7. 52	1.9262
1. Predavanje – direktna nastava	1. 30	1.1111																				
2. Grupni rad-dinamika-izvještaji	2. 15	0.5555																				
3. Seminari i kolokviji-prezentacija	3. 30	1.1111																				
4. Studije slučaja	4. 10	0.3704																				
5. Konsultacije sa nastavnicima	5. 10	0.3704																				
6. Pripreme za seminare i testove	6. 15	0.5555																				
7. Samostalno učenje.	7. 52	1.9262																				
Ukupno opterećenje:	162 SATI 6 ECTS kredita																					
Učešće u ocjeni (%)																						
2.3. Način ocjenjivanja	<table border="1"> <tr> <td>1. Prisustvo na nastavi (%).</td> <td>0–10%</td> </tr> <tr> <td>2. Participacija u nastavi u plenumu</td> <td>0–5%</td> </tr> <tr> <td>3. Rad u grupi-grupna dinamika</td> <td>0-10%</td> </tr> <tr> <td>4. Seminarski radovi i prezentacije</td> <td>0–15%</td> </tr> <tr> <td>5. Parcijalni testovi-kolokviji-eseji</td> <td>0-15%</td> </tr> <tr> <td>6. Završni ispit-evaluacija znanja.</td> <td>0–45%</td> </tr> </table>	1. Prisustvo na nastavi (%).	0–10%	2. Participacija u nastavi u plenumu	0–5%	3. Rad u grupi-grupna dinamika	0-10%	4. Seminarski radovi i prezentacije	0–15%	5. Parcijalni testovi-kolokviji-eseji	0-15%	6. Završni ispit-evaluacija znanja.	0–45%									
1. Prisustvo na nastavi (%).	0–10%																					
2. Participacija u nastavi u plenumu	0–5%																					
3. Rad u grupi-grupna dinamika	0-10%																					
4. Seminarski radovi i prezentacije	0–15%																					
5. Parcijalni testovi-kolokviji-eseji	0-15%																					
6. Završni ispit-evaluacija znanja.	0–45%																					
3. Literatura	<p>Preporučena literature</p> <ul style="list-style-type: none"> • Reinke, W.A.; (1988), Health planning for effective management, Oxford University Press, Oxford, UK 																					

	<ul style="list-style-type: none"> • Green, L.W., Kreuter, M.W.; Health promotion planning: An educational and environmental approach; Mayfield publishing Company, London, 1991, • GTZ/ITHOG, Indicators for district health systems. GTZ, Frankfurt-Heidelberg, 1990 • GTZ, ZOPP: an introduction to the method, Eschborn GTZ Form 21-26; 3/87, 1987 • Herman, J.L., Morris, L.L., Fitz-Gibon, C.T.; Evaluator's handbook; SAGE Publications, London, 1987 • Kielmann, A.A., Janovsky, K., Annett, H.; Assessing District health Needs, Services and Systems, MacMillan, London, 1991 • Abel B.S.; 1994, <i>Introduction to health policy, planning and financing</i>, Person education Limited, Essex; Longman, London • Immergut E. 1994, <i>Institutions, Veto Points and Policy Results: A Comparative Analysis of Health Care</i>, Journal of Public Policy, Vol. 10, No. 4, pp. 391-416. • Kroeger, A., Bichmann, V., Griffith, D., Montoya Aguilar, C.: Training materials on the assessment and programming of health care at district and local level; ITHOG and WHO, 1992 • Lankester, T.; 1992, <i>Setting-up community health programmes; A practical manual for use in developing countries</i>; TALC series; MacMillan, London, • Mullins, J.L.: 1999, <i>Management and organizational behaviour</i>, Pitman Publishing, London-San Francisco, • OECD: 1990, <i>Health care systems in transition-search for efficiency</i>, OECD, Paris • Walt G. 1994, <i>Health Policy: An introduction to Process and Power</i>, Zed Books London and New Jersey • WHO; 1996, <i>European Health care Reforms: Citizens' Choice and Patients' Rights</i>; WHO/EURO, Copenhagen. • WHO, 1985, <i>Regional Office for Europe, Principles of development of model health care programs</i>; EURO reports and studies 96, Copenhagen, • Tomson, Y.; (1997), <i>Evaluation of intervention programmes</i>, KI, Stockholm
--	---

Naziv fakulteta:	Fakultet za menadžment i poslovnu ekonomiju		
Naziv studijskog smjera:	ZDRAVSTVENI MENADŽMENT		
Šifra predmeta: 02.066-M	Naziv predmeta: PSIHLOGIJA KOMUNICIRANJA U ZDRAVSTVU		
Nivo: master studij	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni	Broj sati kontakt nastave sedmično: 4 ukupno: 2 predavanja i 2 vježbe	Broj sati kontakt nastave u semestru: 60 ukupno; 30 predavanja i 30 vježbe	
2. Komponente predmeta			
1.1.Cilj predmeta	Predmet Psihologije komuniciranja u zdravstvu je rasprava o psihološkim i psiholingvističkim pojmovima i temama značajnim za razumijevanje procesa komuniciranja u zdravstvu. Upoznaju se pojmovi i problemi znaka, značenja i koda. Raspravlja se o jeziku kao centralnom komunikativnom kodu, o prirodi i strukturi jezika, jezičkoj sposobnosti i praksi, usvajanju i učenju jezika, govoru i slušanju. Razvijaju se komunikološke interaktivne vještine kod studentana. Sam predmet će pružiti teorijska i praktična znanja o pisanoj i usmenoj komunikaciji u zdravstvu sa akcentom na psihološke aspekte komuniciranja. Ukazati značaj podizanja niva govorne kulture i vještine govora u kominiciranju u zdravstvu. Cilj je upoznati studente s komunikacijskim vještinama i osposobiti ih za analizu komunikacijskih vještina i sposobnosti osoba u zdravstvu. Naučiti studente osnovne metode poboljšanja komunikacijskih vještina kod zaposlenih u zdravstvu.		
1.2.Ishod(i) učenja	<ul style="list-style-type: none"> • Student je kompetentan da unaprijedi sopstvene komunikološke sposobnosti • Ovlada interaktivnim komunikološkim vještinama • Uvid u/i analiza komunikacijskih vještina uposlenih u zdravstvu • Student je kompetentan da doprinose razvoju adekvatnih komunikoloških sistema u zdravstvu • Pecipira i osvjesti značaj neverbalne komunikacije • Razvija asertivnu komunikaciju 		

	<ul style="list-style-type: none"> • Osvjesti emocionalnu i socijalnu komponentu komunikacije u zdravstvu • Osposobit će se za javni govor, pregovaranja • Naučit će strategije rješavanja kolnflikata u zdravstvenom sistemu putem komunikacije • Razumijevanje osnovnih komunikoloških pojmova • Razvijanje kritičkog mišljenja i slušanja • Razvijanje i vježbanje aktivnog slušanja • Poznavanje metoda komuniciranja u zdravstvu • Znanje o vrstama komunikacije • Usvojiti načine prevazilaženja prepreka u kominikaciji u zdravstvu 																					
1.3. Osnovne tematske jedinice-sadržaj	<ul style="list-style-type: none"> • Osnovni komunikološki pojmovi. Komunikacijski proces. • Verbalna komunikacija. Neverbalna komunikacija. • Prepreke za uspješnu komunikaciju. Vještine uspješne komunikacije s pojedincem. • Kreiranje imidža. Samootkrivanje. Asertivnost. Aktivno slušanje. • Empatičko razumijevanje. • Pravila komunikacije. Usklađena konverzacija. • Motivaciona pismenost. Emocionalna pismenost. Konflikti. • Komunikacija u zdravstvu. • Debata. Predstavljanje grupe i iznošenje grupnih zaključaka • Različite svrhe i odgovarajući oblici obraćanja u zdravstvu. • Kritičko slušanje i postavljanje pitanja govorniku. • Psihologija pregovaranja • Poslovno komuniciranje • Interpersonalno komuniciranje (priroda odnosa i društvene uloge, komunikacijska kompetencija, društveni stil) • Verbalni zahtjevi komunikacije u zdravstvu. • Izvanjezički okvir i ponašanje u usmenoj komunikaciji u zdravstvu. • Pisano poslovno komuniciranje u zdravstvu • Usmeno poslovno komuniciranje u zdravstvu. • Javni nastup i odnosi s javnošću (kontakti sa medijima; nastup u elektronskim medijima; konferencija, izlaganje, obraćanje s povodom 																					
2. Način organiziranja edukacijskog procesa-nastave																						
Opis edukacijskih aktivnosti (%)																						
2.1. Način-metod izvođenja nastave (edukacije)	<table border="1"> <tr> <td>1. Exkatedra-plenarna predavanja</td> <td>1. 50%</td> </tr> <tr> <td>2. Rad u grupama-izvještaji</td> <td>2. 15%</td> </tr> <tr> <td>3. Seminari i kolokviji-prezentacija</td> <td>3. 10%</td> </tr> <tr> <td>4. Diskusije-interaktivna nastava</td> <td>4. 10%</td> </tr> <tr> <td>5. Studije slučaja</td> <td>5. 5%</td> </tr> <tr> <td>6. Konsultacije: student-nastavnik</td> <td>6. 5%</td> </tr> <tr> <td>7. Instrukcije za seminare i testove</td> <td>7. 5%</td> </tr> </table>	1. Exkatedra-plenarna predavanja	1. 50%	2. Rad u grupama-izvještaji	2. 15%	3. Seminari i kolokviji-prezentacija	3. 10%	4. Diskusije-interaktivna nastava	4. 10%	5. Studije slučaja	5. 5%	6. Konsultacije: student-nastavnik	6. 5%	7. Instrukcije za seminare i testove	7. 5%							
1. Exkatedra-plenarna predavanja	1. 50%																					
2. Rad u grupama-izvještaji	2. 15%																					
3. Seminari i kolokviji-prezentacija	3. 10%																					
4. Diskusije-interaktivna nastava	4. 10%																					
5. Studije slučaja	5. 5%																					
6. Konsultacije: student-nastavnik	6. 5%																					
7. Instrukcije za seminare i testove	7. 5%																					
2.2. Broj sati opterećenja studenta	<table border="1"> <tr> <td>1. Predavanje – direktna nastava</td> <td>1. 30</td> <td>1.1111</td> </tr> <tr> <td>2. Grupni rad-dinamika-izvještaji</td> <td>2. 15</td> <td>0.5555</td> </tr> <tr> <td>3. Seminari i kolokviji-prezentacija</td> <td>3. 20</td> <td>0.7407</td> </tr> <tr> <td>4. Studije slučaja</td> <td>4. 5</td> <td>0.1852</td> </tr> <tr> <td>5. Konsultacije sa nastavnicima</td> <td>5. 10</td> <td>0.3704</td> </tr> <tr> <td>6. Pripreme za seminare i testove</td> <td>6. 15</td> <td>0.5555</td> </tr> <tr> <td>7. Samostalno učenje.</td> <td>7. 40</td> <td>1.4815</td> </tr> </table>	1. Predavanje – direktna nastava	1. 30	1.1111	2. Grupni rad-dinamika-izvještaji	2. 15	0.5555	3. Seminari i kolokviji-prezentacija	3. 20	0.7407	4. Studije slučaja	4. 5	0.1852	5. Konsultacije sa nastavnicima	5. 10	0.3704	6. Pripreme za seminare i testove	6. 15	0.5555	7. Samostalno učenje.	7. 40	1.4815
1. Predavanje – direktna nastava	1. 30	1.1111																				
2. Grupni rad-dinamika-izvještaji	2. 15	0.5555																				
3. Seminari i kolokviji-prezentacija	3. 20	0.7407																				
4. Studije slučaja	4. 5	0.1852																				
5. Konsultacije sa nastavnicima	5. 10	0.3704																				
6. Pripreme za seminare i testove	6. 15	0.5555																				
7. Samostalno učenje.	7. 40	1.4815																				
Ukupno opterećenje:	135 SATI 5 ECTS kredita																					
Učešće u ocjeni (%)																						
2.3. Način ocjenjivanja	<table border="1"> <tr> <td>1. Prisustvo na nastavi (%)</td> <td>0–10%</td> </tr> <tr> <td>2. Participacija u nastavi u plenumu</td> <td>0–5%</td> </tr> <tr> <td>3. Rad u grupi-grupna dinamika</td> <td>0-10%</td> </tr> <tr> <td>4. Seminarski radovi i prezentacije</td> <td>0–15%</td> </tr> <tr> <td>5. Parcijalni testovi-kolokviji-eseji</td> <td>0-15%</td> </tr> <tr> <td>6. Završni ispit-evaluacija znanja.</td> <td>0–45%</td> </tr> </table>	1. Prisustvo na nastavi (%)	0–10%	2. Participacija u nastavi u plenumu	0–5%	3. Rad u grupi-grupna dinamika	0-10%	4. Seminarski radovi i prezentacije	0–15%	5. Parcijalni testovi-kolokviji-eseji	0-15%	6. Završni ispit-evaluacija znanja.	0–45%									
1. Prisustvo na nastavi (%)	0–10%																					
2. Participacija u nastavi u plenumu	0–5%																					
3. Rad u grupi-grupna dinamika	0-10%																					
4. Seminarski radovi i prezentacije	0–15%																					
5. Parcijalni testovi-kolokviji-eseji	0-15%																					
6. Završni ispit-evaluacija znanja.	0–45%																					
3. Literatura	<p>Preporučena literature:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Egan, G., (1977), <i>You and me: the skills of communicating and relating to</i> 																					

	<p><i>others. Monterey: Brooks/Cole Publishing Company.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mandić, T., (1998) , <i>Komunikologija</i>. Beograd: izdanje autora. • Moris, D., (1979) , <i>Otkrivanje čoveka</i>, Beograd: Izdavački zavod Jugoslavija. • Pearson, J. C., Spitzberg, B. H. (1990), <i>Interpersonal communication: concepts, components and contexts</i>. Dubuque: Wm. C. Brown Publishers. • Thomson, P. , (1998), <i>Tajna komunikacije</i>. Zagreb: Barka. • Tomić, Z., (2005), <i>Osnove političkog komuniciranja</i>. Mostar: Poslovne komunikacije • Brajša, P., (2000), <i>Umijeće razgovora</i>, C.A.S.H., Pula • Carnegie, D., (1982), <i>Psihologija uspjeha</i>, Knj. III, Biblioteka popularne psihologije, Zagreb • Gelb, M., (2003), <i>Predstavite sebe</i>, Biblioteka «Uspeh», Beograd • Lučanin, D., Despot Lučanin, J. (ur.) (2010), <i>Komunikacijske vještine u zdravstvu</i>. Jastrebarsko: Naklada Slap. • Schulz von Thun, F., (2001), <i>Kako međusobno razgovaramo: smetnje i razjašnjenja</i>. Zagreb: Erudita • Knapp, M. L. i Hall, J. A., (2010), <i>Neverbalna komunikacija u ljudskoj interakciji</i>. Jastrebarsko: Naklada Slap. • Aronson, E., Wilson, T. D. i Akert, R. M., (2005), <i>Socijalna psihologija</i>. Zagreb: MATE, d.o.o. • Kvintilijan, M. F., (1985), <i>Obrazovanje govornika</i>, Veselin Masleša, Sarajevo • Marković, M., (2003), <i>Poslovna komunikacija</i>, Clio, Beograd • Micić, P. P., <i>Kako voditi poslovne razgovore</i>, NIO "Poslovna politika", Beograd • Osredečki, E., (1995), <i>Poslovno komuniciranje i poslovni bonton</i>, Naklada «Edo», Zagreb • Plenković, M., (1991), <i>Poslovna komunikologija</i>, "Alinea", Zagreb • Radovanović, M., (1986), <i>Sociolingvistika</i>, "Dnevnik", Novi Sad • Reardon, K. K., (1998), <i>Interpersonalna komunikacija</i>, Alineja, Zagreb – prijevod • Šipka, M., (2005), <i>Kultura govora</i>, Institut za jezik, Sarajevo • Škarić, I., (2000), <i>Temeljni suvremenoga govorništva</i>, Školska knjiga, Zagreb • Taylor, S., (2002), <i>Modeli poslovnih pisama</i>, biblioteka «Gospodarska misao», Zagreb (prijevod) • Veinrajt, G. R., (2001), <i>Govor tela</i>, Beograd
--	---

Naziv fakulteta:	Fakultet za menadžment i poslovnu ekonomiju		
Naziv studijskog programa:	ZDRAVSTVENI MENADŽMENT		
Šifra predmeta: 02.073-M	Naziv predmeta: SPECIFIČNA ISTRAŽIVANJA ZA ZDRAVSTVENI MENADŽMENT		
Nivo: master studij	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni	Broj sati kontakt nastave sedmično: 4 ukupno: 2 predavanja i 2 vježbe	Broj sati kontakt nastave u semestru: 60 ukupno; 30 predavanja i 30 vježbe	
1. Komponente predmeta			
1.1.Svrha i cilj predmeta	Razumijevanje svih aspekata zdravstvenog sistema, njegovih komponenti kao i faktora izvan sistema koji determinišu odnose u sistemu zdravstva; savladavanje metoda i tehnika analize sistema u svim njegovim dimenzijama kao i metoda i tehnika donošenja odluka koje se odnose na sistem a baziraju na dokazima koristeći rezultate istraživanja i analize sistema su imperativni preduslovi za uspješan menadžment u zdravstvu. Da bi to bilo moguće u praksi zdravstvenog menadžmenta neophodno je osposobljavanje studenata za primjenu teorijskih i empirijskih znanja i kognitivnih vještina u istraživanju i ocjeni prije svega zdravstvenih potreba baziranih na validnim naučnim kriterijima i metodama kao osnove za svaki vid zdravstvene zaštite ili intervencije, od nacionalne politike i strategije do uzimanja tablete od individualnog pacijenta, odnosno kao ključnu osnovu za utvrđivanje		

	<p>prioriteta u zdravstvenoj zaštiti kao i sticanje znanja i vještina o identifikovanju prioriteta u politici, stragiji, planu, programu, projektu, mjeri, akciji, usluzi.</p> <p>Na kraju za analizu sistema najvažnije je sticanje znanja i vještina u definisanju preduslova i uslova za naučnu evaluaciju zdravstvenog sistema, njegovih elemenata, zdravstvenih organizacija, zdravstvenih aktivnosti, identifikovanju i izboru pristupa, metoda i tehnika naučne evaluacije i ocjeni vrijednosti naučne evaluacije, u ovom slučaju kao tehničke procedure (a ne participativnog procesa) za meritorno odlučivanje o pitanjima zdravstva.</p> <p>Cilj ovog predmeta je razumijevanje i prihvatanje značaja istraživanja sistema zdravstva i njegovih komponenti kao i samog menadžmenta u sistemu zdravstva za unapređenje ukupne djelatnosti i bolje funkcionisanje sistema razvojem i primjenom efektivnog i uspješnog menadžmenta.</p>
<p>1.2. Ishod(i) učenja</p>	<p>Na kraju predmeta student će biti u stanju da: (željeno i uslovno očekivano)</p> <p>Razumije i primjeni elemente kreativnog i logičkog mišljenja o zdravstvu</p> <p>Zna da izvrši problemsku analizu za rješavanje zdravstvenih problema</p> <p>Razumije značaj naučne informacije kao esencijelnog sredstva za nalizu zdravstvenih problema i za donošenje odluka u zdravstvenom menadžmentu</p> <p>Zna da su naučno utvrđene potrebe ključna determinanta menadžmenta</p> <p>Zna da primjeni epidemiološki metod u istraživanju zdravstvenog sistema</p> <p>Razumije i prakticira uzročno-posljedično (inferentno) razmišljanje</p> <p>Razumije značaj indikatora kao instrumenata za istraživanje i naučnu analizu</p> <p>Razumije i objasni značaj monitoringa i evaluacije i primjene ih u praksi</p> <p>Razumije značaj istraživanja za zdravstveni menadžment</p> <p>Prepoznaje istraživanje zdravstvenih sistema kao integralni dio menadžmenta</p> <p>Identifikuje probleme i definiše problemska pitanja koja treba istražiti</p> <p>Zna pristupe, metode, tehnike, instrumente i sredstva za istraživanja u zdravstvenom sistemu neophodne-potrebne za zdravstveni menadžment</p> <p>Razumije principe i objašnjenja kvantitativnih i kvalitativnih istraživanja</p> <p>Pripremi, testira i upotrebi odgovarajuće istraživačke instrumente i sredstva</p> <p>Zna da dizajnira istraživački projekat za potrebe zdravstvenog menadžmenta</p> <p>Koherentno koristi različite načine za prezentiranje rezultata istraživanja</p> <p>Efektivno komunicira rezultate istraživanja na različite načine</p>
<p>1.3. Osnovne tematske jedinice-sadržaj</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Istraživanje kao integralni dio menadžmenta i menadžerske funkcije • Istraživački proces istraživanja za bolji menadžment • Predmet i metodi istraživanja za zdravstveni menadžment • Uloga istraživača i menadžera u utvrđivanju istraživačkih potreba <p>Potrebna znanja i vještine za istraživačke projekte za zdravstveni menadžment (postavljanje pitanja za istraživanje: Qs)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Identifikacija prirode/karaktera zdravstvenog problema (Q1-šta) • Procjena veličine zdravstvenog problema (Q2-koliko) • Vremensko lociranje i distribucija zdravstvenog problema (Q3-kad) • Prostorno lociranje i distribucija zdravstvenog problema (Q4-gdje) • Identifikacije pogođene populacije zdravstvenim problemom (Q5-ko) • Određivanje uzročnih faktora zdravstvenog problema (Q6-zašto) • Preduzete mjere-intervencije da se problem riješi (Q7-šta je urađeno) • Ocjena ostvarenih rezultata i analiza prepreka (Q8-šta je ostvareno) • Dodatne aktivnosti i potrebna pomoć (Q9-šta još) <p><i>Vrste istraživanja i studija za bolji menadžment</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Epidemiološka istraživanja-studije • Sistemska istraživanja • Operaciona istraživanja • Akciona istraživanja <p><i>Organizacija istraživanja za unapređenje zdravstvenog menadžmenta</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Identifikacija istraživačkih potreba, • Formulisanje istraživačkog/ih pitanja • Definisanje predmeta istraživanja i formulisanje naslova • Slektiranje metoda determinisanog/ih istraživačkim pitanjem • Procjena raspoloživih istraživačkih sredstva i potrebnih resursa (4M) • Pregled potencijala i ograničenja istraživanja za potrebe menadžmenta

	<ul style="list-style-type: none"> • Utvrđivanje etičkih obzira, • Razvijanje i dizajniranje istraživačkih instrumenata, (npr. upitnici) • Uzorkovanje i vrste uzoraka • Procesiranje podataka • Analiza podataka • Prezentacija rezultata • Sumiranje informacija i korišćenje različitih grafičkih i drugih instrumenata • Istraživanje za praksu menadžmenta: povratna veza i primjena promjena 																					
2. Način organiziranja edukacijskog procesa-nastave																						
Opis edukacijskih aktivnosti (%)																						
2.1. Način-metod izvođenja nastave (edukacije)	<table border="1"> <tr> <td>1. Exkatedra-plenarna predavanja</td> <td>1. 50%</td> </tr> <tr> <td>2. Rad u grupama-izvještaji</td> <td>2. 15%</td> </tr> <tr> <td>3. Seminari i kolokviji-prezentacija</td> <td>3. 10%</td> </tr> <tr> <td>4. Diskusije-interaktivna nastava</td> <td>4. 10%</td> </tr> <tr> <td>5. Studije slučaja</td> <td>5. 5%</td> </tr> <tr> <td>6. Konsultacije: student-nastavnik</td> <td>6. 5%</td> </tr> <tr> <td>7. Instrukcije za seminare i testove</td> <td>7. 5%</td> </tr> </table>	1. Exkatedra-plenarna predavanja	1. 50%	2. Rad u grupama-izvještaji	2. 15%	3. Seminari i kolokviji-prezentacija	3. 10%	4. Diskusije-interaktivna nastava	4. 10%	5. Studije slučaja	5. 5%	6. Konsultacije: student-nastavnik	6. 5%	7. Instrukcije za seminare i testove	7. 5%							
1. Exkatedra-plenarna predavanja	1. 50%																					
2. Rad u grupama-izvještaji	2. 15%																					
3. Seminari i kolokviji-prezentacija	3. 10%																					
4. Diskusije-interaktivna nastava	4. 10%																					
5. Studije slučaja	5. 5%																					
6. Konsultacije: student-nastavnik	6. 5%																					
7. Instrukcije za seminare i testove	7. 5%																					
2.2. Broj sati opterećenja studenta	<table border="1"> <tr> <td>1. Predavanje – direktna nastava</td> <td>1. 30</td> <td>1.1111</td> </tr> <tr> <td>2. Grupni rad-dinamika-izvještaji</td> <td>2. 15</td> <td>0.5555</td> </tr> <tr> <td>3. Seminari i kolokviji-prezentacija</td> <td>3. 20</td> <td>0.7407</td> </tr> <tr> <td>4. Studije slučaja</td> <td>4. 5</td> <td>0.1852</td> </tr> <tr> <td>5. Konsultacije sa nastavnicima</td> <td>5. 10</td> <td>0.3704</td> </tr> <tr> <td>6. Pripreme za seminare i testove</td> <td>6. 15</td> <td>0.5555</td> </tr> <tr> <td>7. Samostalno učenje.</td> <td>7. 40</td> <td>1.4815</td> </tr> </table>	1. Predavanje – direktna nastava	1. 30	1.1111	2. Grupni rad-dinamika-izvještaji	2. 15	0.5555	3. Seminari i kolokviji-prezentacija	3. 20	0.7407	4. Studije slučaja	4. 5	0.1852	5. Konsultacije sa nastavnicima	5. 10	0.3704	6. Pripreme za seminare i testove	6. 15	0.5555	7. Samostalno učenje.	7. 40	1.4815
1. Predavanje – direktna nastava	1. 30	1.1111																				
2. Grupni rad-dinamika-izvještaji	2. 15	0.5555																				
3. Seminari i kolokviji-prezentacija	3. 20	0.7407																				
4. Studije slučaja	4. 5	0.1852																				
5. Konsultacije sa nastavnicima	5. 10	0.3704																				
6. Pripreme za seminare i testove	6. 15	0.5555																				
7. Samostalno učenje.	7. 40	1.4815																				
Ukupno opterećenje:	135 SATI 5 ECTS kredita																					
Učešće u ocjeni (%)																						
2.3. Način ocjenjivanja	<table border="1"> <tr> <td>1. Prisustvo na nastavi (%).</td> <td>0–10%</td> </tr> <tr> <td>2. Participacija u nastavi u plenumu</td> <td>0–5%</td> </tr> <tr> <td>3. Rad u grupi-grupna dinamika</td> <td>0-10%</td> </tr> <tr> <td>4. Seminarski radovi i prezentacije</td> <td>0–15%</td> </tr> <tr> <td>5. Parcijalni testovi-kolokviji-eseji</td> <td>0-15%</td> </tr> <tr> <td>6. Završni ispit-evaluacija znanja</td> <td>0–45%</td> </tr> </table>	1. Prisustvo na nastavi (%).	0–10%	2. Participacija u nastavi u plenumu	0–5%	3. Rad u grupi-grupna dinamika	0-10%	4. Seminarski radovi i prezentacije	0–15%	5. Parcijalni testovi-kolokviji-eseji	0-15%	6. Završni ispit-evaluacija znanja	0–45%									
1. Prisustvo na nastavi (%).	0–10%																					
2. Participacija u nastavi u plenumu	0–5%																					
3. Rad u grupi-grupna dinamika	0-10%																					
4. Seminarski radovi i prezentacije	0–15%																					
5. Parcijalni testovi-kolokviji-eseji	0-15%																					
6. Završni ispit-evaluacija znanja	0–45%																					
3. Literatura	<p>Preporučena literature</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cucić, V.; (1996), Osnovi metodologije naučnog istraživanja u medicine, Nauka, Beograd • Marušić, M.; (2008), Uvod u znanstveni rad u medicine, Medicinska naklada, Zagreb • Pejčić, B.; (1995) Metodologija empirijskog naučnog istraživanja, Defektološki fakultet, Beograd, • Babuš, V.; (2000), Epidemiološke metode, Medicinska naklada, Zagreb • Mandić, P.; ((2004), Metodologija naučnog rada, ANURS, Banja Luka • Ramić, H.; (1999), Research and management of community/public health and primary health care, (Guide for researchers, professionals and managers in transitional countries), Abt. Assoc. Inc. Ltd, Cambridge-MA, Bethesda, Chicago, USA • Bowling A. 2002. Research Methods in Health. Open University Press. ISBN 0-335-20643-3 • WHO. 2001. Health Research Methodology – a guide for training in research methods. ISBN 92 9061 157 • Miles M B and Huberman M. 1994. Qualitative data analysis, An expanded Sourcebook. Sage Publications, London. • Boldy, D.; 1981, Operational research applied to health services;Croom Helm, London, • GTZ/ITHOG, 1990, Indicators for district health systems. GTZ, Frankfurt-Heidelberg, • Herman, J.L., Morris, L.L., Fitz-Gibon, C.T.; 1987, Evaluator's handbook; SAGE Publications, London, • Jakšić, Ž.: 1997, Research methods in Primary Health Care: Distinguishing terms and vindicating terminology, ŠNZ "A. Štampar" 																					

	<ul style="list-style-type: none"> • Lutz, W.; 1986, Community health survey. A practical guide for health workers. International epidemiological association. Geneva • Sacket, D.L., Straus, S.; , 2000, Evidence Based Medicine, How to practice and teach EBM, Churchill Livingstone, London • Sapirie, S.A.: 1988, Action-oriented health systems research; in: Staugard, F.: (Ed) The role of health systems research; Nordic School of Public health, Gotenborg, Sweden, • Shortell, M.S., Kaluzny, D.A.: 2000, Health care management-organization design and behavior; Delmar-Thomson Learning; Albany, NY, • Staugard, F.: 1988, The role of health systems research; Nordic School of Public health, Gotenborg, Sweden, • Stott, G.,: 1988, Health Systems Research, WHO-DANIDA, Geneva-Kuala Lumpur, • Val Bailey et al.: (1996) Essential research skills, The Collin's guide to success series, HarperCollins Educational publishers, , London • Day, C.; (1985), From figures to facts, King's Fund Publishing Office, London • WHO/HQ; (1988), Health systems research in action, WHO, Geneva
--	---

Naziv fakulteta:	Fakultet za menadžment i poslovnu ekonomiju		
Naziv studijskog programa:	ZDRAVSTVENI MENADŽMENT		
Šifra predmeta: 02.074-M	Naziv predmeta: SOCIJALNI MARKETING I ODNOS SA JAVNOŠĆU ZDRAVSTVENIH MENADŽERA		
Nivo: master studij	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni	Broj sati kontakt nastave sedmično: 4 ukupno: 2 predavanja i 2 vježbe	Broj sati kontakt nastave u semestru: 60 ukupno; 30 predavanja i 30 vježbe	
1. Komponente predmeta			
1.1. Cilj predmeta	Osposobiti studente (putem nastave, interaktivne diskusije i praktičnih vježbi) za rad u različitim segmentima aktivnosti društvenih aktera i odnosa s javnošću (agencija, preduzeća, ustanova, institucija, organizacija, udruženja i zajednica) u cilju zadovoljavanja potreba korisnika, klijenata ili kupaca u relevantnoj okolini pod najpovoljnijim uslovima.		
1.2. Ishod(i) učenja	Ishod predmeta je osposobiti studenta da koristi marketinške tehnike i alate u namjeri da ciljna grupa dobrovoljno prihvati, odbaci ili modifikuje određeno ponašanje u korist pojedinaca, grupe, zajednice ili društva kao cjeline.		
1.3. Osnovne tematske jedinice-sadržaj	<ul style="list-style-type: none"> - Razumijevanje savremenog marketinga; - Pojam i bitne karakteristike usluga; - Karakteristike socijalnog marketinga; - Istraživanja u socijalnom marketingu i u odnosima s javnošću; - Proces planiranja u socijalnom marketingu; - Analiza okruženja socijalnog marketinga; - Segmentacija socijalnog marketinga; - Strategije socijalnog marketinga; - Marketing mix socijalnog marketinga (usluga/proizvod, cijena, promocija i distribucija); - Kontrola realizacije marketinških planova - Određivanje budžeta i izvora finansiranja; - Uvod u odnose s javnošću; - Teorije komunikacije i javnosti; - Interna i eksterna komunikacija u odnosima s javnošću; - Smještaj odnosa s javnošću u organizacijsku strukturu; - Krizna komunikacija; - Odnosi s javnošću i društveni mediji; - Etika u odnosima s javnošću. 		
2. Način organiziranja edukacijskog procesa-nastave			
Opis edukacijskih aktivnosti (%)			

2.1. Način-metod izvođenja nastave (edukacije)	1. Ex katedra-plenarna predavanja 2. Rad u grupama-izvještaji 3. Seminari i kolokviji-prezentacija 4. Diskusije-interaktivna nastava 5. Studije slučaja 6. Konsultacije: student-nastavnik 7. Instrukcije za seminare i testove	1. 50% 2. 15% 3. 10% 4. 10% 5. 5% 6. 5% 7. 5%
2.2. Broj sati opterećenja studenta	1. Predavanje – direktna nastava 2. Grupni rad-dinamika-izvještaji 3. Seminari i kolokviji-prezentacija 4. Studije slučaja 5. Konsultacije sa nastavnicima 6. Pripreme za seminare i testove 7. Samostalno učenje.	1. 30 1.1111 2. 15 0.5555 3. 20 0.7407 4. 5 0.1852 5. 10 0.3704 6. 15 0.5555 7. 40 1.4815
Ukupno opterećenje:		135 SATI 5 ECTS kredita
Učešće u ocjeni (%)		
2.3. Način ocjenjivanja	1. Prisustvo na nastavi (%). 2. Participacija u nastavi u plenumu 3. Rad u grupi-grupna dinamika 4. Seminarski radovi i prezentacije 5. Parcijalni testovi-kolokviji-eseji 6. Završni ispit-evaluacija znanja.	0–10% 0–5% 0-10% 0–15% 0-15% 0–45%
3. Literatura	Preporučena literatura 1. Kotler, F., Roberto, N, Li, N.: „Socijalni marketing“, Clio, Beograd, 2016. Kotler, F., Keler, L. K.: „Marketing menadžment“, Data Status, Beograd, 2006 2. Haralambos, M., Holborm, M., Haed, R.: „Sociology“: Themes And Perspectives“, London, 2000., Prevod, Golden marketing, Zagreb, 2002., 3. Veljković, S.: „Marketing usluga“, Centar za izdavačku delatnost Ekonomskog fakulteta, Beograd, 2009. 4. Tench, R., Yeomans, L.: “Otkrivanje odnosa s javnošću”, Print, 2009. Grunig, L., A., Grunig, J., E.: “Excellent public relations and effective organizations: A study of communication management in three countries”, New Jersey: Mahwah Lawrence Erlbaum Associates, 2002. 5. Theaker, A.: “The public relations handbook”, London: Routledge, 2001. 6. Verčić, D., Zavrl, F., Rijavec, P., Tkalac, Verčić, A., Laco, K.: “Odnosi s medijima”, Masmedia, Zagreb, 2004.	

Naziv fakulteta:	Fakultet za menadžment i poslovnu ekonomiju		
Naziv studijskog programa:	ZDRAVSTVENI MENADŽMENT		
Šifra predmeta:	Naziv predmeta: STRES MENADŽMENT		
Nivo: master studij	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni	Broj sati kontakt nastave sedmično: 4 ukupno: 2 predavanja i 2 vježbe	Broj sati kontakt nastave u semestru: 60 ukupno; 30 predavanja i 30 vježbe	
2. Komponente predmeta			
1.1.Svrha i cilj predmeta	<p>Brz tempo života, međuljudski odnosi, dugotrajno obrazovanje, poslovna kompeticija, borba za moć, društveni status ili golu egzistenciju, kontinuirani su izvor stresa. Troškovi stresa su već veoma visoki i u daljnjem su porastu. Zdravstvena zaštita, rano penzionisanje, beneficije invaliditeta proizašlih zbog stresa. Ljudi su zbog stresa iritirani i to značajno utiče na kvalitet njihovog života. Posljedice ne rješavanja stresa kreću se (i najčešće se dešavaju redosljedom) od lošeg zdravlja preko rasturenih brakova i gubitka posla, do prerane smrti. Na sreću, moderni psihološki pristupi za rješavanje stresa veoma su efikasni i naučno provjereni. Stres menadžment podrazumijeva učenje i sticanje racionalno-emotivnih i kognitivno-bihejvioralnih vještina prepoznavanja stanja stresa i upravljanja sopstvenim životom uprkos stresorima sa kojim se neprekidno susrećemo, kroz kontrolisanje i smanjivanje uticaja stresora. Vještine naučene kroz adekvatan racionalno-emotivni i kognitivno-bihejvioralni tretman omogućavaju osobi da efikasno izlazi na kraj sa teškim situacijama s ciljem da se osjeća bolje i povrati</p>		

	osjećaj kontrole u svoj život. Cilj predmeta je upoznavanje studenata sa ključnim tehnikama smanjenja nivoa stresa u organizacijama. Ukazati na utjecaj stresa na odlučivanje. Naučiti studenta da prepozna i otkloni stresore.			
1.2. Ishod(i) učenja	<p>Na kraju predmeta, student će biti u stanju da: (željeno i uslovno očekivano)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Student je kompetentan da prepozna stres u organizacijskoj sredini • Kreiranje aplikativne strategije za smanjenje stresa koje doprinose radnoj efektivnosti • Utvrđivanje faktora koji su izvori stresa na poslu • Definicija stresa i razumjevanje teorija stresa • Objasni načine suočavanja sa stresom • Provodi procjenu nivoa stresa • Nauči primjenu tehnika za opuštanje • Ocjenjuje potrebu za promjenam uslova rada kako ne bi došlo do sagorijevanja na poslu • Osvještava važnost jačanja kognitivnih kompetencija u borbi sa stresom • Ukazuje na opasnosti izazvane stresom • Poznaje proces nastajanja stresa • Kreira adekvatnu radnu atmosferu, odgovarajuću kulturu • Poznaje vrste stresa • Razvoj elastičnosti • Privremeno nošenje sa stresom 			
1.3. Osnovne tematske jedinice-sadržaj predmeta	<ul style="list-style-type: none"> • Uvod u stres menadžment • Pojam i definicija stresa • Osobine ličnosti kao moderatora stresa • Stres u djetinstvu i mladosti • Psihofiziološki mehanizam stresa • Simptomi stresa • Vrste stresa • Faze stresa • Genralni adaptacijski sindrom • Stres prouzrokovan poslom • Izvori stresa na poslu, grupni i individualni stresori • Burnout, izvori i prevencija • Mobing • Frustracija kao uzročnik stresa • Anksioznost kao uzrok i posljedica stresa • Upravljanje stresom • Provođenje procjene nivoa stresa u organizacijama • Praktični principi smanjenja stresa u organizacijama • Psihologija opuštanja • Kognitivne metode stres menadžmenta • Opcije za upravljanje stresom u organizacijskoj okolini • Kulturalna, socijalna i etička pitanja stresa • Otpornost na stres • Analiza životnih uvjerenja kao metod upravljanja stresom 			
2. Način organiziranja edukacijskog procesa-nastave				
Opis edukacijskih aktivnosti (%)				
2.1. Način-metod izvođenja nastave (edukacije)	1. Exkatedra-plenarna predavanja	1.	50%	
	2. Rad u grupama-izvještaji	2.	15%	
	3. Seminari i kolokviji-prezentacija	3.	10%	
	4. Diskusije-interaktivna nastava	4.	10%	
	5. Studije slučaja	5.	5%	
	6. Konsultacije: student-nastavnik	6.	5%	
	7. Instrukcije za seminare i testove	7.	5%	
2.2. Broj sati opterećenja studenta	1. Predavanje – direktna nastava	1.	30	1.1111
	2. Grupni rad-dinamika-izvještaji	2.	15	0.5555
	3. Seminari i kolokviji-prezentacija	3.	20	0.7407
	4. Studije slučaja	4.	5	0.1852

	5. Konsultacije sa nastavnicima 6. Pripreme za seminare i testove 7. Samostalno učenje.	5. 10 6. 15 7. 40	0.3704 0.5555 1.4815
Ukupno opterećenje:		135 SATI	5 ECTS kredita
Učešće u ocjeni (%)			
2.3. Način ocjenjivanja	1. Prisustvo na nastavi (%). 2. Participacija u nastavi u plenumu 3. Rad u grupi-grupna dinamika 4. Seminarski radovi i prezentacije 5. Parcijalni testovi-kolokviji-eseji 6. Završni ispit-evaluacija znanja.	0–10% 0–5% 0-10% 0–15% 0-15% 0–45%	
3. Literatura	<p>Preporučena literatura:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bajraktarević, J., (2014), Stres menadžment, Avery, Sarajevo • Arambašić, L., (2000), <i>Psihološke krizne intervencije</i> (odabrana poglavlja). Zagreb: Društvo za psihološku pomoć • Lacković-Grgin, K., (2000), <i>Stres u djece i adolescenata</i> (odabrana poglavlja). Jastrebarsko: Naklada Slap • Veljković, J., (1970), <i>Uvod u mentalnu higijenu i socijalnu psihijatriju</i> (odabrana poglavlja). II, popravljeno izdanje. Beograd, Zagreb: Medicinska knjiga • Murphy, L. R., (1995), Occupational Stress Management: Current Status and Future Direction. in: Trends in Organizational Behavior, Vol 2. • Anshuetz, B.L. <i>The High Cost of Caring: Coping with Workplace Stress</i>. in Sharing • Europa im Stress. Magazin Ausgabe 5 .Stress lass nach.. Europäische Agentur • Hallowell, E., (2009), Upravljanje stresom, Data Status • Hudek-Knežević, J., Kardum, I. (2006), Stres i tjelesno zdravlje, Jasterbarsko: Naklada Slap • Bajraktarević, J., (2014), Psihologija menadžmenta, Avery, Sarajevo • Adamović, V., (1984), Telesne bolesti i emocije, Nolit, Beograd • Arambašić, L., (2003), Stres na random mjestu. Zagreb: Društvo za psihološku pomoć • Beck, J. S., (1995), Cognitive Therapy: Basics and Beyond, The Guilford Press, New York, London • Berger, J., Biro, M., i Hrnjica, S. (1990), Klinička psihologija, Naučna knjiga, Beograd • Berger, D., (1997), Zdravstvena psihologija, Društvo psihologa Srebije-Centar za primenjenu psihologiju, Beograd • Lindemann, H., (1982), Antistres program- Kako prevladati stress, Prosvjeta, Zagreb • Predrag, J., (1996), Stres, trauma, oporavak: udžbenik programa "Osnove psihosocijalne trauma i oporavka", Zagreb: Društvo za psihološku pomoć 		

Naziv fakulteta:	Fakultet za menadžment I poslovnu ekonomiju		
Naziv studijskog programa:	ZDRAVSTVENI MENADŽMENT		
Šifra predmeta: 02.076-M	Naziv predmeta: UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA U ZDRAVSTVU		
Nivo: master studij	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni	Broj sati kontakt nastave sedmično: 4 ukupno: 2 predavanja i 2 vježbe	Broj sati kontakt nastave u semestru: 60 ukupno; 30 predavanja i 30 vježbe	
1. Komponente predmeta			
1.1. Cilj predmeta	Rizik je pojam koji s gledišta upravljanja izražava nesigurnost postizanja određenih poslovnih rezultata zdravstvenim organizacijama koji pružaju širok spektar usluga koje imaju karakter visoke, srednje i niske rizičnosti. Prepoznavanje rizika i ocjena rizika predstavlja proces identifikacije, kvantifikacije i analize internih rizika, koji se ne/mogu kontrolisati u pojedinim područjima poslovanja zdravstvenih ustanova. Menadžmentu zdravstvenih ustanova bi shodno tome bila potrebna ocjena svih rizika koje je teško kontrolisati i koji negativno utiču na poslovanje istih i na njihov		

	<p>ukupan imidž. Zbog te činjenice je važnost ocjene prirode rizika i načina kontrole rizika od presudnog značaja u upravljanju zdravstvenim organizacijama. Upravljanje finansijskim rizicima u zdravstvu podrazumjeva dokumentovanje, informacije o rizicima, njihovoj vrsti, vjerovatnost nastanka i procjeni učinaka, ustrojavanje registra rizika, uvođenje sistema izvještavanja o rizicima, imenovanje odgovornih osoba za praćenje rizika, izdradi strategije upravljanja rizicima i slično. Naime, savremena teorija upravljanja finansijskim rizicima u zdravstvu novijeg je datuma. Razvila se u poslednjih dvadesetak godina. Za to vrijeme, primenjujući njene postulate, obrazovani poslovni ljudi su stekli sposobnost da prepoznaju finansijski rizik, da ga izmjere, razumeju potencijalne posledice i da preduzmu odgovarajuće mjere za njegovo izbegavanje, odnosno ublažavanje njegovih posljedica. Naravno, uspijeh svega toga neposredno zavisi od dostupnosti mjerodavnih informacija. Teško da iko može uspješno predvidjeti buduća kretanja cijena, kamatnih stopa ili pak cijena sirove nafte ako nije na izvoru informacija. Iz tih razloga, upravljanje finansijskim rizikom (Risk Management), danas predstavlja jedan od najkreativnijih i najodgovornijih poslova.</p> <p>Navedena kreativnost može se izraziti visinom izbjegnutog gubitka odnosno ostvarenim dodatnim prihodom zdravstvene organizacije. Značaj upravljanja finansijskim rizikom je u poslednjih desetak godina povećan do neslučenih razmjera. Još mnogo ranije, finansijski menadžeri su prilikom donošenja poslovnih odluka intuitivno predosjećali da rizični projekti moraju obezbeđivati visoke stope prinosa. Mada rizik prilično neodređen pojam, prirodno ljudsko poimanje jasno razgraničava odnos između rizika i koristi. U svakodnevnom životu mi pravimo razliku između očekivanih i neočekivanih troškova. Finansijski rizik u zdravstvu se javlja u slučaju ako se troškovi poslovanja zdravstvene ustanove iznenada povećaju na sasvim nepoznat način, ili ispred nas iskrсну neki potpuno novi troškovi, koji direktno imaju uticaj na budžet zdravstvene ustanove. Na primer, uništena ljetina usled vremenske nepogode primorat će zdravstvenu ustanovu da sezonsko povrće, umesto iz sopstvene bašte, nabavljamo na pijaci po visokim cenama. Ovakva poredjenja nam omogućuju da lakše razumjemo razliku između koncepata upravljanja rizikom nastanka očekivanih šteta (expected losses) nasuprot neočekivanim štetama (unexpected losses). Razumevanje ove razlike je ključ za usvajanje savremenih koncepata upravljanja finansijskim rizikom u zdravstvu, poput cijenovnog vrednovanja kapitala ili korigovanja cijena faktorom rizika.</p>
1.2. Ishod(i) učenja	<p>Student će kroz ovaj predmet upoznati osnovne principe primjene finansijskog upravljanja rizicima u području zdravstva. Predmet je koncipiran tako da prikazuje različite tipove zadataka dizajniranih tako da razvijaju znanja i vještine rješavanja problema unutar modela i tehnika menadžmenta rizika te:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Shvati značaj upravljanja finansijskim rizicima • Razumije različite principe i koncepte upravljanja rizicima • Identifikuje i klasificira rizike u zdravstvu • Razumije značaj i primjenu mjerenja i vrednovanja rizika; • Razumije vrednovanje finansijskih rizika • Posebno razumije savremena procese i modele upravljanja finansijskim rizicima u zdravstvu • Razumje potrebnu regulativu u oblasti kontrola i upravljanja finansijskim rizicima • Zna kreirati mapu finansijskih rizika • Zna kreirati potrebne izvještaje u vezi kontrole i upravljanja rizicima • Shvati potrebe za informacijama za napred navedene operacije
1.3. Osnovne tematske jedinice - sadržaj	<ul style="list-style-type: none"> • Uvod u predmet i način ocjene korisnosti predmeta • Terminologija upravljanja finansijskim rizicima u zdravstvu • Teorijski koncepti upravljanja finansijskim rizicima • Normativi i standardi upravljanja finansijskim rizicima • Menadžment finansijskih rizika u zdravstvu • Analiza kontrolnog okruženja • Utvrđivanje i postavljanje ciljeva • Identifikaciji rizika • Procjeni rizika

	<ul style="list-style-type: none"> • Eliminisanju rizika • Redukciji rizika • Transferu rizika u zdravstvu • Balace Scor model upravljanja finansijskim rizicima • Kreiranje mape rizika • Sistem izvještavanja o upravljanu rizicima 																					
2. Način organiziranja edukacijskog procesa-nastave																						
Opis edukacijskih aktivnosti (%)																						
2.1. Način-metod izvođenja nastave (edukacije)	<table border="1"> <tr> <td>1. Exkatedra-plenarna predavanja</td> <td>1. 50%</td> </tr> <tr> <td>2. Rad u grupama-izvještaji</td> <td>2. 15%</td> </tr> <tr> <td>3. Seminari i kolokviji-prezentacija</td> <td>3. 10%</td> </tr> <tr> <td>4. Diskusije-interaktivna nastava</td> <td>4. 10%</td> </tr> <tr> <td>5. Studije slučaja</td> <td>5. 5%</td> </tr> <tr> <td>6. Konsultacije: student-nastavnik</td> <td>6. 5%</td> </tr> <tr> <td>7. Instrukcije za seminare i testove</td> <td>7. 5%</td> </tr> </table>	1. Exkatedra-plenarna predavanja	1. 50%	2. Rad u grupama-izvještaji	2. 15%	3. Seminari i kolokviji-prezentacija	3. 10%	4. Diskusije-interaktivna nastava	4. 10%	5. Studije slučaja	5. 5%	6. Konsultacije: student-nastavnik	6. 5%	7. Instrukcije za seminare i testove	7. 5%							
1. Exkatedra-plenarna predavanja	1. 50%																					
2. Rad u grupama-izvještaji	2. 15%																					
3. Seminari i kolokviji-prezentacija	3. 10%																					
4. Diskusije-interaktivna nastava	4. 10%																					
5. Studije slučaja	5. 5%																					
6. Konsultacije: student-nastavnik	6. 5%																					
7. Instrukcije za seminare i testove	7. 5%																					
2.2. Broj sati opterećenja studenta	<table border="1"> <tr> <td>1. Predavanje – direktna nastava</td> <td>1. 30</td> <td>1.1111</td> </tr> <tr> <td>2. Grupni rad-dinamika-izvještaji</td> <td>2. 15</td> <td>0.5555</td> </tr> <tr> <td>3. Seminari i kolokviji-prezentacija</td> <td>3. 20</td> <td>0.7407</td> </tr> <tr> <td>4. Studije slučaja</td> <td>4. 5</td> <td>0.1852</td> </tr> <tr> <td>5. Konsultacije sa nastavnicima</td> <td>5. 10</td> <td>0.3704</td> </tr> <tr> <td>6. Pripreme za seminare i testove</td> <td>6. 15</td> <td>0.5555</td> </tr> <tr> <td>7. Samostalno učenje.</td> <td>7. 40</td> <td>1.4815</td> </tr> </table>	1. Predavanje – direktna nastava	1. 30	1.1111	2. Grupni rad-dinamika-izvještaji	2. 15	0.5555	3. Seminari i kolokviji-prezentacija	3. 20	0.7407	4. Studije slučaja	4. 5	0.1852	5. Konsultacije sa nastavnicima	5. 10	0.3704	6. Pripreme za seminare i testove	6. 15	0.5555	7. Samostalno učenje.	7. 40	1.4815
1. Predavanje – direktna nastava	1. 30	1.1111																				
2. Grupni rad-dinamika-izvještaji	2. 15	0.5555																				
3. Seminari i kolokviji-prezentacija	3. 20	0.7407																				
4. Studije slučaja	4. 5	0.1852																				
5. Konsultacije sa nastavnicima	5. 10	0.3704																				
6. Pripreme za seminare i testove	6. 15	0.5555																				
7. Samostalno učenje.	7. 40	1.4815																				
Ukupno opterećenje:	135 SATI 5 ECTS kredita																					
Učešće u ocjeni (%)																						
2.3. Način ocjenjivanja	<table border="1"> <tr> <td>1. Prisustvo na nastavi (%)</td> <td>0–10%</td> </tr> <tr> <td>2. Participacija u nastavi u plenumu</td> <td>0–5%</td> </tr> <tr> <td>3. Rad u grupi-grupna dinamika</td> <td>0-10%</td> </tr> <tr> <td>4. Seminarski radovi i prezentacije</td> <td>0–15%</td> </tr> <tr> <td>5. Parcijalni testovi-kolokviji-eseji</td> <td>0-15%</td> </tr> <tr> <td>6. Završni ispit-evaluacija znanja.</td> <td>0–45%</td> </tr> </table>	1. Prisustvo na nastavi (%)	0–10%	2. Participacija u nastavi u plenumu	0–5%	3. Rad u grupi-grupna dinamika	0-10%	4. Seminarski radovi i prezentacije	0–15%	5. Parcijalni testovi-kolokviji-eseji	0-15%	6. Završni ispit-evaluacija znanja.	0–45%									
1. Prisustvo na nastavi (%)	0–10%																					
2. Participacija u nastavi u plenumu	0–5%																					
3. Rad u grupi-grupna dinamika	0-10%																					
4. Seminarski radovi i prezentacije	0–15%																					
5. Parcijalni testovi-kolokviji-eseji	0-15%																					
6. Završni ispit-evaluacija znanja.	0–45%																					
3. Literatura	<ul style="list-style-type: none"> • Zelman, W. McCue, M, and Milliakn, A. Financial Management of Health Care Organizations. 2nd ed. Blackwell Publishing, 2003. • Krpan Željko: Finansijsko upravljanje i kontrola – Menadžment rizika, Zagreb, 2015. 																					

Naziv fakulteta:	Fakultet za menadžment i poslovnu ekonomiju		
Naziv studijskog programa:	ZDRAVSTVENI MENADŽMENT		
Šifra predmeta: 02.077-M	Naziv predmeta: STRATEŠKI MENADŽMENT U ZDRAVSTVU		
Nivo: master studij	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 5
Status: izborni	Broj sati kontakt nastave sedmično: 4	Broj sati kontakt nastave u semestru: 60	
ukupno: 2 predavanja i 2 vježbe			
ukupno; 30 predavanja i 30 vježbe			
1. Komponente predmeta			
1.1. Cilj predmeta	Cilj ovog predmeta je upoznati studente o ulozi i značaju strateškog menadžmenta u zdravstvu. Osim toga, cilj je razviti prezentacijske vještine, sposobnost kritičkog dijaloga i sposobnost donošenja poslovnih odluka sa akcentom na zdravstveni sistem. Kroz tematiku predmeta omogućava se razvoj specifičnih i općih kompetencija. Studenti će nakon odlučane nastave biti u stanju razlikovati strategiju od strateškog menadžmenta iz različitih perspektiva, analizirati slučajeve iz poslovne prakse (s obzirom na unutrašnje i vanjsko okruženje, resurse, prilike, prijetnje, snage i slabosti). Također, će biti u mogućnosti ponuditi moguće alternativne pravce, procijeniti koristi i rizike svih alternativnih rješenja, te preporučiti najbolje alternativno rješenje kao i ocjenu te vrednovanje odabrane strateške alternative.		
1.2. Ishod(i) učenja	Studenti će kao rezultat učenja biti u stanju: 1. pojmovno okarakterizirati, značenje i ciljeve strateškog menadžmenta i poslovne strategije preduzeća u cjelini i ovisno o funkcijama unutar preduzeća, 2. primijeniti stratešku analizu okruženja (aplicirati na praktičnim primjerima metode i tehnike analize unutarnjeg i vanjskog okruženja), 3. postaviti viziju, misiju i ciljeve preduzeća u zdravstvenom sistemu, 4. Izraditi strateški plan i objasniti implementaciju strategije u zdravstvenom sistemu. 5. Analizirati slučajeve u praksi sa aspekta strateškog menadžmenta.		
1.3. Osnovne tematske jedinice-sadržaj	1. Definisane pojmove u strateškom menadžmentu 2. Strateški analiza okruženja 3. Metode i tehnike analize unutrašnjeg i vanjskog okruženja u zdravstvenom sistemu 4. Postavljanje vizije, misije i ciljeva preduzeća 5. Konkurentska prednost i generičke konkurentske strategije 6. Izrada strateškog plana u zdravstvenom sistemu 7. Donošenje poslovnih odluka 7.1. Primjer donošenja poslovnih odluka u zdravstvenom sistemu 8. Faktori od uticaja na donošenje odluka u zdravstvenom sistemu 8.1. Uslovi u okruženju 8.2. Metode za donošenje odluka i menadžerski stil 8.3. Uloga informacionog sistema 8.4. Način sprovođenja i efektivna upotreba resursa 9. Identifikacija i rješavanje problema 9.1. Identifikacija problema 9.2. Prioritetni problemi 9.3. Racionalni pristup problem 10. Strateško upravljanje projektima 10.1. Strateško upravljanje projektima u zdravstvu 11. Etika i društvena odgovornost u strateškom menadžmentu 11.1. Etika i društvena odgovornost sa aspekta strateškog menadžmenta u zdravstvenom sistemu		
2. Način organiziranja edukacijskog procesa-nastave			
Opis edukacijskih aktivnosti (%)			
2.1. Način-metod izvođenja nastave (edukacije)	1. Exkatedra-plenarna predavanja 2. Rad u grupama-izvještaji 3. Seminari i kolokviji-prezentacija 4. Diskusije-interaktivna nastava 5. Studije slučaja	1. 50% 2. 15% 3. 10% 4. 10% 5. 5%	

	6. Konsultacije: student-nastavnik 7. Instrukcije za seminarske radove i testove	6. 5% 7. 5%
2.2. Broj sati opterećenja studenta	1. Predavanje – direktna nastava 2. Grupni rad-dinamika-izvještaji 3. Seminari i kolokviji-prezentacija 4. Studije slučaja 5. Konsultacije sa nastavnicima 6. Pripreme za seminare i testove 7. Samostalno učenje.	1. 30 1.1111 2. 15 0.5555 3. 20 0.7407 4. 5 0.1852 5. 10 0.3704 6. 15 0.5555 7. 40 1.4815
Ukupno opterećenje:		135 SATI 5 ECTS kredita
Učešće u ocjeni (%)		
2.3. Način ocjenjivanja	1. Prisustvo na nastavi (%). 2. Participacija u nastavi 3. Rad u grupi 4. Seminarski radovi i prezentacije 5. Parcijalni testovi-kolokviji-eseji	1. 30 2. 15 3. 30 4. 10 6. 15
3. Literatura	<p>Osnovna literatura</p> <ol style="list-style-type: none"> Buble, M. (ur.): “Strateški menadžment”, Sinergija, Zagreb, 2005. Miočević, M., P., „Zdravstveni menadžment – menadžment zdravstvenog sistema i zdravstvenih ustanova, Beograd, 2008. Thompson, A. A. Jr., Strickland A. J. III i Gamble, J. E., “Strateški menadžment: u potrazi za konkurentskom prednošću”, IV izdanje, MATE, 2006., Zagreb. Thompson, A.A. Jr., Strickland A.J. III, Strategic Management, Concept and Cases, twelfth edition, McgrAW-Hill, Irwin, New York, 2001. Grant M. Robert: Contemporary Strategy Analysis: Concepts, Techniques, Applications, Blackwell Publisher Inc., Malden, Massachusetts, Third edition, 2001. Wheelen, T.L., Hunger, J.D., Strategic Management, Prentice Hall, New Jersey, 2002. Certo, S. C., Certo, S. T., Moderni menadžment (10. izdanje). Zagreb: Mate, 2009. Poslovni časopisi: Harvard Business Review; The Economist, International Journal of Management i online izdanja (bloomberg.com; poslovnidnevnik.hr limun.hr). 	

Naziv fakulteta:	Fakultet za menadžment I poslovnu ekonomiju		
Naziv studijskog programa:	ZDRAVSTVENI MENADŽMENT		
Šifra predmeta: 02.067-M	Naziv predmeta: ZDRAVSTVENA EKONOMIKA ZA ZDRAVSTVENE MENADŽERE		
Nivo: master studij	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 4
Status: obavezni	Broj sati kontakt nastave sedmično: 2 ukupno: 1 predavanja i 1 vježbe	Broj sati kontakt nastave u semestru: 30 ukupno; 15 predavanja i 15 vježbe	
1. Komponente predmeta			
1.1. Svrha i cilj predmeta	<p>Zdravstveni menadžer nije zdravstveni ekonomista, ali MORA da posjeduje esencijelna znanja i vještine iz zdravstvene ekonomike bez kojih ne može komunicirati prije svega sa zdravstvenim ekonomistima i bez kojih ne može razumijeti značaj ekonomike i ekonomije svoje organizacije za odluke koje treba da donosi kao menadžer. Ovaj predmet uvodi studenta kao budućeg menadžera u teorije i primjenu ekonomike u zdravstvu. Ono što je bitno kao osnovno znanje i vještina za budućeg menadžera iz zdravstvene ekonomike fokusirano je u praksi i istraživanju pa i u ovom predmetu na: razumijevanje opšte i zdravstvene ekonomike i primjenu tog koncepta u zdravstvenoj organizaciji, osobitosti zdravstvene zaštite u tržišnom okruženju i realne mogućnosti primjene zakona “tržišnog zdravstva i njegovih nedostataka” te poimanju i značaju “regulisanog tržišta zdravstva” i njegovom odnosu prema planskom i administriranom zdravstvu i na kraju na ekonomsku evaluaciju zdravstvenih</p>		

	<p>intervencija svih nivoa (od globalne i nacionalne politike do pojedinačne tablete) Cilj ovog predmeta je dvojak mada integralan: prije svega da omogući studentima da steknu osnovna znanja i vještine iz teorijskih osnova i stvarne prakse svih aspekata ekonomske analize u zdravstvu i da iste mogu da konvertuju u vlastitu realnost. Dizajniran je tako da pruži studentu potrebna znanja, vještine i instrumente da bi mogao da shvati kako zdravstvena ekonomika može i mora biti korišćena kao neophodna naučna i praktična oblast u procesu odlučivanja u zdravstvu na svim nivoima; od politike i strategije do individualne intervencije pojedinog zdravstvenog radnika. Istovremeno, cilj predmeta je da omogući studentu da razumije ekonomske metode i studije za mjerenje i vrednovanje zdravstvenog stanja (DALY napr.) U sadržinskom smislu, predmet ima za cilj da studentima nudi:</p> <ul style="list-style-type: none"> -okvir i pregled zdravstvene ekonomike -pregled metoda mjerenja zdravstvenih rezultata -pregled metoda mjerenja zdravstvenih resursa -pregled metoda ekonomske evaluacije zdravstvenih intervencija -praktična znanja i vještine o tome kako ekonomska evaluacija može biti korišćena u procesu odlučivanja
<p>1.2.Ishod(i) učenja</p>	<p>Na kraju predmeta student će biti u stanju da: (željeno i uslovno očekivano)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Shvati ekonomsku dimenziju zdravlja i zdravstvene zaštite • Kritički ocjeni ekonomsku evaluaciju u zdravstvu • Kritički ocijeni ekonometrijske studije u zdravstvu, posebno studije odnosa koštanja-efektivnosti, koštanja-efikasnosti i koštanja-dobiti. • Razlikuje zdravstvenu ekonomiku i ekonomiju zdravstva • Razumije različite koncepti u zdravstvenoj ekonomici (tržište, plan) • Zna ekonomske indikatore zdravstva i njihovo korišćenje u komparativnim analizama • Zna anлізу koštanja i jedinice ekonomskog i finansijskog koštanja • Prepoznaje relevantno koštanje (različito) i posljedice u evaluaciji • Zna ograničenja ekonomske evaluacije • Procjeni zdravstvene perspektive bazirane na ekonomskim analizama • Razumije korist od metoda ekonomske evaluacije za ocjenu adekvatnosti i efektivnosti zdravstvenih tehnologija • Identifikuje i klasificira investicije, prihode i troškove u zdravstvu • Razumije značaj i primjenu mjerenja i vrednovanja kapitalnih troškova; (diskontne stope, anualiziranog faktora, amortizacija, alokacije resursa i sl.) • Razumije mjerenje i vrednovanje operativnih-tekućih troškova i njihov odnos prema kapitalnim investicijama u zdravstvu • Posebno razumije savremena kretanja i procese u zdravstvu i to: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Zdravstvo kao razuden i kontroverzan ekonomski sistem ➤ Zdravstvenu organizaciju kao ekonomsko preduzeće ➤ Poslovanje u tržišnim uslovima: zakoni tržišta (dirigovano tržište) ➤ Poslovanje u planskoj ekonomiji-alimentacija i/ili budžetiranje ➤ Planiranje i tržište: kao međusobno ekskluzivne-isključive ili kompatibilne sisteme i mehanizme u zdravstvu ➤ Investiranje u humani kapital i povratnu dobit: teoriju i praksu ➤ Troškove zdravstvene zaštite: šta je investicija a šta potrošnja ➤ Kapitalno i operativno koštanje u zdravstvu ➤ Vrste kapitalnih troškova i izvore i mehanizme njihovog finansiranja ➤ Vrste operativnih troškova i izvore i mehanizme njihovog finansiranja ➤ Pojam klasičnog tržišta i zdravstva u njemu ➤ Neoliberalizam i zdravlje i zdravstvo ➤ Dirigovano tržište i zdravstvo ➤ Odsustvo tržišta i zdravstvo ➤ Zdravlje kao tržišnu-netržišnu kategoriju ➤ Zdravstvenu uslugu kao tržišnu-netržišnu kategoriju ➤ Zdravstveni sektor kao tržište ili kao javnu regulativu ➤ Implikacije tržišta na zdravstvo i vice-versa ➤ Kompetitivnost, kooperativnost i monopolizaciju u zdravstvu

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vrijednost ljudskog kapitala izraženog kroz zdravlje na tržištu • Shvati potrebe za informacijama za napred navedene operacije 				
1.3. Osnovne tematske jedinice-sadržaj predmeta	<ul style="list-style-type: none"> • Uvod u predmet i način ocjene korisnosti predmeta • Terminologija: zdravstvena ekonomika i ekonomija zdravstva • Uvod u zdravstvenu ekonomiku i ekonomiju zdravstva • Teorijski koncepti u zdravstvenoj ekonomici • Zdravlje kao ekonomska kategorija: dobro, roba i/ili vrijednost <ul style="list-style-type: none"> ➤ Zdravstvo kao razuden i kontroverzan ekonomski sistem ➤ Zdravstvena organizacija kao ekonomsko preduzeće ➤ Ekonomika i ekonomija zdravstvene organizacije ➤ Poslovanje u trzisnim uslovima: zakoni trzista (dirigovano trziste) ➤ Poslovanje u planskoj ekonomiji-alimentacija i/ili budžetiranje ➤ Planiranje i tržište: međusobno ekskluzivni ili kompatibilni mehanizmi ➤ Investiranje u humani kapital i povratna dobit: teorija i praksa ➤ Troškovi zdravstvene zaštite: šta je investicija a šta potrošnja ➤ Kapitalno i operativno koštanje u zdravstvu ➤ Vrste kapitalnih troškova i izvori i mehanizmi njihovog finansiranja ➤ Vrste operativnih troškova i izvori i mehanizmi njihovog finansiranja ➤ Pojam klasičnog tržišta i zdravstvo ➤ Neoliberalizam i zdravlje i zdravstvo ➤ Dirigovano tržište i zdravstvo ➤ Odsustvo tržišta i zdravstvo ➤ Zdravlje kao tržišna-netrišna kategorija ➤ Zdravstvena usluga kao tržišna-netrišna kategorija ➤ Zdravstveni sektor kao tržište ili javna regulativa ➤ Implikacije tržišta na zdravstvo i vice-versa ➤ Kompetitivnost, kooperativnost i monopolizacija u zdravstvu ➤ Vrijednost ljudskog kapitala izraženog kroz zdravlje na tržištu • Teorija proizvodnje i koštanja u zdravstvu • Teorija potrošnje (usluga i resursa) u zdravstvu • Cijene u zdravstvu: ekonomske i finansijske cijene • Sistemi i instrumenti plaćanja zdravstvene zaštite i usluga • Preferencije korisnika u zdravstvu • Zahtjevi za zdravstvenom zaštitom-uslugama • Kriva zahtijeva za zdravstvenim uslugama • Elastičnost zahtijeva za zdravstvenim uslugama • Odnos potreba, zahtijeva i korišćenja • Odnos "ponude i potražnje" u zdravstvu • Uvod u koncept koristi i maksimiranja dobrobiti u zdravstvu • Investiranje u zdravlje kao humani kapital • Ekonomski indikatori zdravstva i njihovo korišćenje • Ekonomika blagostanja, ekonomska evaluacija i zdravstvo • Elementi i metode ekonomske evaluacije • Relevantno koštanje (različito) i posljedice u evaluaciji • Direktno, indirektno i oportunističko koštanje u zdravstvu • Ograničenja ekonomske evaluacije • Zdravstvene perspektive bazirane na ekonomskim analizama • Analiza koštanja-troškova u zdravstvu • Mjerenje i vrednovanje kapitalnih troškova; diskontne stope, amortizacija, alokacija i režijski troškovi) • Mjerenje i vrednovanje operativnih-tekućih troškova • Ograničenja zdravstvenog budžeta (ili za zdravstvo) • Dizajn i metod rada u zdravstvu i njegov ekonomski aspect • Potrebe za informacijama za napred navedene operacije 				
2. Način organiziranja edukacijskog procesa-nastave					
Opis edukacijskih aktivnosti (%)					
2.1. Način-metod izvođenja nastave	<table border="1"> <tr> <td>1. Exkatedra-plenarna predavanja</td> <td>1. 50%</td> </tr> <tr> <td>2. Rad u grupama-izvještaji</td> <td>2. 15%</td> </tr> </table>	1. Exkatedra-plenarna predavanja	1. 50%	2. Rad u grupama-izvještaji	2. 15%
1. Exkatedra-plenarna predavanja	1. 50%				
2. Rad u grupama-izvještaji	2. 15%				

(edukacije)	3. Seminari i kolokviji-prezentacija 4. Diskusije-interaktivna nastava 5. Studije slučaja 6. Konsultacije: student-nastavnik 7. Instrukcije za seminare i testove	3. 10% 4. 10% 5. 5% 6. 5% 7. 5%
2.2. Broj sati opterećenja studenta	1. Grupni rad-dinamika-izvještaji 2. Seminari i kolokviji-prezentacija 3. Studije slučaja 4. Konsultacije sa nastavnicima 5. Pripreme za seminare i testove 6. Samostalno učenje.	1. 15 0.5555 2. 15 0.5555 3. 5 0.1852 4. 10 0.3704 5. 15 0.5555 6. 33 1.2222
Ukupno opterećenje:		108 SATI 4 ECTS kredita
Učešće u ocjeni (%)		
2.3. Način ocjenjivanja	1. Prisustvo na nastavi (%). 2. Participacija u nastavi u plenumu 3. Rad u grupi-grupna dinamika 4. Seminarski radovi i prezentacije 5. Parcijalni testovi-kolokviji-eseji 6. Završni ispit-evaluacija znanja.	0–10% 0–5% 0–10% 0–15% 0–15% 0–45%
3. Literatura	Preporučena literature <ul style="list-style-type: none"> • McGuire, A.; (1988), <i>The Economics of Health Care</i>, Routledge&Kegan Paul, London-NY • McCrone P R. 1998. <i>Understanding health economics. A guide for health care decision makers.</i> Kogan Page, London. • Drummond M F, O'Brien B J, Stoddart G L and Torrance G W. 1997. <i>Methods for the economic evaluation of health care programmes</i>, 2nd ed., Oxford University Press, Oxford. • Dougherty C. 1992. <i>Introduction to econometrics.</i> Oxford University Press. • Drummond M F and McGuire A. 2001. <i>Economic Evaluation in health care.</i> Office of Health Economics. Oxford University Press. Journal: Health Economics • Creese, A., Parker, D.: 1992, <i>Cost analysis in Primary Health Care</i>, WHO Geneva • OECD; 1990, <i>Health Care Systems in Transition: Search for Cost-Efficiency</i>; OECD Social Policy Studies No 7; OECD, Paris, • Herman, J.L., Morris, L.L., Fitz-Gibon, C.T.; 1987, <i>Evaluator's handbook</i>; SAGE Publications, London 	

Naziv fakulteta:	Fakultet za menadžment i poslovnu ekonomiju		
Naziv studijskog programa:	ZDRAVSTVENI MENADŽMENT		
Šifra predmeta: 02.032-M	Naziv predmeta-modula: IZRADA I ODBRANA MAGISTARSKOG RADA		
Nivo: master studij	Godina: II	Semestar: IV	Broj ECTS kredita: 30
Status: obavezni	Broj sati sedmično: n.a.		Ukupan broj sati: 810
Komponente predmeta			
*Magistarski rad se radi i brani na način kako je utvrđeno odgovarajućim dokumentima Univerziteta.			